

EU-OHJELMAT
Julkaisu 5/00

Pohjois-Suomen tavoite 1
-ohjelma-asiakirja
v. 2000-2006
TÄYDENNYSOSA

CCI 1999 FI 16 1 DO 001

Lapin liitto
Keski-Suomen liitto
Keski-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Suomen tavoite 1 –ohjelma-asiakirja v. 2000-2006

TÄYDENNYSOSA

JOHDANTO	5
1. OHJELMAN TAVOITTEET	6
2. OHJELMAN YLEISET VALINTAKRITEERIT	7
3. TOIMINTALINJAT JA TOIMENPIDEKOKONAISUUDET	8
3.1 TOIMINTALINJA 1: YRITYSTOIMINTA.....	8
<i>Tpk 1.1 Yritystoiminnan, klustereiden ja toimialarakenteen kehittäminen (EAKR)</i>	9
<i>Tpk 1.2 Yritysten toimintaympäristön parantaminen (EAKR)</i>	11
<i>Tpk 1.3 Yritysten henkilöstön kehittäminen ja yrittäjyyden edistäminen (ESR)</i>	13
3.2 TOIMINTALINJA 2: MAASEUTU.....	16
<i>Tpk 2.1 Maatilainvestoinnit (EMOTR-O)</i>	19
<i>Tpk 2.2 Nuorten viljelijöiden aloitustuki (EMOTR-O)</i>	19
<i>Tpk 2.3 Koulutus (EMOTR-O)</i>	21
<i>Tpk 2.4 Metsätaloustoimenpiteet (EMOTR-O)</i>	23
<i>Tpk 2.5 Maaseutualueiden sopeuttaminen ja kehittäminen (EMOTR-O)</i>	25
<i>Tpk 2.6 Osaamisen kehittäminen maaseudulla (ESR)</i>	27
<i>Tpk 2.7 Maaseudun toimintaympäristön parantaminen (EAKR)</i>	30
<i>Tpk 2.8 KOR-toimenpiteiden yleisotsikko: Kalatalouden kannattavuuden, rakenteen ja toimintaedellytysten parantaminen (KOR)</i>	32
3.3 TOIMINTALINJA 3: OSAAMINEN JA TYÖLLISYYS.....	35
<i>Tpk 3.1 Osaamisen ja tietoyhteiskuntarakenteiden kehittäminen (EAKR)</i>	36
<i>Tpk 3.2 Osaamisen ja avainalojen edistäminen (ESR)</i>	37
<i>Tpk 3.3 Työllistymisen edistäminen ja työttömyyden ehkäiseminen (ESR)</i>	40
<i>Tpk 3.4 Työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäiseminen ja tasa-arvon edistäminen työmarkkinoilla (ESR)</i>	42
3.4 TOIMINTALINJA 4: TEKNINEN APU.....	45
4. YHTEENVETO OHJELMAN MÄÄRÄLLISISTÄ TAVOITTEISTA JA RAHOITUKSESTA TOIMENPIDEKOKONAISUUKSITTAIN	47
4.1 MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET.....	47
4.2 OHJELMAN RAHOITUS.....	48
5. SEURANNAN INDIKAATTORIT; OHJELMAN TULOKSET JA VAIKUTTAVUUS	50
5.1 SÄHKÖINEN TIEDONSIIRTO KOMISSIOON	51
5.1 SUORITUSVARAUS	51

Liitteet

Liite 1	Ohjelmassa käytetyt käsitteet
Liite 2	Pohjois-Suomen tavoite 1 –alueen kuntauuettelo
Liite 3	Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelman indikaattorit ja niiden määrälliset tavoitteet
Liite 4	Ohjelmassa käytettävät valtion tukijärjestelmät
Liite 5	Maaseutuasetus 1257/1999 ja tavoite 1 –ohjelma, Yhteisön rahoitusosuus, tuki-intensiteetti ja tuen enimmäismäärät
Liite 6	Rakennerahastojen toiminta-alkoodit
Liite 7	Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelman ympäristövaikutukset
Liite 8	Välittäjäorganisaation käytön periaatteet
Liite 9	Viestintäsuunnitelma ja graafiset ohjeet

JOHDANTO

Pohjois-Suomen tavoite 1-ohjelman täydennysosa on EU:n rakennerahastoja koskevan yleisasetuksen 18 artiklan mukainen asiakirja. Se sisältää tavoiteohjelman strategian toimeenpanossa ja toteutuksessa tarvittavan informaation: ohjelman yleiset valintakriteerit, määrälliset tavoitteet, rahoitussuunnitelman sekä kuvauksen toimenpidekokonaisuuksista eri toimintalinjoilla.

Kustakin toimenpidekokonaisuudesta on esitetty tuettava toiminta, vastuuviranomaiset, tuen vastaanottajat, määrälliset tavoitteet, seuranta- ja arviointi-indikaattorit sekä ohjelmakauden rahoitussuunnitelma.

Seuranta- ja arviointi-indikaattoreita laadittaessa on otettu huomioon komission menettelytapaohjeet, esimerkkiluettelo indikaattoreista sekä tukitoimien toiminta-alojen luokittelu.

Liitetaulukoihin on koottu ohjelman määrälliset tavoitteet, seurantaindikaattorit ja rahoitussuunnitelma.

Liitteessä 1 on määritelty keskeisimmät käsitteet.

Rakennerahastojen yleisasetuksen mukaan komissiolla on oikeus antaa varojen hallintoon ja valvontaan liittyviä yksityiskohtaisia sääntöjä. Näiden sääntöjen yksityiskohtainen sisältö on vielä sopimatta komission ja jäsenmaiden kesken. Näin ollen ohjelma-asiakirjassa ja sen täydennysosassa esittävää kuvausta hallinto- ja valvontajärjestelyistä täydennetään myöhemmin.

Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelma-asiakirjassa käytetty termi syrjäinen maaseutu on täydennysosassa korvattu termillä harvaan asuttu maaseutu. Muutoksella varmistetaan yhdenmukaisuus asetuksen 613/2000 maatilatalouden rakennetuen ja vastaavan yritystoimintaan myönnettävän tuen kohdentaminen kanssa, jonka maa- ja metsätalousministeriö antoi 21. kesäkuuta 2000. Luettelo Pohjois-Suomen tavoite 1-alueen kunnista on liitteessä 2.

1. OHJELMAN TAVOITTEET

Pohjois-Suomen tavoite 1 ohjelma-asiakirjassa kehittämistoiminnan tavoitteeksi on asetettu ennen muuta taloudellisen kasvun aikaansaaminen:

Tavoitteet

Pohjois-Suomen tavoite 1-ohjelman strategisena tavoitteena on lisätä taloudellista kasvua niin, että alueelle saadaan syntymään uusia työpaikkoja, uutta yrittäjyyttä ja työttömyyttä voidaan alentaa. Strategia kohdistuu ensisijaisesti olemassa olevan yritystoiminnan laajenemismahdollisuuksien parantamiseen ja uuden yritystoiminnan syntymisedellytyksien lisäämiseen. Tavoitteena on luoda väestölle toimeentulon ja kehittymisen mahdollisuudet niin, että väkiluvun pieneneminen pysähtyy.

Näihin tavoitteisiin perustuvat myös ohjelman määrälliset kokonaistavoitteet (liite 6). Tavoitteena on, että ohjelman toimenpiteillä luodaan uusia työpaikkoja sekä kasvaviin että uusiin yrityksiin kaikkiaan 10 000 kpl. Yritysten henkilöstön kokonaiskasvutavoite on 12 000 henkilöä (48 000 → 60 000). Uusia yrityksiä arvioidaan syntyvän 1000 vuoteen 2006 mennessä.

Työpaikkalisäyksen toivotaan vaikuttavan niin, että ohjelmakauden aikana väkiluvun pieneneminen pysähtyy ja kääntyy ohjelmakauden loppupuolella kasvuun. Tavoitteena on, että väkiluku on ohjelmakauden lopussa vähintään 343 000 henkilöä, joista vähintään 105 000 asuu harvaan asutulla maaseudulla. Työvoimaan lukeutuu 152 000 henkilöä. Tavoitteena on myös, että työhön osallistuminen kasvaa. Työllisyysasteen odotetaan kasvavan 61%:iin. Näiden vaikutusten seurauksena työttömyysaste laskisi 14,5%:iin. Talouden kasvu näkyy bruttokansantuotteen kasvuna. Tavoitteena on, että BKT/asukas kasvaa ohjelmakauden aikana 80 %:iin maan keskiarvosta. Kaikki Pohjois-Suomen tavoite 1 –ohjelman tavoitteet ovat tämän asiakirjan liitteenä (liite 3).

Aluetalouden indikaattorit ja tavoitteet

Indikaattori	Lähtötaso	Tavoite 2006	Muutos	Tilanne 2006 ilman 1-ohjelmaa	1-ohjelman vaikutus
1. Väkiluku	354 000	343 000	-11 000	338 100	+4 900
- harvaan asuttu ja ydinmaaseutu	237 500	226 000	- 11 500		
- kaupunkien läheinen maaseutu ja kaupungit	116 500	117 000	+ 500		
2. Työvoima (hlö)	157 166	152 000	-5 166	149 700	+2 300
3. Työpaikat	115 100	130 000	+14 900	119 900	+10 000
4. Työttömyysaste	21,6 %	14,5 %	-7,1 %	18,4 %	-3,9 %
5. Työllisyysaste	49,9 %	61,0 %	+11,1 %	55,2 %	+5,8 %
6. BKT/as. (% FIN keski- arvosta)	75,3 %	80,0 %	+5,2 %	77,6 %	+2,9 %

2. OHJELMAN YLEISET VALINTAKRITEERIT

Pohjois-Suomen tavoite 1-ohjelmaan sisällytettävien hankkeiden tulee olla ohjelman tavoitteita ja toimintalinjojen strategioita toteuttavia. Ensisijaisesti niiden täytyy edistää taloudellista kasvua ja uusien työpaikkojen syntymistä. Hankkeiden tulee myös sopia sekä kansalliseen normistoon että EU:n rakennerahastoja koskeviin säädöksiin. Lisäksi tuettavan hankkeen tulee olla yhteiskunnalle taloudellisesti edullinen, kun otetaan huomioon hankkeesta myöhemmin aiheutuvat julkiset kustannukset. Hankkeen toteuttajan tulee olla luotettava ja ammattitaitoinen sekä kykenevä vastaamaan hankkeesta taloudellisesti. Tukea myönnetään vain sellaisille hankkeille, joiden toteutumiselle tuella on olennainen merkitys. Kaikkien toteutettavien hankkeiden tulee täyttää alla olevan listan valintakriteerit 1-4. Valintakriteerit 5-15 ovat hankevalintaa ohjaavia.

Hankkeen tulee olla

1. ohjelman mukainen,
2. toteuttamiskelpoinen,
3. taloudellinen ja kustannustehokas,
4. kestävän kehityksen periaatteiden mukainen

5. sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävä,
6. työllisyyttä tai työpaikkojen syntymistä edistävä,
7. uutta yritystoimintaa synnyttävä tai yritystoiminnan kilpailukykyä parantava tai kaupallisia palveluja lisäävä
8. innovatiivinen,
9. alueen luonnonympäristöä tai kulttuuriympäristöä parantava, negatiivisia ympäristövaikutuksia vähentävä tai ympäristötietoisuutta ja -osaamista lisäävä,
10. alueellista kulttuuria hyödyntävä tai edistävä,
11. saamelaiskulttuuria edistävä
12. maaseudun ja kaupunkien välistä vuorovaikutusta lisäävä,
13. elinkeinoelämän tai oppilaitosten kansainvälistymistä kehittävä,
14. ietoyhteiskunnan rakenteita tai osaamista kehittävä
15. monimuotoisen maaseudun kehittymistä tukeva.

Ympäristövaikutuksiltaan positiivisia hankkeita voidaan priorisoida. Korkeampaa tukitasoa voidaan käyttää rakennerahastojen yleisasetuksen artiklan 29 mukaisesti kansalliset säädökset huomioiden. Hankeaktiivoinnissa ja hankevalinnassa kaikilla toimintalinjoilla suositaan maaseudun, erityisesti sen harvaan asuttujen alueiden kehitysmahdollisuuksia edistäviä ja turvaavia hankkeita.

3. TOIMINTALINJAT JA TOIMENPIDEKOKONAISUUDET

3.1 TOIMINTALINJA 1: YRITYSTOIMINTA

Toimintalinja 1 käsittää toimenpiteitä, jotka kohdistuvat yrityksiin ja yritysten toimintaedellytyksiin.

Tavoitteena on, että yritystuella toteutettavista toimenpiteistä suuntautuu n. 80% strategian mukaisesti olemassa olevan yritystoiminnan kehittämiseen ja investointeihin. Ao yritystuen osuudesta suunnataan 90 % pk-yritysten kehittämiseen. Uusille perustettaville yrityksille suuntautuu n. 20 % yritystuista. Teknologiaa ja kansainvälistymistä edistäviin yrityshankkeisiin on tarkoitus suunnata vähintään 100 milj. mk (17 milj. EUR) ohjelmakauden aikana ja yritysten verkostoitumista edistäviin hankkeisiin 8 % TL 1:n EAKR-rahoituksesta.

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Euroopan aluekehitysrahaston toimenpiteet painottuvat yritystoiminnan toimintalinjalle. Toiminnan tavoitteena on alueen elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja yritysklusterien muodostumisen edistäminen tukemalla yritysten perustamista ja kehittämistä sekä yritysten toimintaympäristön parantamista.

Toimenpiteiden ensisijaisena tarkoituksena on edistää olemassa olevien yritysten kasvua ja uusien yritysten syntymistä. Tämän vuoksi tukea suunnataan pk-yritysten perustamiseen, laajentamiseen ja kehittämiseen. Tavoitteena on myös huomioida ympäristön laatu ja tuotteiden elinkaariajattelu yritystoiminnan kehittämisessä. Painopisteinä olevat toimialat ja klusterit määritellään alueiden ohjelmissa. Lisäksi EAKR-hankkeilla toteutetaan yrittäjäksi aikovien, toimivien yritysten ja yritystoimintaa palvelevien organisaatioiden hanke-, markkinointi- ym. selvityksiä, verkostoitumiseen ja klustereiden muodostamiseen liittyviä hankkeita sekä hankkeita, jotka edistävät uusiutuvien energiavarojen käyttöä yrityksissä.

Toinen tärkeä EAKR-kokonaisuus on yritysten toimintaympäristön ja toimintaedellytysten parantaminen kehittämis- ja investointihankkeilla. Tähän ryhmään kuuluvat mm. toimiala- ja teemakohtaiset selvitykset, yritystoimintaa tukevat infrastruktuurihankkeet, yrityspalvelut, yrityshautomot ja –puistot, siemen ja riskirahoitus, elinkeinoelämän vaatima kulttuuri – ja luonnonympäristön sekä luonnonvarojen käytön kehittäminen sekä muut alueiden vetovoimaisuutta parantavat hankkeet.

Euroopan sosiaalirahasto (ESR)

ESR-toiminta kohdistuu yritysten henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja yrittäjyyden edistämiseen (ESR-viitekehyksen painopiste 4). Toiminnan tavoitteena on edistää yritysten kannattavuutta ja kilpailukykyä uusien työpaikkojen luomiseksi yritystoiminnassa parantamalla yritysten johdon ja henkilöstön osaamista. Toiminnalla parannetaan myös pk-yritysten henkilöstön valmiuksia ottaa käyttöön uutta teknologiaa, uusia tuotantomenetelmiä ja tutkimustuloksia tuottavuuden parantamiseksi ja työllisyyden lisäämiseksi yrityksissä. Lisäksi tuetaan henkilöstön, erityisesti ikääntyvän henkilöstön, työkyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä työssä jaksamista ja edistetään henkilöstön ja johdon sopeutumista rakennemuutokseen.

Toisena päätavoitteena on edistää uutta yhteistyötä ja klusteroitumista yritysten, korkeakoulujen, oppilaitosten ja tutkimuslaitosten välillä korkean osaamisen ja teknologia hyödyntämiseksi sekä työllisyyden edistämiseksi.

Lisäksi tavoitteena on uuden kannattavan ja kilpailukykyisien yritystoiminnan aikaansaaminen tukemalla koulutuksella ja neuvonnalla uusien yritysten perustamista ja toiminnan alkuvaihetta. Edistetään yrittäjyydelle myönteisen asenneilmapiirin luomista ja siirtymistä palkkatyöstä ja työmarkkinoiden ulkopuolelta yrittäjäksi.

Toimintalinjan määrälliset tavoitteet

-		
-	Uudet työpaikat	7 700
-	- naisia	2 700
-	- miehiä	5 000
-	Säilytetyt työpaikat	12 500
-	Uudet yritykset	600
-	- naisten perustamia	80
-	ESR-toimenpiteisiin osallistuvat	15 500
-	Viennin kasvu	+ 6,0 %/vuosi

Toimintalinjan varojen kohdistumista harvaan asutulle ja ydinmaaseudulle sekä kaupunkeihin ja niiden läheiselle maaseudulle seurataan kuntakoodien avulla.

Tpk 1.1 Yritystoiminnan, klustereiden ja toimialarakenteen kehittäminen (EAKR)

Toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on alueen elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja yritysklusterien ja -verkostojen muodostumisen edistäminen tukemalla pk-yritysten perustamista, laajenemista ja kehittämistä. Tavoitteena on myös huomioida ympäristön laatu ja tuotteiden elinkaariajattelu yritystoiminnan kehittämisessä. Painopisteinä olevat toimialat ja klusterit määritellään alueiden ohjelmissa.

Tuettava toiminta

- yritysten kasvun, kilpailukyvyn ja kansainvälistymisen edistäminen
- yritysverkostojen kehittäminen ja klusteroitumisen edistäminen
- uuden yritystoiminnan synnyttäminen
- informaatioteknologian hyödyntämisen ja uuden teknologian käyttöönoton edistäminen
- yritysten hautomotoiminta ja yrityspalveluiden kehittäminen
- yritysten innovaatiotoiminta ja tuotekehitys
- uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen ja energiansäästöhankeet yrityksissä

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

KTM/ Tekes/TE-keskusten yritysosastot, maakuntien liitot, Finnvera Oyj.

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät, joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat ja kohderyhmät (hyödynsaajat)

- toimivat pk-yritykset
- uudet tai toiminnan alkuvaiheessa olevat pk-yritykset
- kiinteistöyhtiöt ja yritystoimintaa harjoittamattomat yhteisöt sekä
- suuret yritykset silloin, kun ne ovat osa hanketta, joka edistää teknologian siirtoa pk-yrityksiin tai toimialan klusteroitumista tai silloin, kun hanke on tärkeä alueen kehittämisen tai työllisyyden kannalta

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

-	uudet työpaikat	7 000 ¹
	o naiset	2 500
	o miehet	4 500
-	säilytetyt työpaikat	9 800
-	uudet yritykset	500
	o joista naisyrityksiä	70

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
- uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tuettujen yritysten lkm
- vientiä harjoittavien yritysten lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- uusien ympäristöjärjestelmien käyttöönotto yrityksissä
- ympäristöstävällisiä tuotteita/ tuotantomenetelmiä kehittävät hankkeet
- uusiutuvien energianlähteiden käyttöä edistävät hankkeet

Toiminta-alakoodit

151, 152, 153, 154, 155, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 174, 181, 182, 183, 321, 322, 323, 324, 331, 332, 333

Rahoitus, 2000-2006, milj. mk

Tpk 1.1	Ko- konais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityi- nen ra- hoitus	Yksityisen rahoituksen osuus ko- konaiskus- tannuksista %
		Julkinen rahoitus yhteensä	EAKR	EU:n osuus jul- kisista kustan- nuksista %	Valtio	Kunnat	Valtion ja kuntien osuus julki- sista kus- tannuksista %		
	2077,6	869,3	434,6	50	424,5	10,1	50	1208,3	58,2

¹ Työpaikoista ja syntyy osa yhteisvaikutuksena ESR -toimenpiteiden kanssa

Tpk 1.2 Yritysten toimintaympäristön parantaminen (EAKR)

Alueen elinkeinorakennetta monipuolistavan uuden yritystoiminnan synnyttäminen, klustereiden muodostuminen ja osaamiskeskittymien kehittyminen edellyttävät onnistuakseen toimivan yritys ympäristön ja houkuttelevan elinympäristön olemassaoloa. Toimenpidekokonaisuudella edistetään elinkeinoelämää palvelevan infrastruktuurin rakentamista ja kehittämistä (esim. henkilö- ja tavaraliikenneyhteydet, tietoliikenneinfrastruktuuri, matkailun infrastruktuuri) ja tarvittavan yritys palveluverkoston syntymistä. Lisäksi tuetaan hankkeita, jotka edistävät yritysten välistä yhteistyötä, yritysten, tutkimuslaitosten ja oppilaitosten yhteistyötä ja verkostoitumista sekä alueellisten kehittämisohjelmien, klusteriohjelmien ja toimialaohjelmien ja -suunnitelmien laatimista. Tukea suunnataan myös toimenpiteisiin, jotka parantavat alueen houkuttelevuutta yritysten sijoituspaikkana mm. yritys palvelujen, kulttuuri palveluiden, vapaa-ajan, terveydenhuollon ja koulutus palveluiden kehittämiseen sekä tarpeellisten selvitysten ja tutkimusten tekemiseen.

Tuettava toiminta

- edellytysten luominen yritys verkostojen ja klustereiden muodostumiselle ja kehittämiselle ml. tarvittavat tutkimukset ja selvitykset
- yritysten yhteiset/yritys verkostojen markkinointi- ja tuotekehityshankkeet
- yritysten yhteistyön ja verkostoitumisen kehittäminen, yritysten, oppilaitosten ja tutkimuslaitosten verkostojen kehittäminen
- osaamiskeskittymien, pk-palvelutoiminnan kehittäminen sekä yrityshautomoiden ja yritys puistojen perustaminen ja kehittäminen
- tutkimus- ja tuotekehitysympäristöjen kehittäminen
- elinkeinoelämää tukeva infrastruktuuri (esim. liikenneyhteydet ja niihin liittyvät palvelut, tietoliikenneverkot, erilaiset reitistöt, energiainfrastruktuuri, vesihuolto, teollisuusalueet, yritysten toimitilat, ympäristöhankkeet, nuoriso- ja liikuntatoimen infrastruktuuri)
- uudet rahoitusvälineet
- logistiikan kehittäminen
- kulttuuri- ja luonnonympäristön parantaminen sekä muu toimintaympäristön vetovoimaisuuden lisääminen (esim. kaupunkikeskustojen ja matkailuympäristöjen parantaminen ja matkailullisten kulttuuri- ym. ta pahtumien kehittäminen)
- klusteri- ja toimialaohjelmien ja -suunnitelmien laatiminen
- alueellisten kehittämisohjelmien laatiminen
- saamelaiskulttuuriin liittyvät yritysten toimintaympäristöä parantavat hankkeet

Liikennehankkeiden valinnassa otetaan huomioon TEN:n ja BEATA:n kehittämistavoitteet.

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

KTM/ Tekes/TE-keskusten yritys osastot, maakuntien liitot, TM/TE-keskusten työvoimaosastot, MMM/YM/ ympäristökeskukset, OPM/läänihallitukset, LM/tiepiirit, Finnvera Oyj

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät, joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat

Yritysten toimintaympäristöä parantavat julkiset ja yksityiset tahot.

Kohderyhmät (hyödynsaajat)

Toimenpiteiden kohderyhmä ovat pääasiassa pk-yritykset.

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

-	uudet työpaikat	500 ¹
	o naiset	200
	o miehet	300
-	säilytetyt työpaikat	700
-	uudet yritykset	50
	o joista naisyrityksiä	5

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- hankkeisiin osallistuneiden yritysten lkm
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- vesihuoltohankkeet
- jätehuoltohankkeet
- kaupunkiympäristön parantamishankkeet
- kunnostetut, kulttuurillisesti arvokkaat rakennukset ja miljööt
- ympäristösuunnitteluun liittyvät hankkeet
- luontomatkailuhankkeet

Toiminta-alakoodit

151, 152, 153, 154, 155, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 174, 181, 182, 183, 321, 322, 323, 324, 331, 332, 333, 341, 342, 343, 344, 345, 351, 352, 36.

¹ Osa työpaikoista syntyy yhteisvaikutuksena ESR- toimenpiteiden kanssa

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 1.2	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus ko- konais- kustannuk- sista %
		Julkinen rahoitus yhteensä	EAKR	EU:n osuus jul- kisista kustan- nuksista %	Valtio	Kunnat	Valtion ja kuntien osuus jul- kisista kustan- nuksista %		
	513,39	461,49	230,74	50	133,2	97,5	50	51,9	10,1

Tpk 1.3 Yritysten henkilöstön kehittäminen ja yrittäjyyden edistäminen (ESR)

Toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on parantaa yritystoiminnan kasvua ja kilpailukykyä kehittämällä yrittäjien, yritysjohdon ja yritysten koko henkilöstön osaamista. Tavoitteena on myös yrittäjyydelle myönteisen ilmapiirin edistäminen, alkavien yrittäjien valmiuksien parantaminen, neuvonta- ja tietopalveluiden järjestäminen sekä työntekijöiden ammatillisen liikkuvuuden ja erityisesti ikääntyvien ihmisten työssä selviytymisen edistäminen. Tavoitteena on myös saada aikaan uutta yhteistyötä ja klusterioitumista (poliksia) edistäviä toimintatapoja yritysten, korkeakoulujen, eri oppilaitosten ja tutkimuslaitosten välillä korkean osaamisen ja teknologia hyödyntämiseksi sekä työllisyyden edistämiseksi.

Toimenpidekokonaisuus koostuu erityisesti ESR-viitekehyksen painopiste 4:n mukaisista toimenpiteistä.

Tuettava toiminta

- yrittäjien, yritysjohdon ja yritysten henkilöstön osaamisen edistäminen
- uuden työvoiman koulutus yrityksiin
- yrittäjyyskoulutus
- yrittäjyyden edistäminen, yritystoiminnan ja itsensä työllistämisen aktivointi
- uudentyyppisen yritystoiminnan kehittäminen
- tutkimustiedon ja teknologian hyödyntämiseen liittyvän osaamisen lisääminen
- yritysten henkilöstön ammatillisen liikkuvuuden edistäminen ja sopeutuminen elinkeinoelämän muutoksiin
- laatu- ja ympäristötietoisuuden ja –osaamisen lisääminen yrityksissä
- yritysten henkilöstön työkyvyn edistäminen (ml. työorganisaatioiden kehittäminen)
- yritysten sekä koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyön edistäminen

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

KTM/ TE-keskusten yritysosastot, TM/ TE-keskusten työvoimaosastot, OPM/lääninhallitukset, maakuntien liitot, STM

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät, joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

6, 7, 12, 13, 15 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat

- yritykset
- yrittäjäorganisaatiot
- kunnat ja kuntayhtymät
- koulutus- ja tutkimusorganisaatiot

Kohderyhmät (hyödynsaajat)

Toimenpiteiden kohderyhmiä ovat yrittäjät, yritysten koko henkilöstö, yrittäjiksi aikovat henkilöt, yrityksiin koulutettavat työttömät henkilöt sekä yritystoimintaa palveleva julkisen sektorin henkilöstö

Hankkeiden valintakriteerit

Toimenpidekokonaisuudessa annetaan etusija hankkeille, joilla

- lisätään yritysten olemassa olevan ja rekrytoitavan henkilöstön osaamista, hyödyntäen erityisesti uusinta tietoa ja teknologiaa
- edistetään yrittäjyyttä ja tuetaan yritysten kasvua

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

- uudet työpaikat	1 200 ¹
- naiset	470
- miehet	730
- säilytettävät työpaikat	2 000
- uudet yritykset	2 00 ¹
- joista naisyrityksiä	20
- ESR toimenpiteen aloittaneet	15 500
- naiset	6 700
- miehet	8 800

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
- uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- ympäristökoulutushankkeet
- ESR-toimenpiteen aloittaneiden asema työmarkkinoilla ennen toimenpidettä
  - työssä avoimilla työmarkkinoilla
  - työllisyysmäärärahoihin tuetussa työssä
  - työttömä
  - edellisestä yli 1 vuoden työttömänä olleet
- markkinoiden ulkopuolella koulutuksessa
- markkinoiden ulkopuolella muualla

¹ Osa työpaikoista ja yrityksistä syntyy yhteisvaikutuksena EAKR-toimenpiteiden kanssa

- ESR-toimenpiteen aloittaneet ikäryhmittäin
  - 15-24
  - 25-49
  - 50-65
- ESR-toimenpiteen keskeyttäneet
  - naiset
  - miehet
- Keskeyttämisen syy
  - saanut työtä avoimilta työmarkkinoilta
  - aloittanut koulutuksen
  - muu syy
- Kaikista aloittaneista toimenpiteen loppuun suorittaneet
  - avoimille työmarkkinoille sijoittuneet (ohjelmassa)
  - tuetuille työmarkkinoille sijoittuneet
  - yrittäjiksi työllistyneet (ohjelmassa)
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle koulutukseen
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle muualle
  - työttömäksi
- Ennen projektia työttömänä olleista (loppuraportti)
  - avoimille työmarkkinoille
  - yrittäjiksi
  - koulutukseen
- Ennen projektia työmarkkinoiden ulkopuolella olleista (loppuraportti)
  - työhön avoimille työmarkkinoille
  - yrittäjäksi
  - koulutukseen

Viitekehysten painopiste 4 (seurantatieto)

Ohjelman indikaattori: yhteistyöprojektit koulutusorganisaatioiden ja yritysten välillä: Täydennysosassa

Projektissa mukana olevien yritysten määrä

Projekteissa mukana olevien oppilaitosten määrä

- alle 5 henkilöä
- 5-9
- 10-49
- 50-249
- 250-499
- yli 499 henkilöä

Toiminta-alakoodit

21, 22, 23, 24, 25

Rahoitus, 2000 – 2006 milj. mk

Tpk 1.3	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus ko- konais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteen- sä	ESR	EU:n osuus jul- kisista kustan- nuksista %	Valtio	Kun- nat	Valtion ja kunti- en osuus julki- sista kustan- nuksista %		
	508,04	225,79	112,90	50	96,64	18,26	50	282,24	55,6

3.2 TOIMINTALINJA 2: MAASEUTU

Euroopan maatalouden tuki- ja ohjusrahadon ohjausosasto (EMOTR-O)

Maaseudun toimintalinjalla keskeisin rahasto on Euroopan maatalouden tuki- ja ohjusrahadon ohjausosasto. Sen toimenpiteisiin kuuluvat mm. maatalouden rakennemuutosta edistävät maatilatalouden investoinnit ja nuorten viljelijöiden tuki sekä maatalojen muut kehittämistoimenpiteet. Porotalouteen ja luontaiselinkeinoihin liittyvät toimenpiteet ovat osittain mukana toimenpiteen rahoituksessa samoin metsätaloutta ja kotimaisen energian käyttöä edistävät hankkeet ja puun käyttöön maatilatasolla liittyvät investoinnit.

Toisena painopisteenä ovat maaseudun elinkeino- ja palvelurakennetta monipuolistavat kehittämishankkeet, laatu- ja tuotekehityshankkeet sekä toimenpiteet, jotka edistävät maaseudun omaehtoista kehittämistyötä ja sitä kautta elinkeinomahdollisuuksien lisääntymistä. Lisäksi EMOTR-O rahoittaa uuden teknologian monipuolista hyödyntämistä sekä toimenpiteitä, jotka parantavat maaseutua yritys- ja asuinympäristönä. Tukea kohdistetaan myös maa- ja metsätalouden osaamisen kehittämiseen tähtäävän lyhytkestoisen, ei tutkintoon tähtäävän koulutuksen järjestämiseen kehitystyön kannalta merkittävistä aiheista.

EMOTR-O toimenpitein tuetaan myös maa- ja metsätaloustuotteiden pienimuotoiseen maatalan yhteydessä tapahtuvaan jalostukseen ja markkinointiin liittyviä kehittämishankkeita, investointeja, yrityskohtaisia selvitys- tuote- ja laadunkehityshankkeita sekä maaseudun pienyritystoiminnan investointeja ja kehittämistä. Pohjois-Suomen tavoite 1 –ohjelmassa sovellettavat maaseutuasetuksen 1257/1999 yhteisön rahoitusosuudet, tuki-intensiteetti ja tuen enimmäismäärät esitetään tarkemmin liitteessä 5.

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Euroopan aluekehitysrahaston osarahoituksella toteutetaan maaseudun toimintaympäristön parantamista esim. taajamien ja maaseudun vuorovaikutuksen edistämiseen liittyviä ympäristön parantamistoimenpiteitä ja infrastruktuurin parantamishankkeita, luonnon- ja kulttuuriympäristön parantamista, palveluinfrastruktuurin kehittämistä sekä omaehtoista kehittämistyötä edistäviä hankkeita (naiset, nuoret, kulttuuri).

Euroopan sosiaalirahasto (ESR)

Maaseudun väestön osaamistasoa parantavat hankkeet rahoitetaan Euroopan sosiaalirahastosta. Hankkeilla tuetaan maaseudun yritystoimintaa, tuotantoketjujen muodostamiseen, paikalliseen aloitteisuuteen ja kumppanuuden hyödyntämistä ja uuden teknologian käytön lisäämiseen liittyvää koulutusta ja valmennusta. Toiminnalla edistetään yrittäjyyttä, omaehtoista itsensä työllistämistä sekä uusien työtilaisuuksien muodostumista maaseudulla erityisesti naisten ja nuorten työelämään integroitumiseksi. Lisäksi tuetaan maaseudun työvoiman työssä jaksamista ja sopeutumista rakennemuutokseen.

Kalatalouden ohjusrahasto (KOR)

Kalatalouden ohjusrahadon toimenpiteet painottuvat kalanjalostuksen ja ammattikalastuksen kehittämiseen ja investointeihin sekä vesiviljelyyn ja näiden tarvitsemaan infrastruktuuriin (esim. kalasatamat).

Toimintalinjan määrälliset tavoitteet

-	Uudet työpaikat	1 600
-	- naiset	800
-	- miehet	800
-	Säilytetyt työpaikat	6 500
-	Uudet yritykset	400
-	- naisten perustamia	120
-	ESR-toimenpiteen aloittaneet	7 500
-	Maatalojen tulotaso kasvaa (Tarkastellaan arvioinnin yhteydessä)	

Toimintalinjan varojen kohdistumista ydin- ja harvaan asutulle maaseudulle sekä kaupunkeihin ja niiden läheiselle maaseudulle seurataan kuntakoodien avulla.

Jokaisessa EMOTR-O rahoitteisessa toimenpidekokonaisuudessa seurataan komission VI/12006/00 –dokumentin mukaisia seurantaindikaattoreita. Arviointi-indikaattoreiden osalta noudatetaan komission VI/12004/00 –ohjetta. Sen lisäksi esitetään toimenpidekokonaisuuskohtaiset seurantaindikaattorit.

Tpk 2.1 Maatilainvestoinnit (EMOTR-O)

Maatalouden kilpailukyvyyn säilyttäminen edellyttää, että maatilojen rakenteellista kehittämistä nopeutetaan, tuotanto-olosuhteita parannetaan ja maatilojen toimintoja monipuolistetaan. Tärkeimpiä ovat ne tuotantosuunnat, joilla on tavoite 1 -alueella parhaat luontaiset edellytykset tuotantoon. Koska poronhoito on tärkeä tuotantosuunta monilla Suomen pohjoisilla alueilla, porotilat ovat myös tämän toimenpiteen kohteena.

Tavoitteena on maatalouden tehokkuuden ja kilpailukyvyyn kehittäminen ja elinkelpoisuuden säilyttäminen. Tavoitealueella tärkein tuotantosuunta on maidontuotanto ja siihen liittyvä naudanlihan tuotanto. Tavoitteena on säilyttää tuotannon taso alueella nykytasolla, jotta myös tuotannon jalostuksen toimintaedellytyksiä voidaan turvata. Myös poronhoito on tämän toimenpiteen kohteena.

Tuettava toiminta

Kotieläinrakennusinvestoinnit, ympäristönsuojelua koskevat investoinnit sekä porotalouden ja paliskuntien investoinnit seuraaviin kohteisiin:

- kotieläinrakennusinvestoinnit (lypsy- ja lihakarjanavetat, sikalat, lampolat)
- ympäristönsuojeluinvestoinnit mm. lantalat
- porotalouden kehittämisen osalta mm. poroaidat, varastosuojat
- luontaistalouden tukikohdat
- elinkeinojen kehittäminen ja monipuolistaminen. Investoinnit, jotka liittyvät alkutuotannon yhteydessä harjoitettavaan pienimuotoiseen maataloustuotteiden jalostukseen (annex I -tuotteet)

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

TE-keskukset / maaseutuosastot, MMM

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät

18, 19 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Samaan kohteeseen ei voida myöntää sekä EU:n osarahoittamaa että kansallisesti rahoitettua tukea.

Tukimuodot

Avustus, valtionlainaan liittyvä tuki (korkoetuus, korkovapaus, vapaavuodet) ja vapautus vakuuden hankkimisesta.

Tuen enimmäismäärä voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista; nuorille viljelijöille tuen enimmäismäärä voi olla kuitenkin enintään 55% hyväksyttävistä kustannuksista. Nuoriksi katsotaan viljelijät, jotka ovat alle 40 –vuotiaita ja joilla tilanpidon aloittamisesta on enintään viisi vuotta. Samoihin kohteisiin ei myönnetä kokonaan kansallisesti rahoitettavaa tukea.

Lopulliset tuen vastaanottajat

Viljelijät, poronomistajat, yhtiöt, osuuskunnat ja oppilaitokset, jotka harjoittavat maatilataloutta tai maatilalla tapahtuvaa maataloustuotteiden (annex I) jalostusta.

Maaseutuyrityksen taloudellista elinkelpoisuutta osoitettaessa otetaan erityisesti huomioon tuettavan toiminnan kannattavuus ja jatkuvuus, yrityksen taloudellinen asema ja maksuvalmius sekä tuotteiden ja palvelujen markkinointimahdollisuudet. Tuenhakijan on esitettävä laskelma elinkelpoisuuden ja maksuvalmiuden osoittamiseksi se-

kä kuvaus tuettavasta toiminnasta ja tuen vaikutuksesta toimintaan. Elinkelpoisuuskriteerin on täytyttävä maati-
lainvestointien osalta tukea myöntäessä.

Tuen vastaanottajalta edellytetään riittävää ammattitaitoa, jona pidetään kolmen vuoden työkokemusta, jos tuotantosuunta ei tuettavan hankkeen johdosta muutu. Muussa tapauksessa riittäväksi ammattitaidoksi katsotaan vähintään toisen asteen ammatillinen luonnonvara-alan koulutus tai muu vastaavaa yritystoiminnan harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukainen koulutus tai vaihtoehtoisesti yrittäjällä on oltava ainakin kolmen vuoden työkokemus kyseiseltä alalta sekä lisäksi vähintään 10 opintoviikon koulutus.

Ympäristöä hygieniää ja eläinten hyvinvointia koskevat vähimmäisvaatimukset

Maaseutuyrityksen tulee noudattaa asianomaista hanketta ja tuotantoa koskevaa ympäristöön liittyvää yhteisö-
lainsäädäntöä ja ympäristönsuojelulakia (86/2000) sekä niiden nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä.

Viljelijä sitoutuu noudattamaan vesilain (264/1961), vesiensuojelua koskevista ennakkotoimenpiteistä annettua
asetusta (283/1962), maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta annettua valtioneu-
voston päätöstä (219/1998, muut 907/1999), ilmansuojelulakia (67/1982), luonnonsuojelulakia (1096/1996), luon-
nonsuojeluasetusta (160/1997), jätelakia (1072/1993), jäteasetusta (1390/1993), eräistä naapurussuhteista an-
nettua lakia (26/1920) sekä eläintensuojelulakia (247/1996). Lisäksi viljelijä sitoutuu noudattamaan tavanomaista
hyvää maatalouskäytäntöä.

Kotieläintaloutta harjoittavan yrityksen tulee noudattaa, mitä eläinten hyvinvoinnista eläinsuojelulaissa (247/1996)
ja yhteisö-lainsäädännössä säädetään tai mitä niiden nojalla annetuissa säädöksissä määrätään.

Maaseutuyrityksessä harjoitettava tuotanto huomioon ottaen on noudatettava, mitä elintarvikelaissa (361/1995),
eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikkehygieniasta (1195/1996), kasvinsuojelulaissa (1203/1994) ja
lannoitelaisissa (232/1993) tai niiden nojalla säädetään tai määrätään.

Tukikelpoisten kokonaisinvestointien enimmäismäärät

Investointituen määrä ei ylitä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 7 artiklassa säädettyjä enimmäismääriä.
Tukea voidaan myöntää enintään 0,84 miljoonan euron hyväksyttävälle investointikustannuksille investointia koh-
den. Sianlihan markkinatilannetta seurataan vuosittain seuraavan vuoden 30. kesäkuuta mennessä vertaamalla
sianlihan tuotanto- ja kulutusmääriä koko maan tasolla. Samoin verrataan sekä Pohjois- että Itä-Suomen tavoite 1
-alueiden sianlihan tuotantomääriä koko maan kulutusmäärään ja ko. alueiden asukasluvun perusteella lasket-
tuun kulutusmäärään. Lähtökohtavuotena käytetään vuotta 1999.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää luetteloa edellä mainituista säädöksistä (maatalousosasto/maaseutu- ja ra-
kenneyksikkö). Kukin asianomainen ministeriö vastaa säädösten ajan tasalla pitämisestä. Säädökset ovat tuen
hakijan saatavilla Edita Oy:stä ja internetin kautta.

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja
maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen
sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Toimenpidekokonaisuuden seuranta- ja en-
nakointitietoja käsitellään maakunnan yhteistyöryhmässä.

Määrälliset tavoitteet

-	uudet työpaikat	25
-	naisia	10
-	miehiä	15
-	säilytettävät työpaikat	1 500
-	uudet yritykset	10
-	joista naisten yrityksiä	7

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- maatalojen ympäristöinvestoinnit
- luomutuotteet

Toiminta-alakoodit

111

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 2.1	Kokonaiskustannukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus kokonaiskustannuksista %
		Julkinen rahoitus yhteensä	EMOTR -O	EU:n osuus julkisista kustannuksista %	Valtio	Kunnat	Valtion ja kuntien osuus julkisista kustannuksista %		
	297,17	119,84	59,92	50	59,92	0	50	177,33	60

Tpk 2.2 Nuorten viljelijöiden aloitustuki (EMOTR-O)

Maatalousväestö on keskimäärin vanhempaa kuin muita ammatteja harjoittava väestö. Kun tuetaan nuorten maataloutta ja poronhoitoa harjoittavien viljelijöiden toiminnan aloittamista, maatalousväestön ikärakenne paranee. Samalla syntyy parempi perusta kannattavalle elinkeinotoiminnalle, kun toiminnan aloittamisvaiheeseen usein liittyvää suuri pääoman tarve saadaan pidettyä kohtuullisella tasolla.

Tavoitteena on edistää sukupolven vaihdosten tapahtumista, auttaa nuoria viljelijöitä käynnistämään toimintaa, uudistaa alkutuotannon työpaikkoja siten, että maatalous- ja porotaloustuotanto säilyy elinkelpoisena.

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

TE-keskukset / maaseutuosastot, MMM

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät

18, 19 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Tukimuodot

Tuki myönnetään avustuksena ja tilan tai tuotantovälineistön hankintaan myönnettävän valtionlainan korkoetuutena. Avustuksen enimmäismäärä on 22 000 euroa; lainan korkoetuutena myönnettävän tuen määrä on enintään 25 000 euroa. Lainaa maatalon ja/tai maatalousirtaimiston hankintaan voidaan myöntää enintään 100 000 euroa. Aloittamistuen määrä ei ylitä asetuksen N:o 1257/1999 liitteessä ilmoitettua enimmäismäärää. Vastaavaa kansallista tukijärjestelmää ei oteta käyttöön.

Lopulliset tuen vastaanottajat

Maatalousyrittäjät ja porotalouden harjoittajat:

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yrittäjä on tuen myöntöhetkellä alle 40-vuotias ja hänellä on tuettavaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Vuonna 2000 jätettyjen hakemusten osalta ikärajaa tarkastellaan hakemuksen jättöhetken tilanteen mukaan. Aloitustukea voidaan myöntää myös tuen myöntämisen edellytykset täyttävälle yhteisöille, joiden osakkaiden perusteella arvioidaan yhteisön tukikelpoisuus.

Maaseutuyrityksen taloudellista elinkelpoisuutta osoitettaessa otetaan erityisesti huomioon tuettavan toiminnan kannattavuus ja jatkuvuus, yrityksen taloudellinen asema ja maksuvalmius sekä tuotteiden ja palvelujen markkinointimahdollisuudet. Tuenhakijan on esitettävä laskelma elinkelpoisuuden ja maksuvalmiuden osoittamiseksi sekä kuvaus tuettavasta toiminnasta ja tuen vaikutuksesta toimintaan. Elinkelpoisuuskriteerin on täytyttävä nuorten viljelijöiden aloittamistuessa viimeistään kolmen vuoden kuluessa tilanpidon aloittamisesta.

Riittävänä ammattitaitona pidetään vähintään toisen asteen ammatillista luonnonvara-alan koulutusta tai muuta vastaavaa yritystoiminnan harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaista koulutusta. Vaihtoehtoisesti yrittäjällä on oltava ainakin kolmen vuoden työkokemus kyseiseltä alalta sekä lisäksi 20 opintoviikon koulutus, josta vähintään 10 opintoviikkoa taloudellista koulutusta.

Ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevat vähimmäisvaatimukset

Maaseutuyrityksen tulee noudattaa asianomaista hanketta ja tuotantoa koskevaa ympäristöön liittyvää yhteisö-lainsäädäntöä ja ympäristönsuojelulakia (86/2000) sekä niiden nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä.

Viljelijä sitoutuu noudattamaan vesilain (264/1961), vesiensuojelua koskevista ennakkotoimenpiteistä annettua asetusta (283/1962), maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta annettua valtioneuvoston päätöstä (219/1998, muut. 907/1999), ilmansuojelulakia (67/1982), luonnonsuojelulakia (1096/1996), luonnonsuojeluasetusta (160/1997), jätelakia (1072/1993), jäteasetusta (1390/1993), eräistä naapurussuhteista annettua lakia (26/1920) sekä eläintensuojelulakia (247/1996). Lisäksi viljelijä sitoutuu noudattamaan tavanomaista hyvää maatalouskäytäntöä.

Kotieläintaloutta harjoittavan yrityksen tulee noudattaa, mitä eläinten hyvinvoinnista eläinsuojelulaissa (247/1996) ja yhteisö-lainsäädännössä säädetään tai mitä niiden nojalla annetuissa säädöksissä määrätään.

Maaseutuyrityksessä harjoitettava tuotanto huomioon ottaen on noudatettava, mitä elintarvikelaissa (361/1995), eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta (1195/1996), kasvinsuojelulaissa (1203/1994) ja lannoitelaisissa (232/1993) tai niiden nojalla säädetään tai määrätään.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää luetteloa edellä mainituista säädöksistä (maatalous-osasto/maaseutu- ja rakenneyksikkö). Kukin asianomainen ministeriö vastaa säädösten ajan tasalla pitämisestä. Säädökset ovat tuen hakijan saatavilla Edita Oy:stä ja internetin kautta.

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Toimenpidekokonaisuuden seuranta- ja ennakointitietoja käsitellään maakunnan yhteistyöryhmässä.

Määrälliset tavoitteet

- uudet työpaikat	0
- säilytettävät työpaikat	1 260
- uudet yritykset	0

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm

- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

Toiminta-alakoodit

112

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 2.2	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus ko- konais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteen- sä	EMOTR-O	EU:n osuus julkisista kustan- nuksista %	Valtio	Kun- nat	Valtion ja kunti- en osuus julki- sista kustan- nuksista %		
	245,01	118,14	59,07	50	59,07	0	50	126,88	51,57

Tpk 2.3 Koulutus (EMOTR-O)

Toimenpiteen tarkoituksena on aktivoida viljelijöitä, metsänomistajia sekä luontais- ja porotalouden harjoittajia omaehtoiseen ja jatkuvaan itsensä kehittämiseen sekä ammattiosaamisen ajan tasalla pitämiseen. Toimenpiteellä tuetaan lyhytkestoista ammatillista jatko- ja täydennyskoulutusta, jolla kehitetään maa- ja metsätalouteen, maaseutuyrittämiseen ja niiden uudistamiseen osallistuvien henkilöiden ammattitaitoa, osaamista ja pätevyyttä. Koulutuksen tulee olla tavoitteellista ja kannustaa viljelijöitä ja metsänomistajia elinikäiseen oppimiseen. Koulutustoimenpiteiden erityisenä tavoitteena on tasa-arvon edistäminen ja nuorten kannustaminen osaamistasonsa nostoon. Toimenpiteellä ei rahoiteta tavanomaisia koulutusjärjestelmiä ja -ohjelmia.

Tuettava toiminta

Koulutuksen suunnittelu ja järjestäminen: Koulutus voi koskea talouden ja toiminnan hallintamenetelmien parantamista kuten tietotekniikkaa, ympäristönhoidon edistämistä, elintarvikkeiden ja metsätuotteiden jatkojalostusta, tuotannon kehittämistä, pienyritysten verkostoitumista, metsätaloudessa metsänhoidon ja käytön toimintatapojen kehittämistä, ympäristötavoitteiden omaksumista, puun käytön tehostamista ja palvelutuotantoa. Koulutus voi sisältää myös tuotannon monipuolistamiseen, yritystoiminnan tehokkuuteen ja taloudellisesti elinkelpoisen tilanhoidon edellyttämien perustaitojen kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä maatilataloudessa.

Koulutuksella pyritään luomaan paremmat valmiudet mm.

- tuotannon ja yrityksen toiminnan hallintaan ja laadun parantamiseen
- tuotannon uudelleensuuntaamiseen mm. luomutuotantoon maaseutuympäristönsuojelun
- työsuojelun vaatimusten huomioon ottamiseen tuotantomenetelmien kehittämisessä
- hygienia- ja eläinsuojelullisten vaatimusten huomioon ottamiseen.

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

MMM/TE-keskukset / maaseutuosiastot

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät, joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

18 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Asetuksen (EY) N:o 1750/199 artiklan 6 mukaan tuki ammatilliseen koulutukseen ei saa koskea koulutuskursseja tai harjoittelua, jotka kuuluvat tavalliseen keskiasteen tai ylempään asteen maa- ja metsätalouden koulutukseen liittyviin ohjelmiin tai järjestelmiin. Tämä varmistetaan hakulomakkeiden sisällössä sekä ohjaamalla tuen hakijoita huomioimaan tämä hankekuvauksessa, koulutuksessa ja tiedotuksessa. Tukea ei voida myöntää koulutukseen, joka on pakollista horisontaalisen maaseudun kehittämissuunnitelman mukaan (maatalouden ympäristötuki) tai johon saa tukea sen kautta.

Lopulliset tuen vastaanottajat

Asiantuntija-, neuvonta- ja koulutusorganisaatiot.

Kohderyhmät (hyödynsaajat)

Maatalousyrittäjät, metsänomistajat, porotaloutta harjoittavat sekä maa- ja metsätalouden uudistamiseen osallistuvat henkilöt.

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

- koulutukseen osallistuvien lukumäärä	10 000
- uudet työpaikat	0
- säilytettävät työpaikat	300
- uudet yritykset	0

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- koulutukseen osallistuneet (miehet, naiset)
- ympäristökoulutushankkeet

Toiminta-alakoodit

113, 128

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 2.3	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus kokonais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteen- sä	EMOTR -O	EU:n osuus julkisista kustan- nuksista %	Valtio	Kun- nat	Valtion ja kuntien osuus julkisista kustannuk- sista %		
	58,73	53,21	26,61	50	23,37	3,24	50	5,51	9,4

Tpk 2.4 Metsätaloustoimenpiteet (EMOTR-O)

Metsätalouden toimenpiteet hidastavat työpaikkojen vähenemistä ja tukevat uusien syntymistä maaseudulla. Siten ne myös edistävät kannattavan osa- tai kokoaikaisen maatalouden harjoittamisedellytysten säilymistä. Esi-merkiksi energiapuun korjuun ja käytön lisääminen voi olla aluetaloudellisestikin kannattavaa. Metsät ovat tärkeä osa suomalaista maaseutumaisemaa ja merkittävä vetovoimatekijä matkailu- ja vapaa-ajanpalveluissa.

Toimenpiteet metsien taloudellisen, ekologisen tai yhteiskunnallisen arvon kohottamiseen perustuvat metsäkeskuksittain laadittuihin lakisääteisiin alueellisiin tavoiteohjelmiin (metsälaki 1093/1996 4 §, asetus 1 § sekä MMM:n päätös). Näiden pohjalta on laadittu Kansallinen metsäohjelma 2010, jonka valtioneuvosto on hyväksynyt vuonna 1999.

Tuettava toiminta

Artikla 30 mukaisista toimenpiteistä

2. investoinnit metsien taloudellisen, ekologisen tai yhteiskunnallisen arvon kohottamiseen, kuten
  - metsänhoito- ja metsänparannustoimet
  - maisemanhoidon merkittävät kunnostustyöt talousmetsissä
3. investoinnit metsätaloustuotteiden korjuun, jalostuksen ja kaupan pitämisen parantamiseen kuten:
  - yksityismetsien kestävä hoitoa ja käyttöä edistävä kokeilu ja selvitystoiminta
  - energiapuun korjuuta ja haketusta edistävät toimenpiteet
  - puuraaka-aineen saantia ja hankintaa edistävät toimenpiteet
  - pienimuotoinen mekaanisen puun jatkojalostuksen alalla (puun mekaanista jatkojalostusta edistävät kehittämishankkeet)
  - energiainvestoinnit
  - yritysten investoinnit, aloittamis- ja kehittämistuki mekaanisen puun jatkojalostuksen alalla
4. uudet myyntimahdollisuudet metsätaloustuotteiden käytön ja markkinoinnin edistämiseksi.

Investointitukeen sovelletaan Neuvoston asetuksen (EY) No 1257/1999 luvuissa I ja VII vahvistettuja sääntöjä, lukuun ottamatta 7 artiklan toista alakohtaa siten, kuin ne on sovellettavissa metsätalouden tuotantoon ja tuotteisiin. Tarkemmat kuvaukset sovellettavista säännöistä sisältyvät kansallisiin säädöksiin. Tukea myönnetään kehittämishankkeisiin sekä yritysten kehittämiseen, käynnistämiseen ja investointeihin. Käynnistysavustusta myönnetään enintään kolmelle 12 kuukauden pituiselle käynnistysvuodelle. Tukea myönnetään työntekijäin palkkauksesta aiheutuneisiin menoihin.

Artikla 32 mukaisista toimenpiteistä voidaan ohjelmakaudella ottaa käyttöön, sikäli kuin lainsäädäntöä tältä osin täydennetään:

- metsien ekologisen tasapainon ylläpitäminen ja parantaminen
- laajavaikuttaiset luonnon ja ympäristönhoidon hankkeet
- monimuotoisuutta säilyttävät ja edistävät hankkeet

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

TE-keskukset / maaseutuosastot, MMM

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät, joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

17, 18 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Hankepäästösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

-	uudet työpaikat	110
-	naisia	20
-	miehiä	90
-	säilytettävät työpaikat	300
-	uudet yritykset	0

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
- uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- uusiutuvien energianlähteiden käyttöä edistävät hankkeet

Toiminta-alakoodit

121, 122, 123, 127

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 2.4	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus ko- konais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteen- sä	EMOTR -O	EU:n % osuus jul- kisista kustan- nuksista	Valtio	Kun- nat	Valtion ja kunti- en osuus julki- sista kustan- nuksista %		
	148,91	110,23	55,12	50	45,32	9,8	50	38,68	26

Tpk 2.5 Maaseutualueiden sopeuttaminen ja kehittäminen (EMOTR-O)

Tavoitteena on kehittää ja monipuolistaa yritystoimintaa maatilataloudessa ja maaseudulla lisäämällä olemassa olevien yritysten kilpailukykyä, osaamista ja yhteistyötä sekä uutta yritystoimintaa. Olemassa olevien vapaa-ajan- ja virkistyspalveluja tuottavien yritysten toimintaedellytyksiä kehitetään. Maaseutumatkailu- ja käsityöyritysten kilpailukykyä parannetaan, kehitetään ja kasvatetaan. Muille uusille yrityksille luodaan perustamisedellytyksiä sekä lisätään maaseudun ja kaupungin vuorovaikutusta. Kylien omaehtoinen kehitystyö parantaa niiden mahdollisuutta toimia yritysten toimintaympäristönä, maaseutuväestön asuin- ja työympäristönä ja saa aikaan pienyritystoimintaa. Samalla huolehditaan ympäristöstä ja maisemasta sekä parannetaan kylien hyvinvointi- ja kulttuuripalveluja. Toimenpiteellä kannustetaan omaehtoiseen, paikallislähtöiseen kehittämistyöhön, yrittämismyönteisen ilmapiirin luomiseen, elinkeinorakenteen monipuolistamiseen ja palveluiden uudelleen järjestämiseen.

Tuettava toiminta

Tukea myönnetään kehittämishankkeisiin sekä yritysten investointeihin kehittämiseen ja käynnistämiseen. Investointitukea myönnetään maatilayrityksille ja hankkeille, joissa on mukana useita viljelijöitä ja/tai yrityksellä on erityinen merkitys alueellisessa tuotantoketjussa. Hankkeet ryhmitellään ja niiden toteutumista seurataan asetuksen No 1257/1999 luvun IX alakohtien mukaisesti:

- maatalojen yhteiset hankkeet koneistuksen, hankinnan tai tilanhoitopalveluiden kehittämiseksi (alakohta 3 / l)
- maataloustuotteiden erityislaatuun perustuvat markkinointitoimenpiteet sekä muut markkinalähtöiset laadun kehittämishankkeet (alakohta 4 / m)
- maaseudun elinkeinojen ja maaseudun väestön peruspalvelut (alakohta 5 / n)
- kylien kunnostaminen ja kehittäminen sekä maaseutuperinnön suojeleminen ja säilyttäminen (alakohta 6 / o)
- toimintojen monipuolistaminen maataloudessa ja sitä lähellä olevilla aloilla monimuotoisuuden ja vaihtoehtojen tulonlähteiden kehittämiseksi (alakohta 7 / p)
- maatalouden kehittämiseen liittyvien maaseudun perusrakenteiden kehittäminen ja parantaminen (alakohta 9 / r)
- matkailu- ja käsityöläiselinkeinojen kannustaminen (alakohta 10 / s)
- saamelaiskulttuuriin liittyvä elinkeinotoiminnan monipuolistaminen, kylien kehittäminen ja ympäristön vetovoimaisuuden lisääminen (p, o, n)

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

TE-keskukset / maaseutuosastot, MMM

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

18 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Yrityksiin kohdistuvia tukia voidaan myöntää de minimis - ja valtiontukisääntöjen puitteissa.

Lopulliset tuen vastaanottajat

Yksi tai useampi luonnollinen henkilö, yksityisoikeudellinen ja julkisoikeudellinen yhteisö tai säätiö ml. kyläyhdistykset ja paikalliset toimintaryhmät.

Kohderyhmät (hyödynsaajat)

Maatalous- ja maaseutuyrittäjät, muut pienyrittäjät, maaseudun asukkaat

Hanke-esimerkkejä

- Maatalouden uudelleen suuntautuminen mm. luomu- ja non-food-tuotantoon
- Elinkeinojen monipuolistamiseen liittyvät kehittämishankkeet

- Maaseudun voimavaroihin perustuvien virkistys- ja ohjelmapalvelujen kehittäminen (esimerkiksi hevosurheilu, kalastus, kulttuuri)
- Konerenkaitten, kone- ja tuotannollisen yhteistyön, tilojen taloushallinto- tai lomituspalveluita tarjoavien yhteisten yritysten ja markkinointiorganisaatioiden toteutettavuusselvitykset, perustamisen ja käynnistämisen tuki
- Yritystoimintaa edistävät toteutettavuus- ja markkinaselvitykset
- Tuotekehitys ja yhteismarkkinointihankkeet
- Tuotantoketjujen ja ja -verkostojen luominen sekä muu yritysten väliseen yhteistyöhön kannustaminen
- Laadun parantamiseen liittyvät hankkeet elintarvikeketjussa (laatu järjestelmät, laatuosaamisen parantaminen sekä ympäristöjärjestelmien kehittäminen)
- Yritysten tarvitsemat asiantuntijapalvelut
- Yrityskohtaiset kehittämis- ja investointitoimenpiteet
- Teknologian kehittäminen ja käyttöönotto
- Toimintaympäristön parantaminen ja kehittäminen
- Paikallisyhteisöjen ja kylien asukkaiden aktivointi
- Alueen maaseutukulttuurin elvyttäminen, paikallishistorian ja perinteen tallettaminen ja esille tuominen sekä kulttuuripalveluiden kehittäminen
- Maisemallisesti tärkeiden rakennusten ja kulttuuriympäristön hoito ja kunnostus
- Kylien kehittämis- ja maisemanhoitosuunnitelmien laatiminen ja toteuttaminen
- Kylien pienet ympäristö- ja vesihuoltohankkeet ja pientiestön parantaminen
- Maaseudun peruspalveluiden varmentaminen, palvelutarjonnan monipuolistaminen ja palveluiden uudet muodot, kuten monipalvelupisteet, liikkuvat, kiertävät tai telemaattiset palvelut

Alueellisesta päätöksenteosta vastaava viranomainen yhteistyössä alueen muiden viranomaisten kanssa vastaa siitä, että EMOTR:n kautta rahoitettaviin asetuksen No 1257/1999 artiklan 33 luetelmakohtien 6, 7 ja 9 toimenpiteitä ei rahoiteta EAKR:n kautta. Annex I –tuotantoon liittyvät investoinnit tuetaan toimenpidekokonaisuudessa 2.1.

Alueellisesta päätöksenteosta vastaava viranomainen vastaa siitä, että asetuksen No 1257/1999 muiden II osaston toimenpiteiden soveltamisalaan kuuluvia toimia ei rahoiteta tämän toimenpidekokonaisuuden kautta.

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

- uudet työpaikat	855
- naisia	460
- miehiä	395
- säilytettävät työpaikat	2 360
- uudet yritykset	290
- joista naisten yrityksiä	33

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
- uusien naisyritysten lkm

- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- kunnostetut, kulttuurillisesti arvokkaat rakennukset ja miljööt
- luontomatkailuhankkeet
- ympäristön laadun ja viihtyvyyden parantaminen

Toiminta-alkoodit

1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1309, 1310, 1311

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 2.5	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus kokonais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteen- sä	EMOTR -O	EU:n osuus julkisista kustan- nuksista %	Valtio	Kun- nat	Valtion ja kuntien osuus julkisista kus- tannuksista %		
	539,40	412,75	206,38	50	159,92	46,46	50	126,64	23

Tpk 2.6 Osaamisen kehittäminen maaseudulla (ESR)

Euroopan sosiaalirahaston toimenpitein lisätään osaamista maaseudulla ja edistetään maaseudun yrittäjyyttä uusien työpaikkojen luomiseksi. Toiminta on ESR-viitekehyksen painopisteen 4 mukaista.

Osaamisen kehittämishankkeet nivoutuvat kiinteästi muuhun maaseudun kehittämis-toimintaan. Tavoitteena on yrittäjien, yrittäjiksi aikovien sekä maaseudun osaamista kehittävien organisaatioiden osaamistason nostaminen. Maaseudun yritystoiminnan kehittämisessä kiinnitetään huomiota liikkeenjohdon osaamiseen, tuotantotekniikan ja markkinalähtöinen uusien tuotteiden kehittämiseen, yhteistoiminnan lisäämiseen sekä laatujärjestelmien ja oma-valvontajärjestelmien käyttöön. Etätö, tietotekniikan ja viestintäteknologian monipuolinen hyödyntäminen sekä maaseutuväestön tietoyhteiskuntavalmiuksien kehittäminen ovat keskeisiä kehitettäviä osa-alueita. Erityisenä painopistealueena on naisten ja nuorten yrittäjyyden edistäminen. Lisäksi panostetaan maaseudun palvelurakenteen ylläpitoon liittyvään erityisosaamiseen. Hankkeissa hyödynnetään myös paikallista aloitteellisuutta ja kumppanuutta uusien työpaikkojen luomiseksi.

Tuettava toiminta

- maaseudulla harjoitettavien elinkeinojen ja tuotantoketjujen kehittämiseen liittyvä koulutus
- osaamisen lisääminen elinkeinoelämän monipuolistamiseksi ja uudistamiseksi
- laatu- ja ympäristö- ja kulttuuriosaamisen kehittäminen
- tietotekniikan ja telemaattisten palvelujen käytön ja niihin liittyvän osaamisen edistäminen
- maaseudun yrittäjyyden ja itsensä työllistämisen edistäminen
- maaseutuyrittäjien työssä jaksamista ja työkykyä edistävät toimet
- elinkeinojen kehittämiseen liittyvät kumppanuushankkeet
- naisten ja miesten tasa-arvon ja yhtäläisten mahdollisuuksien edistäminen
- saamelaiskulttuurihankkeisiin liittyvä osaamisen kehittäminen

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

TM/ TE-keskusten työvoimaosastot, maakuntien liitot, OPM/lääninhallitukset, STM

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtion tukijärjestelmät joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

12, 13, 15, 20 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat

- kunnat, kuntayhtymät
- korkeakoulut
- oppilaitokset
- tutkimuslaitokset
- kulttuuriorganisaatiot
- yhdistykset
- muut julkiset ja yksityiset yhteisöt

Kohderyhmät (hyödynsaajat)

Toimenpiteiden kohderyhminä ovat yrittäjät ja ammatinharjoittajat, yrittäjiksi aikovat, oppilaitoksissa opiskelevat nuoret, työttömät ja muut maaseudun asukkaat

Hankkeiden valintakriteerit

Toimenpidekokonaisuudessa annetaan etusija sellaisille maaseudun osaamista edistäville hankkeille, joissa

- edistetään yrittäjyyttä, erityisesti yhteistyötä ja tuotantokejua kehittämällä
- ativoidaan nuoria ja naisia innovatiiviseen omaehtoiseen työllistymiseen

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

- uudet työpaikat	500 ¹
- naisia	270
- miehiä	2 300
- säilytettävät työpaikat	300
- uudet yritykset	100 ¹
- joista naisten yrityksiä	80
- ESR toimenpiteen aloittaneet	7 500
- naisia	3 700
- miehiä	3 800

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm

¹ Osa työpaikoista ja yrityksistä syntyy yhteisvaikutuksena EAKR- ja EMOTR- toimenpiteiden kanssa

- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- ympäristökoulutushankkeet
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- ESR-toimenpiteen aloittaneiden asema työmarkkinoilla ennen toimenpidettä
  - työssä avoimilla työmarkkinoilla
  - työllisyysmäärärahoihin tuetussa työssä
  - työttömänä
  - edellisestä yli 1 vuoden työttömänä olleet
  - työmarkkinoiden ulkopuolella koulutuksessa
  - työmarkkinoiden ulkopuolella muualla
- ESR-toimenpiteen aloittaneet ikäryhmittäin
  - 5-24
  - 25-49
  - 50-65
- ESR-toimenpiteen keskeyttäneet
  - naiset
  - miehet
- Keskeyttämisen syy
  - saanut työtä avoimilta työmarkkinoilta
  - aloittanut koulutuksen
  - muu syy
- Kaikista aloittaneista toimenpiteen loppuun suorittaneet
  - tuetuille työmarkkinoille sijoittuneet
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle koulutukseen
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle muualla
  - työttömäksi
- Ennen projektia työttömänä olleista (loppuraportti)
  - avoimille työmarkkinoille
  - yrittäjiksi
  - koulutukseen
- Ennen projektia työmarkkinoiden ulkopuolella olleista (loppuraportti)
  - työhön avoimille työmarkkinoille
  - yrittäjäksi
  - koulutukseen

Viitekehyksen painopiste 4 (seurantatieto)

Ohjelman indikaattori: yhteistyöprojektit koulutusorganisaatioiden ja yritysten välillä:

Täydennysosassa:

Projektissa mukana olevien yritysten määrä

Projekteissa mukana olevien oppilaitosten määrä)

Projektissa mukana olevien yritysten henkilöstön määrä:

- alle 5 henkilöä
- 5-9
- 10-49
- 50-249
- 250-499
- yli 499 henkilöä

Toiminta-alakoodit

21, 22, 23, 24, 25

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 2.6	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus kokonais- kustannuk- sista %
		Julkinen rahoitus yhteen- sä	ESR	EU:n osuus julkisista kustan- nuksista %	Valtio	Kun- nat	Valtion ja kuntien osuus julkisista kustannuk- sista %		
	228,38	120,20	60,10	50	51,32	8,78	50	108,177	47,4

Tpk 2.7 Maaseudun toimintaympäristön parantaminen (EAKR)

Yritysten toimintaedellytysten parantaminen korostuu Pohjois-Suomessa osana elinvoimaisen maaseudun elinkeinopolitiikkaa. Toimenpidekokonaisuudessa tuetaan lisäksi sellaista kulttuuri- ja luonnonympäristön kunnostamista, maankäytön ohjausta, luonnon virkistyskäytön edistämistä ja infrastruktuurin kehittämistä, joka voi toimia maaseudun yritystoiminnan ja sivuelinkeinojen edellytyksinä ja käynnistäjinä tai jotka parantavat palveluiden saatavuutta maaseudulla.

Tuettava toiminta

- elinkeinojen monipuolistaminen
- maaseudun elinkeinoelämän, koulutuksen, kulttuurin ja tutkimuksen välisen vuorovaikutuksen ja yhteisen toimintaympäristön kehittäminen
- maaseudun ja taajamien vuorovaikutuksen lisääminen sekä kehittämistavoitteiden toteuttamista edistävä maankäytön ohjaus
- maaseudun infrastruktuurin ja toimintaympäristön parantaminen (esim. liikenne- ja tietoverkot, erilaiset reitistöt, vesi- ja jätehuolto, palveluinfrastruktuuri)
- kulttuuri- ja luonnonympäristön parantaminen ja kehittäminen sekä rakennusten uusiokäytön edistäminen
- saamelaiskulttuuriin liittyvät maaseudun toimintaympäristöä parantavat hankkeet

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

maakuntien liitot, KTM/ TE-keskuksen yritysosastot, TM/ TE-keskuksen työvoimaosastot, MMM/YM/ ympäristökeskukset, OPM/lääninhallitukset, LM/tiepiirit, STM

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtion tukijärjestelmät, joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä, jotka eivät edellytä notifiointia

3, 12, 13, 14 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat

Kunnat, korkeakoulut, oppilaitokset, tutkimus- ja kulttuuriorganisaatiot sekä muut julkisyhteisöt, yhdistykset, yritykset

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yh-

teistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

-	uudet työpaikat	100
-	- naisia	40
-	- miehiä	60
-	säilytettävät työpaikat	400
-	uudet yritykset	0

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- vesihuoltohankkeet
- pohjavesialueiden suojaussuunnitelmat ja suojaustoimenpiteet
- kunnostetut vesistöt/valuma-alueet
- jätehuoltohankkeet
- saastuneitten maa-alueiden kunnostushankkeet
- kunnostetut, kulttuurillisesti arvokkaat rakennukset ja miljööt
- ympäristösuunnitteluun liittyvät hankkeet
- luonnon virkistyskäyttöön ja luonnonsuojeluun liittyvät hankkeet
- luontomatkailuhankkeet
- Natura 2000-alueita tukevat hankkeet

Toiminta-alkoodit

161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 174

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 2.7	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus kokonais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteen- sä	EAKR	EU:n osuus julkisista kustan- nuksista %	Valtio	Kun- nat	Valtion ja kuntien osuus julkisista kustan- nuksista %		
	348,01	240,01	120,0	50	104,29	15,72	50	144,0	37,5

Tpk 2.8 KOR-toimenpiteiden yleisotsikko: Kalatalouden kannattavuuden, rakenteen ja toimintaedellytysten parantaminen (KOR)

Ammattikalastuksen kehittämisen tavoitteena Pohjois-Suomen tavoite 1-alueella on kannattavuuden parantaminen menetelmiä, välineitä ja tarvittavaa infrastruktuuria parantamalla. Yleisenä tavoitteena on kehittää alan yritys-rakennetta taloudellisesti kannattavammaksi. Alan keskinäistä yhteistyötä pyritään kehittämään. Samalla kehitetään kalan jatkojalostusta.

Tuettava toiminta

Elinkeinokalatalouden rakenteiden vahvistamiseksi Pohjois-Suomessa toimenpiteitä kohdennetaan neuvoston kalatalousalan rakenteellisista toimista antaman soveltamisasetuksen mukaisiin painopistealueisiin 1, 2, 3, 4 ja 5. Rakennetukivaroja voidaan käyttää seuraaviin toimenpiteisiin:

Painopisteala N:o 1: Pyyntiponnistuksen säätely

- Aluksen romuttaminen
- Aluksen siirto kolmanteen maahan / muuhun toimintaan
- Yhteisyritykset

Painopisteala N:o 2: Laivaston uudenaikaistaminen

- Uusien alusten rakentaminen ja olemassa olevien alusten uudenaikaistaminen esimerkiksi alusten turvallisuutta parantavilla investoinneilla ja nykyaikaisten jäähdytysmenetelmien käyttöönotolla.

Painopisteala N:o 3: Veden luonnonvarojen suojeleminen ja kehittäminen, vesiviljely, kalasatamien kehittäminen, jalostaminen, kaupan pitäminen sekä sisävesikalastus

- Veden luonnonvarojen suojeleminen ja kehittäminen. Näiden hankkeiden on ensisijaisesti parannettava ammattimaisen kalastuksen edellytyksiä.
- Vesiviljelyhankkeet, jotka voivat liittyä esimerkiksi perkaamistilojen rakentamiseen ja saneeraamiseen sekä laitteiden ja laitteistojen rakentamiseen, erityisesti ympäristökuormituksen vähentämiseksi
- Kalasatamien kaluston parantaminen kehittämällä esimerkiksi jäähuoltoa sekä elintarvikekalan käsittelyyn soveltuvia rakenteita. Etusijalla ovat hankkeet, jotka hyödyttävät useampia kalastajia.
- Jalostaminen ja kaupan pitäminen. Hankkeet voivat liittyä esimerkiksi pakastuslinjoihin, uusiin pakkausmenetelmiin ja tuotekehitysinvestointeihin.
- Sisävesi- ja talvikalastus

Painopisteala N:o 4: Muut toimet

- Pienimuotoinen rannikkokalastus
- Sosiaalis-taloudelliset toimet
- Menekinedistäminen. Tuettavat hankkeet voivat liittyä esimerkiksi uusien myyntikanavien löytämiseen ja edistämiseen ja viljellyn kalan imagon kohottamiseen
- Toiminnan tilapäinen lopettaminen
- Alan ammattikunnan toimet. Hankkeet voivat liittyä esimerkiksi elinkeinokalatalouden laatustrategiaan ja valikoivien pyyntimenetelmien edistämiseen.
- Pilottihankkeet, joiden puitteissa voidaan toteuttaa innovatiivisia toimenpiteitä

Painopisteala N:o 5: Tekninen tuki

Rakennetukivaroja tullaan erityisesti kohdistamaan painopistealoihin 3 ja 4.

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

MMM (TE-keskukset/maaseutuosastot/kalatalousyksiköt)

KOR-toimenpiteissä käytettävät valtion tukijärjestelmät

16 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat

Ammattikalastajat, kalatalousyritykset ja -yrittäjät, kunnat, muut julkisyhteisöt, järjestöt ja yhteisöt, koulutus- ja kehittämisorganisaatiot.

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EU-lainsäädännön ja ohjelma-asiakirjan mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtä aikaa päätöksen sekä EU-rahasta että vastavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallinen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Määrälliset tavoitteet

- uudet työpaikat 10
  - naiset 4
  - miehet 6
- säilytetyt työpaikat 80
- tuettujen jalostusyritysten liikevaihdon kasvu 20 % (arvio koko alueen kalanjalostussektorin liikevaihdosta (kasvutavoite 10%) tehdään ohjelman väli- ja loppuarvioinnin yhteydessä)
- uusien lajien osuus alueen ruokakalan arvosta 10 %

Tavoitteiden arviointi suhteessa nykytilanteeseen tehdään elinkeinokalatalouden rakenneohjelman täydennyssosan ex ante –arvioinnin yhteydessä

Seurattavat asiat (ei painopisteala N:o 1)

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- alan kannattavuus (tuettujen yritysten liikevaihdon kasvu) , vain painopisteala N:o 3 (vesiviljely)
- kalatalouden ympäristökuormituksen vähentäminen
- uusien lajien vesiviljelytuotannon arvo

Toiminta-alkoodit

141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 2.8	Ko- konais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus							Yksityinen rahoitus	
		Julkinen rahoitus yhteen- sä	KOR	EU:n osuus ko- konais- kustan- nuksista (%)	Valtio	Valtion osuus ko- konais- kustan- nuksista %	Kunnat	Kuntien osuus ko- konais- kustan- nuksista %	Yksityi- nen ra- hoitus	Yksityi- sen osuus koko- nais- kustan- nuksista %
	46,45	30,97	15,48	33,3	11,41	24,5	4,07	8,8	15,48	33,3

Toimenpiteiden rahoitukseen ja toteuttamiseen liittyvät järjestelyt toteutetaan elinkeinokalatalouden rakenneohjelman täydennysosassa kuvattavalla tavalla.

Kalataloustoimenpiteiden rahoitussuunnitelma, Pohjois-Suomi

Suunnitelman luvut ovat ohjeellisia ja ohjelmaa toteuttava maksuviranomainen voi mukauttaa niitä tarvittaessa*) miljoonaa euroa

	Yhteensä	Julkinen Yhteensä	KOR	Kansallinen	Yksityinen
Pyyntiponnistuksen säätely	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Laivaston uudistaminen	0,380	0,150	0,075	0,075	0,230
Veden luonnonvarat	0,200	0,200	0,100	0,100	
Vesiviljely	1,500	0,800	0,400	0,400	0,700
Kalasadamat	1,200	1,200	0,600	0,600	
Kalanjalostus	3,232	1,708	0,854	0,854	1,524
Sisävesi- ja talvikalastus	0,300	0,150	0,075	0,075	0,150
Yhteensä	6,432	4,058	2,029	2,029	2,374
Pienimuotoinen rannikkokalastus	0,100	0,100	0,050	0,050	0,000
Sosiaalis-taloudelliset toimet	0,100	0,100	0,050	0,050	
Menekinedistäminen	0,200	0,200	0,100	0,100	0,000
Alan ammattikunnan toimet	0,400	0,400	0,200	0,200	0,000
Tilapäinen lopettaminen	0,000	0,000			
Pilottihankkeet	0,200	0,200	0,100	0,100	0,000
Muut toimet yhteensä	1,000	1,000	0,500	0,500	0,000
Tekninen tuki	0,084	0,084	0,042	0,042	
Yhteensä	7,896	5,292	2,646	2,646	2,604

KOR-osuus lasketaan suhteessa tukikelpoisiin kokonaiskustannuksiin
Maksatukset suoritetaan tässä esitettyjen toimenpiteiden tasolla

*) Nämä mukautukset eivät koske KOR-, kansallisen tai yksityisen rahoituksen kokonaismääriä eikä teknisen tuen määrää

Rahoitusosuuksissa noudatetaan neuvoston asetuksen 2792/99 määrittelemiä rajoja
Saatuaan seurantakomitean hyväksynnän, maksuviranomainen ilmoittaa kyseisestä tarkistuksesta komissiolle kuukauden kuluessa

3.3 TOIMINTALINJA 3: OSAAMINEN JA TYÖLLISYYS

Osaamisen toimintalinjalle kuuluvat hankkeet kohdistuvat koulutusjärjestelmien kehittämiseen sekä koulutuksen, tutkimuksen ja tuotekehityksen tarvitseman infrastruktuurin kehittämiseen. Toisena painopistealueena on työttömyyden ja syrjäytymisen ehkäiseminen, työllisyyden edistäminen sekä työvoiman osaamistason turvaaminen ja kohottaminen työelämään pääsemisen ja siellä pysymisen edistämiseksi.

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Euroopan aluekehitysrahaston toimenpiteillä parannetaan osaamiseen liittyvää infrastruktuuria kuten esim. oppi- ja tutkimuslaitosten investointeja ja tietoverkkohankkeita.

Euroopan sosiaalirahasto (ESR)

Euroopan sosiaalirahasto tukee työelämäläheisten koulutusmallien luomista ja kehittämistä sekä koulutuksen työelämäyhteyksiä sekä tulevien työvoimatarpeiden ennakkointia, käyttöönottoa oppilaitosten ja yritysten yhteistyönä. Toiminnalla tuetaan oppilaitosten ja tutkimuslaitosten tiedon siirtämistä yritysten käyttöön hyödynnettäväksi. Koulutusjärjestelmiä kehitetään elinkeinoelämän tarpeita vastaavaksi ja elinkeinojen tavoitteita tukevaksi. Toiminnalla edistetään tietoyhteiskuntastrategiaa.

ESR-rahoitusta kohdistetaan myös ESR-viitekehityksen ja –säädösten mukaiseen aktiiviseen työvoimapolitiikkaan työttömyyden alentamiseksi ja pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistämiseksi. Em. ESR-toimenpiteillä torjutaan työttömyyttä, edistetään nuorten integroitumista elinkeinoelämään, helpotetaan työttömien työmarkkinoille pääsyä sekä kehitetään ja ylläpidetään työvoiman osaamistasoa sekä ennaltaehkäistään työmarkkinoilta syrjäytymistä.

Toimintalinjan määrälliset tavoitteet

-	Uudet työpaikat	1 700
-	- naisia	400
-	- miehiä	300
-	Säilytetyt työpaikat	1 000
-	- naisia	500
-	- miehiä	500
-	ESR –toimenpiteen aloittaneet	23 000

Toimintalinjan varojen kohdistumista ydin- ja harvaan asutulle maaseudulle sekä kaupunkeihin ja niiden läheiselle maaseudulle seurataan kuntakoodien avulla.

Tpk 3.1 Osaamisen ja tietoyhteiskuntarakenteiden kehittäminen (EAKR)

Toimenpidekokonaisuus mahdollistaa eri alojen osaamisen ja kulttuurin, osaamis- ja oppimisympäristöjen, tutkimus- ja tuotekehitysympäristöjen sekä tietoyhteiskunnan edellyttämien rakenteiden ja infrastruktuurin kehittämisen ja toteuttamisen. Se tukee Pohjois-Suomessa jo toimivien yritysten, aloittavien yritysten, yritysverkostojen sekä tutkimus- ja tuotekehitysorganisaatioiden kehittymistä ja turvaa niiden toimintaedellytykset. Osaamiskeskittymien (polisten) rakentamisella ja kehittämisellä luodaan edellytykset innovatiiviseen toiminnalle ja osaamisintensiivisten yritysten syntyemiselle alueella ja samalla vaikutetaan osaavien ihmisten tulemiseen ja jäämiseen alueelle.

Tuettava toiminta

- osaamisen, kulttuurin ja tietoyhteiskunnan infrastruktuurin parantaminen
- yrityksiä ja klustereita palveleva tuotekehitys ja tutkimus
- osaamiskeskittymien kehittäminen
- telemaattisten palveluiden kehittäminen ja käytön edistäminen
- oppimisympäristöjen ja oppimisen tietoverkkojen kehittäminen (esim. etä- ja monimuoto-opetus)
- alueelliset kehittämis- ja työllisyysstrategiat
- kansalaistoiminnan infrastruktuurin kehittäminen (erityisesti sukupuolten tasa-arvoa edistävät hankkeet)

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

KTM/Tekes/TE-keskusten yritysosastot, TM/ TE-keskusten työvoimaosastot, maakuntien liitot, OPM/ lääninhallitukset, STM, LM /tiepiirit

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät, joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä, jotka eivät edellytä notifiointia

3, 8, 12, 13 ja 14 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat

Yritykset, kunnat, korkeakoulut, oppilaitokset, tutkimuslaitokset sekä muut julkisyhteisöt

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

-	uudet työpaikat	200
-	- naisia	100
-	- miehiä	100
-	säilytettävät työpaikat	300

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naisia
  - miehiä

- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- hankkeisiin osallistuneiden yritysten määrä

Toiminta-alkoodit

161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 181, 182, 183, 321, 322, 323, 324

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 3.1	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus ko- konais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteensä	EAKR	EU:n osuus jul- kisista kustan- nuksista %	Valtio	Kunnat	Valtion ja kuntien osuus julkisista kus- tannuksista %		
	332,43	302,20	151,10	50	130,51	20,60	50	30,22	9,1

Tpk 3.2 Osaamisen ja avainalojen edistäminen (ESR)

Avainalojen edistäminen edellyttää uuden työvoiman kouluttamista sekä työelämässä (klustereissa ja poliiksissa) tarvittavan osaamisen ja ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä. Toimenpiteiden pohjaksi tarvitaan koulutus- ja osaamistarpeiden ennakoitua. Lisäksi tarvitaan elinkeinoelämän ja koulutusorganisaatioiden yhteistyötä sekä uusien innovatiivisten ja joustavien toimintamenetelmien kehittämistä. Osaamisen edistäminen avainaloilla edellyttää myös klustereiden ja osaamiskeskittymien kehittämiseen liittyvää tuotekehitys- ja tutkimustoimintaa sekä teknologian siirtämistä. Toimenpidekokonaisuuteen liittyviä erillistavoitteita ovat tietoyhteiskuntavalmiuksien sekä ympäristötietoisuuden ja -osaamisen lisääminen kaikissa väestöryhmissä. Toimenpidekokonaisuus liittyy erityisesti ESR-viitekehityksen painopiste 3:een.

Tuettava toiminta

- osaamisen lisääminen, mm. klustereita ja poliiksia tukeva tutkimus, koulutus ja teknologian siirto
- työorganisaatioiden, koulutuksen ja kulttuurin yhteistyömallien kehittäminen
- tutkintoon tähtäävä omaehtoinen ammatillinen koulutus, uudelleen koulutus, lisäkoulutus kuten jatko- ja muutokoulutus (erityisesti ikääntyvä työvoima)
- työelämän ja elinkeinorakenteen muutosten sekä osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointi
- koulutuksen työelämäyhteyksien kehittäminen (esim. työelämäläheiset koulutusmallit, työssäoppiminen, yritysten toimiminen kouluttajina, oppisopimuskoulutuksen kehittäminen)
- koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden parantaminen esim. opetusteknologian, -menetelmien ja oppimateriaalin kehittäminen
- tietoyhteiskuntavalmiuksien edistäminen
- ympäristö- ja kulttuuritietoisuuden ja -osaamisen lisääminen
- saamelaiskulttuuriin liittyvän koulutuksen kehittäminen

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

maakuntien liitot, KTM/Tekes/TE-keskusten yritysosastot, TM/ TE-keskusten työvoimaosastot, OPM/ lääninhallitukset

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

6, 7, 12, 13 ja 15 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat

Kunnat ja kuntayhtymät, korkeakoulut, oppilaitokset, tutkimuslaitokset ja muut julkisyhteisöt sekä yritykset ja yhdistykset

Kohderyhmät (hyödynsaajat)

Tuen kohderyhmiä ovat yritysten henkilöstö, koulutus- ja tutkimushenkilöstö, työmarkkinoille pyrkivät (erityisesti naiset, nuoret ja työttömät), ikääntyvä työvoima, oppilaitoksissa opiskelevat nuoret sekä julkishallinnon henkilöstö.

Hankkeiden valintakriteerit

Toimenpidekokonaisuudessa etusijalla ovat hankkeet, joilla

- edistetään osaamiskeskittymien kehittämiseksi tarvittavaa koulutusta ja osaamista
- tuotetaan osaamista elinkeinoelämän avainalojen tarpeisiin (osaamisaukot) ja kehitetään erityisesti työelämäläheisiä koulutusmalleja
- edistetään tietoyhteiskuntavalmiuksia

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

- uudet työpaikat	200
- naisia	80
- miehiä	120
- säilytettävät työpaikat	300
- ESR-toimenpiteen aloittaneet	16 000
- naisia	8 000
- miehiä	8 000

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
- uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- ympäristökoulutushankkeet
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ja positiiviset hankkeet

- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- ESR-toimenpiteen aloittaneiden asema työmarkkinoilla ennen toimenpidettä
  - työssä avoimilla työmarkkinoilla
  - työllisyysmäärärahoihin tuetussa työssä
  - työttömänä
  - edellisestä yli 1 vuoden työttömänä olleet
  - työmarkkinoiden ulkopuolella koulutuksessa
  - työmarkkinoiden ulkopuolella muualla
- ESR-toimenpiteen aloittajat ikäryhmittäin
  - 5-24
  - 25-49
  - 50-65
- ESR-toimenpiteen keskeyttäneet
  - naiset
  - miehet
- Keskeyttämisen syy
  - saanut työtä avoimilta työmarkkinoilta
  - aloittanut koulutuksen
  - muu syy
- Kaikista aloittaneista toimenpiteen loppuun suorittaneet
  - avoimille työmarkkinoille sijoittuneet (ohjelmassa)
  - tuetuille työmarkkinoille sijoittuneet
  - yrittäjiksi työllistyneet (ohjelmassa)
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle koulutukseen
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle muualle
  - työttömäksi
- Ennen projektia työttömänä olleista (loppuraportti)
  - avoimille työmarkkinoille
  - yrittäjiksi
  - koulutukseen
- Ennen projektia työmarkkinoiden ulkopuolella olleista (loppuraportti)
  - työhön avoimille työmarkkinoille
  - yrittäjäksi

Viitekehyksen painopiste 3 (seurantatieto)

Aloittaneista opetushenkilökuntaa

Aloittaneista työpaikkaohjaajia

Toiminta-alkoodit

21, 22, 23, 24, 25

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 3.2	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus ko- konais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteensä	ESR	EU:n osuus jul- kisista kustan- nuksista %	Valtio	Kun- nat	Valtion ja kunti- en osuus julki- sista kustan- nuksista %		
	329,44	269,60	134,8	50	114,8	19,98	50	59,84	18,1

Tpk 3.3 Työllistymisen edistäminen ja työttömyyden ehkäiseminen (ESR)

Toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on kehittää yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa menettelytapoja työllistymisen edistämiseksi ja avoimien työmarkkinoiden kysynnän hyödyntämiseksi etsimällä uusia työnteon mahdollisuuksia. Aktiivisen työvoimapolitiikan ja koulutuksen keinoin kehitetään menetelmiä työelämäkynnnyksen alentamiseksi ja työllistyvyyden parantamiseksi siten, että huomioidaan sekä työnhakijoiden että työmarkkinoiden muuttuvat tarpeet. Erityistä huomiota kiinnitetään tulevan työvoiman tarpeen ennakointiin ja toimenpiteiden suunnitelmalliseen aloille, joilla jatkossa on työvoiman kysyntää. Lisäksi ehkäistään ennakolta työttömyyttä, erityisesti nuorisotyöttömyyttä, kehittämällä toimintamalleja koulutuksesta työelämään siirtymisen helpottamiseksi. Toimenpiteillä edistetään myös naisten työmarkkinoille pääsyä työelämäkynnnystä alentavin toimin sekä kehittämällä ura- ja rekrytointipalveluja. Toimenpiteissä hyödynnetään elinikäisen oppimisen strategiaa sekä alueellista ja paikallista kumppanuutta. Toimenpidekokonaisuus liittyy erityisesti ESR-viitekehyksen painopiste 1:een.

Tuettava toiminta

- pitkäaikaistyöttömyyden uhkaamien työllistymisen parantaminen
- työttömien työmarkkinaedellytysten parantaminen (mm. nuoret, ikääntyvä työvoima, naiset)
- ammatillisesta koulutuksesta valmistuvien nuorten integrointi työelämään (mm. ammatilliset työpajat ja työssä oppiminen)
- erityiskoulutettujen ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden integrointi yritystoimintaan
- ohjaus-, neuvonta-, ura- ja rekrytointipalvelujen kehittäminen
- työvoiman kysynnän hyödyntäminen ja työllistyvyyden edistäminen, työkyvyn ylläpitäminen ja työssä jaksamisen edistäminen
- uusien yhteistyömuotojen ja toimintamallien kehittäminen työttömyyden vähentämiseksi

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

TM/ TE-keskuksen työvoimaosastot, KTM/ TE-keskuksen yritysosastot, OPM/läänihallitukset, STM, mahdolliset yleiskattavan tuen välittäjäorganisaatiot

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät, joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

6, 7, 13 ja 15 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat

Kunnat ja kuntayhtymät, korkeakoulut, oppilaitokset, muut julkisyhteisöt sekä järjestöt ja yhdistykset sekä yritykset.

Kohderyhmät (hyödynsaajat)

Toimenpiteiden kohderyhmiä ovat työttömät, työttömyysuhan alaiset sekä työmarkkinoille pyrkivät, erityisesti nuoret ja naiset.

Hankkeiden valintakriteerit

Toimenpidekokonaisuudessa etusijalla ovat hankkeet, joilla

- edistetään nuorten ja naisten työelämään integroitumista
- parannetaan ikääntyvän työvoiman ammattitaitoa ja työllistyvyyttä

Hankepäättösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

-	uudet työpaikat	200
-	naisia	80
-	miehiä	120
-	säilytettävät työpaikat	300
-	ESR-toimenpiteen aloittaneet	4 700
-	naisia	2 300
-	miehiä	2 400

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- ympäristökoulutushankkeet
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- ESR-toimenpiteen aloittaneiden asema työmarkkinoilla ennen toimenpidettä
  - työssä avoimilla työmarkkinoilla
  - työllisyysmäärärahoihin tuetussa työssä
  - työttömänä
  - edellisestä yli 1 vuoden työttömänä olleet
  - työmarkkinoiden ulkopuolella koulutuksessa
  - työmarkkinoiden ulkopuolella muualla
- ESR-toimenpiteen aloittaneet ikäryhmittäin
  - 15-24
  - 25-49
  - 50-65
- ESR-toimenpiteen keskeyttäneet
  - naiset
  - miehet
- Keskeyttämisen syy
  - saanut työtä avoimilta työmarkkinoilta
  - aloittanut koulutuksen
- Kaikista aloittaneista toimenpiteen loppuun suorittaneet
  - avoimille työmarkkinoille sijoittuneet (ohjelmassa)
  - tuetuille työmarkkinoille sijoittuneet
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle koulutukseen
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle muualle
  - työttömäksi
- Ennen projektia työttömänä olleista (loppuraportti)
  - avoimille työmarkkinoille
  - yrittäjiksi
  - koulutukseen

- Ennen projektia työmarkkinoiden ulkopuolella olleista (loppuraportti)
- työhön avoimille työmarkkinoille
- Yrittäjäksi
- koulutukseen

Toiminta-alakoodit

21, 22, 23, 24, 25

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 3.3	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus ko- konais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteensä	ESR	EU:n osuus jul- kisista kustan- nuksista %	Valtio	Kunnat	Valtion ja kuntien osuus julkisista kus- tannuksista %		
	322,48	291,51	145,75	50	125,15	20,6	50	30,97	9,6

Tpk 3.4 Työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäiseminen ja tasa-arvon edistäminen työmarkkinoilla (ESR)

Toimenpidekokonaisuudella edistetään työelämästä syrjäytymässä olevien mahdollisuuksia palata takaisin työmarkkinoille ja tuetaan heidän toimintakykyään ja selviytymistään. Erityistä huomiota kiinnitetään syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin. Toimenpidekokonaisuudella edistetään myös sukupuolten tasa-arvon toteutumista kehittämällä naisten työllistymismahdollisuuksia ja osaamista sekä vähentämällä sukupuoleen perustuvaa segregatiota työmarkkinoilla. Lisäksi ehkäistään heikossa työmarkkina-asemassa olevien ryhmien syrjäytymistä. Toimenpidekokonaisuus liittyy erityisesti ESR-viitekehityksen painopisteisiin 2.

Tuettava toiminta

- uusien yhteistyömuotojen ja toimintamallien kehittäminen, testaaminen ja käyttöönotto työmarkkinoilta syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi yhteistyössä työmarkkinaosapuolien ja muiden toimijoiden kanssa
- syrjäytyneiden työmarkkinaedellytyksiä, toimintakykyä ja selviytymistä edistävä aktivointi, kuntoutus ja koulutus
- nuorten syrjäytymistä ehkäisevät hankkeet ja toimintamallit
- erityisesti naisille kehitetyt ura-, työllistymis- ja yrittäjyys-hankkeet
- heikossa asemassa olevien erityisryhmien työmarkkinoille pääsyn tukeminen
- paikallisen kumppanuuden hyödyntäminen syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä
- sukupuolten tasa-arvon edistäminen työelämässä

Vastuuviranomaiset (lopulliset edunsaajat)

TM/ TE-keskuksen työvoimaosastot, OPM/lääninhallitukset, STM, mahdolliset yleiskattavan tuen välittäjäorganisaatiot

Toimenpidekokonaisuudessa käytettävät hyväksytyt valtiontukijärjestelmät joiden lisäksi voidaan käyttää myös muita valtion toimenpiteitä jotka eivät edellytä notifiointia

13 ja 15 (numerointi viittaa liitteeseen 4)

Lopulliset tuen vastaanottajat

Kunnat, korkeakoulut, oppilaitokset, muut julkisyhteisöt sekä järjestöt ja yhdistykset.

Kohderyhmät (hyödynsaajat)

Toimenpiteiden kohderyhmiä ovat työmarkkinoilta syrjäytyneet ja syrjäytymisuhan alaiset, erityisryhmät ja muut heikossa työmarkkina-asemassa olevat

Hankkeiden valintakriteerit

Toimenpidekokonaisuudessa etusijalla ovat

- nuorten syrjäytymistä ennaltaehkäisevät hankkeet
- syrjäytyneiden henkilöiden työmarkkinoille tai koulutukseen sijoittumista edistävät hankkeet
- sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävät työllisyys- ja koulutushankkeet

Hankepäästösten tekeminen

Rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisistä hankkeista kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakuntien yhteistyöasiakirjojen mukaisesti. Pääsääntöisesti rahoittava viranomainen tekee yhtäaikaan päätöksen sekä EU-rahasta että vastaavasta kansallisesta rahoitusosuudesta. Jos hanketta rahoittaa useampi viranomainen, ne sopivat keskenään, miten EU-osuus ja kansallisen rahoitusosuus jakaantuvat niiden kesken.

Maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä useita maakuntia koskevia yksittäisiä hankkeita sekä suuria ja aluekehityksen kannalta merkittäviä hankkeita. Rahoituspäätöksen tekee toimivaltainen rahoittajaviranomainen. Yhteistyöryhmiin tuotavat hankkeet määritellään tarkemmin yhteistyöryhmien työjärjestyksissä. Liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja sisältäviä yrityshankkeita ei käsitellä yhteistyöryhmissä.

Määrälliset tavoitteet

-	uudet työpaikat	100
-	- naisia	40
-	- miehiä	60
-	säilytettävät työpaikat	100
-	ESR-toimenpiteen aloittaneet	2 300
-	- naisia	1 200
-	- miehiä	1 100

Seurattavat asiat

- tuettujen hankkeiden lkm
- ylimaakunnallisten hankkeiden lkm
- uusien yritysten lkm
  - uusien naisyritysten lkm
- uudet työpaikat
  - naiset
  - miehet
- säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat
  - naiset
  - miehet
- ympäristökoulutushankkeet
- tietoyhteiskuntahankkeet lkm
- tasa-arvovaikutuksiltaan neutraalit tai/ ja positiiviset hankkeet
- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- ESR-toimenpiteen aloittaneiden asema työmarkkinoilla ennen toimenpidettä
  - työssä avoimilla työmarkkinoilla
  - työllisyysmäärärahoihin tuetussa työssä
  - työttömänä
  - edellisestä yli 1 vuoden työttömänä olleet
  - työmarkkinoiden ulkopuolella koulutuksessa
  - työmarkkinoiden ulkopuolella muualla
- ESR-toimenpiteen aloittaneet ikäryhmittäin
  - 15-24
  - 25-49
  - 50-65

- ESR-toimenpiteen keskeyttäneet
  - naiset
  - miehet
- Keskeyttämisen syy
  - saanut työtä avoimilta työmarkkinoilta
  - aloittanut koulutuksen
  - muu syy
- Kaikista aloittaneista toimenpiteen loppuun suorittaneet
  - avoimille työmarkkinoille sijoittuneet (ohjelmassa)
  - tuetuille työmarkkinoille sijoittuneet
  - yrittäjiksi työllistyneet (ohjelmassa)
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle koulutukseen
  - työmarkkinoiden ulkopuolelle muualle
  - työttömäksi
- Ennen projektia työttömänä olleista (loppuraportti)
  - avoimille työmarkkinoille
  - yrittäjiksi
  - koulutukseen
- Ennen projektia työmarkkinoiden ulkopuolella olleista (loppuraportti)
  - työhön avoimille työmarkkinoille
  - yrittäjäksi
  - koulutukseen

Viitekehyksen painopiste 2 (seurantatieto)
aloittaneista pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömiä
vajaakuntoisia, vammaisia
etnisiä vähemmistöjä, pakolaisia tms.
muita (esim. vankilasta juuri vapautuneita)

Toiminta-alkoodit

21, 22, 23, 24, 25

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

Tpk 3.4	Kokonais- kustan- nukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus ko- konais- kustan- nuksista %
		Julkinen rahoitus yhteensä	ESR	EU:n osuus jul- kisista kustan- nuksista %	Valtio	Kunnat	Valtion ja kuntien osuus julkisista kus- tannuksista %		
	167,4	139,88	69,94	50	62,75	7,18	50	27,5	16,4

3.4 TOIMINTALINJA 4: TEKNINEN APU

Teknisen avun tavoitteena on varmistaa ohjelman julkisuus, sen tehokas ja joustava toteuttaminen sekä tuloksellisuus. Teknistä apua suunnataan hankekokonaisuuksien, sateenvarjohankkeiden ja toimialaohjelmien valmisteluun, ylimaakunnallisten hankkeiden valmisteluun ja toteuttamiseen, suurten hankkeiden edellyttämiin esiselvityksiin sekä kansainvälistymiseen tähtäävien projektien valmisteluun ja toteuttamiseen.

Teknistä tukea käytetään myös ohjelman julkisuuden turvaamiseen ja tiedottamiseen. Maakunnallisesta tiedottamisesta vastaavat maakuntien yhteistyöryhmät, jotka hyväksyvät koko ohjelmakauden kattavat tiedottamisen ja koulutuksen yleissuunnitelmat ja vuotuiset tiedottamisen toimintasuunnitelmat.

Osa teknisestä tuesta suuntautuu koordinoinnista ja hallinnoinnista johtuviin kustannuksiin kuten tiedottamiseen, kouluttautumiseen sekä valvonnasta, seurannasta ja arvioinnista johtuviin kuluihin.

Teknisellä avulla voidaan tukea mm.

- ylimaakunnallisten hankkeiden valmistelua
- kansainvälistymiseen tähtäävien pilottiprojektien valmistelua
- hankekokonaisuuksien, sateenvarjo- ja pilottihankkeiden ja toimialaohjelmien valmistelua
- erilliselvitysten tekemistä
- projektien koordinointia
- tiedottamista
- valvontaa, seurantaa ja arviointia
- tarvittavien koneiden ja laitteiden hankkimista
- kouluttautumista ja kouluttamista

Hankkeiden valmisteluun käytetään kuitenkin pääsääntöisesti varsinaisten toimintalinjojen rahoitusta. Teknisen tuen rahoituksesta voidaan kuitenkin maksaa ennakkoa hankkeiden valmisteluun niissä tapauksissa, joissa valmisteleva taho ei pysty rahoittamaan valmistelua omilla resursseilla ja erityisesti silloin, kun valmistelu on aikaa vievä ja kallis. Teknisen avun käytöstä päättää ohjelman seurantakomitea.

Komissio on antanut asetuksen (EY) N:o 1685/2000, joka koskee rakennerahastoista yhteisrahoitettujen toimien tukikelpoisuutta. Asetuksen sääntö 11 koskee teknistä apua ja se edellyttää, että ko. säännön kohdassa 2.1. tarkoitetuista kuluista tehdään seurantaa varten tekniseen apuun liittyvä erillinen toimi tai osatoimi. Seurannalla halutaan varmistaa, että ko. säännön kohdassa 2.1 tarkoitettujen hallinto-, toteuttamis-, seuranta- ja valvontamenojen osuus ei ylitä tuelle asetettuja enimmäismäärärajoja. Pohjois-Suomen tavoite 1 –ohjelmassa koko tekniseen apuun varattu yhteenlaskettu rahoitusosuus jää alle enimmäismäärärajan. Asetuksen vaatimusten mukaisesti teknisen avun seurannassa on kuitenkin eriteltävä kunkin rahaston osalta em. säännön kohdassa 2.1 tarkoitettut kulut ja muu tekninen apu. Näin tekninen apu jakaantuu seurannassa rahastoittain kahteen kokonaisuuteen:

1. Hallintoon, toteuttamiseen, seurantaan ja valvontaan liittyvä tekninen apu

lyhyemmin: hallinnollinen tekninen apu (aiemmin käytetty käsitettä tekninen tekninen apu).

Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi ohjelman toteutuksen edistämiseen ja koordinointiin liittyvät menot, kuten

- seurantakomiteoiden ja maakuntien yhteistyöryhmien kokousten järjestämisestä aiheutuvat kulut
- (ml. sihteeristöt) sekä
- projektihenkilöiden palkkamenot tukikelpoisuussäännön 11 alakohdan 2.2 mukaisesti sekä seuranta ja siihen liittyvät projektihenkilöiden palkkamenot tukikelpoisuussäännön 11 alakohdan 2.2 mukaisesti
- (ei sisällä seurantajärjestelmien hankintaa, kehittämistä ja käyttöönottoa)
- tarkastustoimintaan liittyvät kulut
-

2. Muu tekninen apu

- Tämä kokonaisuus sisältää esimerkiksi
- tietojärjestelmien hankinta, kehittäminen ja käyttöönotto sekä ostopalveluna suoritettava
- ylläpito

- tiedotus ja seminaarit
- evaluointi
- selvitykset
- innovatiiviset toimet

Näihin toimiin liittyvät virkamiesten tai muiden toimihenkilöiden palkat eivät ole tukikelpoisia.

Seurannan lisäksi edellä kuvattu teknisen avun jako kahteen kokonaisuuteen tulee näkyä vuosittain tehtävissä maakuntien ja ministeriöiden teknisen avun käyttösuunnitelmissa (vuoden 2001 teknisen avun käyttösuunnitelmista lähtien).

Toiminta-alkoodit

411,412, 413, 414, 415

Rahoitus 2000 – 2006, milj. mk

TL 4	Kokonaiskustannukset	Julkinen rahoitus						Yksityinen rahoitus	Yksityisen osuus kokonaiskustannuksista %
		Julkinen rahoitus yhteensä	EAKR ESR EMOTR-O KOR	EU:n osuus julkisista kustannuksista %	Valtio	Kunnat	Valtion ja kuntien osuus julkisista kustannuksista %		
	62,39	56,85	28,43	50	24,14	4,29	50	5,54	9,0

4. YHTEENVETO OHJELMAN MÄÄRÄLLISISTÄ TAVOITTEISTA JA RAHOITUKSESTA TOIMENPIDEKOKONAI-SUUKSITTAIN

4.1 MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET

Ohjelman seurannan avulla tarkkaillaan sekä määrällisten että laadullisten tavoitteiden toteutumista. Ohjelman määrälliset tavoitteet on määritelty toimintalinjoittain seuraavasti:

Toimintalinja/toimenpidkokonaisuus	Uudet työpaikat	Säilytettävät työpaikat	Uudet yritykset	ESR-toimenpiteen aloittaneet		
				Miehet	Naiset	Yht.
1. Yritystoiminta	7 700*	12 500	600*	8 800	6 700	15 500
1.1 Yritystoiminnan, klustereiden ja toimiala – rakenteen kehittäminen (EAKR)	7 000*	9 800	500*			
1.2 Yritysten toimintaympäristön parantaminen	500*	700	50*			
1.3 Yritysten henkilöstön kehittäminen ja yrittäjyyden edistäminen (ESR)	200♣	2 000	50♥	8 800	6 700	15 500
2. Maaseutu	1 600	6 500	400	3 800	3 700	7 500
2.1 Maatilainvestoinnit (EMOTR)	25	1 500	10			
2.2 Nuorten viljelijöiden aloitustuki (EMOTR)	0	1 260	0			
2.3 Koulutus (EMOTR)	0	300	0			
2.4 Metsätaloustoimenpiteet (EMOTR)	110	300	0			
2.5 Maaseutualueiden sopeuttaminen ja kehittäminen (EMOTR)	855	2360*	290*			
2.6 Osaamisen kehittäminen maaseudulla (ESR)	500*	300	100*	3 800	3 700	7 500
2.7 Maaseudun toimintaympäristön kehittäminen (EAKR)	100*	400	0			
2.8 Kalatalouden kannattavuuden, rakenteen, toimintaedellytysten parantaminen (KOR)	10	80				
3. Osaaminen	700	1 000		11 500	11 500	23 000
3.1 Osaamisen ja tietoyhteiskuntarakenteiden kehittäminen (EAKR)	200	300				
3.2 Osaamisen ja avainalojen edistäminen (ESR)	200	300		8 000	8 000	16 000
3.3 Työllistymisen edistäminen ja työttömyyden ehkäiseminen (ESR)	200	300		2 400	2 300	4 700
3.4 Työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäiseminen ja tasa-arvon edistäminen työmarkkinoilla (ESR)	100	100		1 100	1 200	2 300
Koko ohjelma yhteensä	10 000	20 000	1 000	24 100	21 900	46 000

*) työpaikat ja yritykset syntyvät eri rahastojen toimenpiteiden yhteisvaikutuksena.

**) KOR-rahoitteisten toimenpiteiden yleisotsikko

tpkt 2.5-2.7 työpaikat ovat osittain yhteisvaikutteisia, nettolisäys yhteensä 1 500

tpkt 2.5 ja 2.6 yritykset syntyvät osittain yhteisvaikutuksena, nettolisäys on 400, joista 120 naisyrityksiä

♣ tpk:n kautta arvioidaan syntyvän yhteensä 1 200 työpaikkaa yhteisvaikutuksena EAKR-toimenpiteiden kanssa. Nämä työpaikat on huomioitu tpk:n 1.1 määrällisiä tavoitteita määriteltäessä.

♥ tpk:n yrityksistä pääosa syntyy EAKR tp yhteisvaikutuksena ja ne on huomioitu tpk:n 1.1 tavoitteita määriteltäessä.

4.2 OHJELMAN RAHOITUS

Ohjelman kokonaiskustannusarvio on 6 255 Milj. mk. Toteuttaminen painottuu vahvasti yritystoiminnan toimintalinjalle, jonka osuus kokonaisrahoituksesta on 50 %. Ohjelman toimintalinjat ovat monirahastoisia, mikä mahdollistaa ohjelman joustavan toteuttamisen ja monirahastoiset hankekokonaisuudet.

Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelman täydennysosan rahoitustaulukko

Komission viite SPDstä: CCI 1999 FI 16 1 DO 001

Otsikko: **Pohjois-Suomen Tavoite 1 -ohjelma 2000-2006**

Viimeisin komission päätös SPDstä: K(2000) 779 tehty 31.3.2000

miljoonaa euroa

Toimintalinja/	Toiminta-ala (täydennetään myöhemmin)	Kokonaiskustannukset	Julkinen rahoitus											Yksityinen	EIP:n
			Yhteensä	Yhteisön avustukset					Kansallinen julkinen rahoitus						
				Yhteensä	EAKR	ESR	EMOTR	KOR	Yhteensä	Valtio	alueellinen	Kunta	Muu (tar-		
Toimintalinja 1		521,218	261,796	130,898	111,910	18,988	0,000	0,000	130,898	109,723	0,000	21,175	0,000	259,422	
Toimenpidekokonaisuus 1.1		349,426	146,204	73,102	73,102				73,102	71,404		1,698		203,222	
Toimenpidekokonaisuus 1.2		86,346	77,616	38,808	38,808				38,808	22,402		16,406		8,730	
Toimenpidekokonaisuus 1.3		85,446	37,976	18,988		18,988			18,988	15,917		3,071		47,470	
Toimintalinja 2		327,639	202,726	101,363	20,183	10,108	68,468	2,604	101,363	86,550	0,000	14,813	0,000	124,913	
Toimenpidekokonaisuus 2.1		49,980	20,156	10,078			10,078		10,078	10,078		0,000		29,824	
Toimenpidekokonaisuus 2.2		41,208	19,869	9,935			9,935		9,934	9,934		0,000		21,339	
Toimenpidekokonaisuus 2.3		9,877	8,950	4,475			4,475		4,475	3,930		0,545		0,927	
Toimenpidekokonaisuus 2.4		25,045	18,540	9,270			9,270		9,270	7,622		1,648		6,505	
Toimenpidekokonaisuus 2.5		90,720	69,420	34,710			34,710		34,710	26,896		7,814		21,300	
Toimenpidekokonaisuus 2.6		38,410	20,216	10,108		10,108			10,108	8,631		1,477		18,194	
Toimenpidekokonaisuus 2.7		64,586	40,367	20,183	20,183				20,184	17,540		2,644		24,219	
KOR-toimenpiteiden yleisotsikko		7,813	5,208	2,604				2,604	2,604	1,919		0,685		2,605	
Toimintalinja 3		193,709	168,724	84,362	25,413	58,949	0,000	0,000	84,362	72,864	0,000	11,498	0,000	24,985	
Toimenpidekokonaisuus 3.1		55,910	50,827	25,413	25,413				25,414	21,950		3,464		5,083	
Toimenpidekokonaisuus 3.2		55,408	45,344	22,672		22,672			22,672	19,311		3,361		10,064	
Toimenpidekokonaisuus 3.3		54,237	49,028	24,514		24,514			24,514	21,049		3,465		5,209	
Toimenpidekokonaisuus 3.4		28,154	23,525	11,763		11,763			11,762	10,554		1,208		4,629	
Toimintalinja 4 Tekninen apu		10,493	9,562	4,781	2,352	1,330	1,057	0,042	4,781	4,060	0,000	0,721	0,000	0,931	
EAKR yhteensä		5,173	4,704	2,352	2,352				2,352	1,995		0,357		0,469	
ESR yhteensä		2,919	2,660	1,330		1,330			1,330	1,127		0,203		0,259	
EMOTR yhteensä		2,317	2,114	1,057			1,057		1,057	0,896		0,161		0,203	
KOR yhteensä		0,084	0,084	0,042				0,042	0,042	0,042		0,000		0,000	
Yhteensä		1053,059	642,808	321,404	159,858	89,375	69,525	2,646	321,404	273,197	0,000	48,207	0,000	410,251	0,000
EAKR yhteensä		561,441	319,718	159,858	159,858				159,860	135,291		24,569		241,723	
ESR yhteensä		264,574	178,749	89,375		89,375			89,374	76,589		12,785		85,825	
EMOTR yhteensä		219,147	139,049	69,525			69,525		69,524	59,356		10,168		80,098	
KOR yhteensä		7,897	5,292	2,646				2,646	2,646	1,961		0,685		2,605	

* EAKR:n, ESR:n ja EMOTR:n rahoitus on määritelty suhteessa tukikelpoihin julkisiin kustannuksiin.

KOR-rahoitus on määritelty suhteessa tukikelpoihin kokonaiskustannuksiin

Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelman täydennysosan rahoitustaulukko

Komission viite SPDstä: CCI 1999 FI 16 1 DO 001

Otsikko: **Pohjois-Suomen Tavoite 1 -ohjelma 2000-2006**

Viimeisin komission päätös SPDstä: K(2000) 779 tehty 31.3.2000

miljoonaa markkaa

Toimintalinja/	Toiminta-ala (täydennetään myöhemmin)	Kokonaiskustannukset	Julkinen rahoitus											Yksityinen	EIP:n
			Yhteensä	Yhteisön avustukset					Kansallinen julkinen rahoitus						
				Yhteensä	EAKR	ESR	EMOTR	KOR	Yhteensä	Valtio	alueli-	Kunta	Muu (tar-		
Toimintalinja 1		3099,021	1556,568	778,284	665,387	112,898	0,000	0,000	778,284	652,383	0,000	125,901	0,000	1542,453	
Toimenpidekokonaisuus 1.1		2077,593	869,290	434,645	434,645				434,645	424,549		10,096		1208,303	
Toimenpidekokonaisuus 1.2		513,391	461,485	230,742	230,742				230,743	133,197		97,546		51,906	
Toimenpidekokonaisuus 1.3		508,038	225,794	112,898		112,898			112,897	94,637		18,259		282,244	
Toimintalinja 2		1948,053	1205,354	602,677	120,003	60,099	407,092	15,483	602,677	514,603	0,000	88,074	0,000	742,699	
Toimenpidekokonaisuus 2.1		297,168	119,842	59,921			59,921		59,921	59,921		0,000		177,325	
Toimenpidekokonaisuus 2.2		245,012	118,136	59,071			59,071		59,065	59,065		0,000		126,876	
Toimenpidekokonaisuus 2.3		58,726	53,214	26,607			26,607		26,607	23,367		3,240		5,512	
Toimenpidekokonaisuus 2.4		148,911	110,234	55,117			55,117		55,117	45,318		9,799		38,677	
Toimenpidekokonaisuus 2.5		539,397	412,753	206,376			206,376		206,376	159,916		46,460		126,644	
Toimenpidekokonaisuus 2.6		228,375	120,199	60,099		60,099			60,099	51,318		8,782		108,177	
Toimenpidekokonaisuus 2.7		384,011	240,011	120,003	120,003				120,009	104,288		15,721		144,000	
KOR-toimenpiteiden yleisotsikko		46,454	30,965	15,483				15,483	15,483	11,410		4,073		15,489	
Toimintalinja 3		1151,741	1003,187	501,594	151,099	350,495	0,000	0,000	501,594	433,229	0,000	68,364	0,000	148,554	
Toimenpidekokonaisuus 3.1		332,425	302,203	151,099	151,099				151,105	130,509		20,596		30,222	
Toimenpidekokonaisuus 3.2		329,443	269,603	134,802		134,802			134,802	114,817		19,984		59,840	
Toimenpidekokonaisuus 3.3		322,477	291,507	145,754		145,754			145,754	125,152		20,602		30,970	
Toimenpidekokonaisuus 3.4		167,396	139,874	69,940		69,940			69,934	62,752		7,182		27,522	
Toimintalinja 4 Tekninen apu		62,389	56,853	28,427	13,984	7,908	6,285	0,250	28,427	24,140	0,000	4,287	0,000	5,535	
EAKR yhteensä		30,757	27,969	13,984	13,984				13,984	11,862		2,123		2,789	
ESR yhteensä		17,356	15,816	7,908		7,908			7,908	6,701		1,207		1,540	
EMOTR yhteensä		13,776	12,569	6,285			6,285		6,285	5,327		0,957		1,207	
KOR yhteensä		0,499	0,499	0,250				0,250	0,250	0,250		0,000		0,000	
Yhteensä		6261,204	3821,963	1910,981	950,473	531,400	413,377	15,732	1910,981	1624,355	0,000	286,626	0,000	2439,242	0,000
EAKR yhteensä		3338,177	1900,957	950,473	950,473				950,485	804,404		146,081		1437,220	
ESR yhteensä		1573,085	1062,793	531,400		531,400			531,393	455,376		76,017		510,292	
EMOTR yhteensä		1302,989	826,748	413,377			413,377		413,371	352,915		60,456		476,241	
KOR yhteensä		46,953	31,465	15,732				15,732	15,732	11,660		4,073		15,489	

* EAKR:n, ESR:n ja EMOTR:n rahoitus on määritelty suhteessa tukikelpoisiin julkisiin kustannuksiin.

KOR-rahoitus on määritelty suhteessa tukikelpoisiin kokonaiskustannuksiin

5. SEURANNAN INDIKAATTORIT; OHJELMAN TULOKSET JA VAIKUTTAVUUS

Ohjelman seurannan avulla tarkkaillaan sekä määrällisten että laadullisten tavoitteiden toteutumista. Seuranta kohdistuu

- Ohjelman toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin,
- Ohjelman toimenpiteillä aikaansaatuihin konkreettisiin, mitattaviin tuloksiin,
- Rahoituksen jakautumiseen erilaisten hanketyyppien kesken ja
- Läpäisyteemojen huomioimiseen hanketoiminnassa

Liitteenä 3 on ohjelman indikaattorit ja niiden määrälliset tavoitteet

5.1 SÄHKÖINEN TIEDONSIIRTO KOMISSIOON

Euroopan Unionin rakennerahastojen hallinnointi edellyttää tiedonsiirtoa komission ja jäsenvaltioiden viranomaisten välillä. Tiedon keräämistä ja hallinnointia varten komissiolla on oma seurantajärjestelmä (SFC = Structural Funds Common system), jonka avulla voidaan seurata tavoiteohjelmia 1, 2 ja 3. Käytännössä tämä tarkoittaa yhteistä tietokantaa, joka toimii keskitetysti komissiossa ja on yhteneväinen kaikkien rakennerahastojen ja jäsenvaltioiden kanssa. Järjestelmä mahdollistaa suoran vuorovaikutteisen tiedonsiirron komission pääosastojen ja jäsenvaltioiden kesken.

Elektroninen tiedonsiirto komissioon voidaan teknisesti toteuttaa kahdella tavalla. Jäsenvaltiossa voidaan joko käyttää siirtotiedostoja (FTP, sähköposti) tai Internet-käyttöliittymää, johon tiedot on tallennettava manuaalisesti. Tavoite 1- ja 2- ohjelmien osalta järjestelmään toimitetaan tukikelpoisten menojen maksatustiedot ja ohjelmien toteutuksen päätyttyä loppuraportointiin liittyvät tiedot. Komissio puolestaan siirtää järjestelmään tiedot maksatuksesta jäsenvaltioille.

Vanhalla ohjelmakaudella maksatustiedot lähetettiin komissioon siirtotiedostolla mutta nykyisellä ohjelmakaudella käytetään Internet liittymää SFC-järjestelmään, joka vielä toukokuussa 2000 on teknisten viivästysten vuoksi kokeiluasteella.

5.2 SUORITUSVARAUS

Ohjelma-asiakirjassa todetaan, että suoritusvaraus jaetaan ohjelmakauden puolivälissä yhtenä kokonaisuutena sille tavoite 1 –ohjelmalle tai niille ohjelmille, joka/jotka on/ovat toteutunut/toteutuneet hyvin. Ohjelman hyvälle toteutumiseksi määritellään erikseen kynnysarvot. Jos todetaan, että molemmat tavoite 1 –ohjelmat ovat toteutuneet hyvin, suoritusvaraus jaetaan ohjelmien välillä huomioiden niiden hyvän toteutumisen asteen. Tällöin niin sanotusti paremmin suoriutunut ohjelma saa suhteessa suuremman osuuden suoritusvarauksesta.

Ohjelma-asiakirjassa on määritelty suoritusvarauksen jakamisperiaatteet hallintoon ja rahoitukseen liittyvien tavoitteiden osalta. Ohjelman tehokkuutta kuvaavista mittareista todetaan, että sitä mitataan seuraavilla indikaattoreilla

- uudet työpaikat (brutto)
- uudet yritykset (brutto)
- ESR toimenpiteen aloittaneet

Ohjelma-asiakirjassa todetaan, että näille indikaattoreille asetetaan myöhemmin ohjelman täydennysosassa määrälliset tavoitteet. Hyvän toteutumisen kynnysarvoksi ohjelma-asiakirjassa on määritelty 75 % asetetusta tavoitteesta.

Tavoitteiden toteutumista mitataan **30.6.2003** tilanteen perusteella, jotta arvio kaikkien ohjelmien suoritustasosta on säädösten mukaisesti jäsenvaltiolla tehtynä viimeistään 31.12.2003.

Koko ohjelmaa koskevat tavoitetasot tehokkuusindikaattoreiden osalta ovat:

- uudet työpaikat (brutto): 3 000
- uudet yritykset (brutto): 300
- ESR toimenpiteen aloittaneet: 13 800

Syntyneiden työpaikkojen ja uusien yritysten määrän selvittämisessä käytetään seurantatietojen lisäksi apuna erillistä selvitystä, jotta toteutuneet vaikutukset saadaan arvioitua mahdollisimman tarkasti eri vaiheissa olevista projekteista. Selvitys voidaan toteuttaa osana ohjelman väliarvioin.

OHJELMAN JA TÄYDENNYSOSAN KÄSITTEET

Toimintalinja

Tavoiteohjelman strategia koostuu pääteemoista (painopistealueista), joita kutsutaan toimintalinjoiksi.

Toimenpidekokonaisuus

Kukin toimintalinja on ohjelman toimeenpanoa varten jaettu toimenpidekokonaisuuksiin. Toimenpidekokonaisuuk-
sissa kuvataan, mihin tarkoitukseen ohjelman mukaista tukea voi saada (tuettava toiminta), toimenpiteiden tavoit-
teet, kuka tai mikä tukea voi saada (tuen vastaanottajat), tukea myöntävät organisaatiot (lopulliset tuen saajat)
sekä rahoitussuunnitelma. Toimenpidekokonaisuudet ovat rahastokohtaisia.

Vastuuviranomainen (lopullinen edunsaaja)

Vastuuviranomaisia ovat tukia myöntävät elimet, joita tavoite 1-ohjelmassa ovat:

- Maakuntien liitot
- Työvoima- ja elinkeinokeskusten maaseutu-, yritys- ja työvoimaosastot
- Lääninhallitusten sivistysosastot
- Ympäristökeskukset
- Tielaitos
- Sisäasiainministeriö
- Kauppa- ja teollisuusministeriö
- Työministeriö
- Maa- ja metsätalousministeriö
- Opetusministeriö
- Opetushallitus
- Ympäristöministeriö
- Liikenne- ja viestintäministeriö
- Sosiaali- ja terveysministeriöt
- Teknologian kehittämiskeskus (Tekes)
- Finnvera Oyj

Lopullinen tuen vastaanottaja

Tuen vastaanottajia ovat ne organisaatiot, yritykset tai henkilöt, joille vastuuviranomaiset myöntävät rahoituspää-
töksellä julkisia varoja (rakennerahastovaroja ja kansallisena julkisena rahoitusosuutena valtion varoja).

Kohderyhmä (hyödynsaaja)

Eu-osarahoituksella tuetut toimenpiteet kohdistuvat toimenpidekokonaisuuksissa määriteltyihin kohderyhmiin
(esim. pk-yritykset, työttömät, nuoret jne.). Mikäli kohderyhmää ei ole erikseen määritelty kohderyhmä tai sen jä-
sen on myös lopullinen tuen vastaanottaja

LIITE 2

POHJOIS-SUOMEN TAVOITE 1 -ALUEEN KUNNAT

Pohjois-Suomen tavoite 1 alue, kaikki kunnat kuuluvat kansalliseen tukialue 2:een

Maakunta	harvaan asutun maaseudun kunnat	ydinmaaseudun kunnat	kaupunkien läheisen maaseudun kunnat ja kaupungit
Keski-Suomi	Kannonkoski Karstula Kivijärvi Kyyjärvi Pihtipudas Pylkönmäki Viitasaari	Kinnula Saarijärvi	
Keski-Pohjanmaa		Halsua Kaustinen Lestijärvi Perho Toholampi Veteli Ullava	
Pohjois-Pohjanmaa	Ii Kestilä Kuivaniemi Kuusamo Kärsämäki Piippola Pudasjärvi Pulkkila Pyhäjärvi Pyhäntä Taivalkoski Utajärvi Yli-Ii	Haapajärvi Haapavesi Nivala Reisjärvi	Ylikiiminki
Lappi	Enontekiö Inari Kemijärvi Kittilä Kolari Muonio Pelkosenniemi Pello Posio Ranua Salla Savukoski Simo Sodankylä Tervola Utsjoki Ylitornio		Kemi Keminmaa Rovaniemen mlk Rovaniemi Tornio

YHTEENVETO POHJOIS-SUOMEN TAVOITE 1 –OHJELMAN INDIKAATTOREISTA JA MÄÄRÄLLISISTÄ TAVOITTEISTA

I Aluetalouden indikaattorit ja tavoitteet. Kaikkien aluekehitykseen vaikuttavien toimenpiteiden vaikutukset

	Lähtötaso 1999	Tavoite 2006	Seuran-
ta			
<i>Väkiluku</i>	354 000	343 000	tilasto
Ydin ja harvaan asuttu maaseutu	237 000	226 000	tilasto
Miehet			
Naiset			
Nuoret, alle 30 –vuotiaat			
Työikäiset, 30-64 –vuotiaat			
Vanhukset, 65 vuotta täyttäneet			
Kaupungit ja kaupunkien läheinen maaseutu	116 500	117 000	
Miehet			
Naiset			
Nuoret, alle 30 –vuotiaat			
Työikäiset, 30 – 64 –vuotiaat			
Vanhukset, 65 vuotta täyttäneet			
<i>Työvoima</i>	157 166	152 000	tilasto
<i>Työpaikat</i>	117 600	130 000	tilasto
Ydin ja harvaan asuttu maaseutu	74 700	79 500	"
Kaupungit ja kaupunkien läheinen maaseutu	42 900	50 500	"
<i>Työttömyysaste</i>	21,6 %	14,5 %	tilasto
<i>Työllisyysaste (employment rate)</i>	49,9 %	61,0 %	tilasto
Naiset	51,9 %	61,0 %	"
Miehet	52,9 %	61,9 %	"
<i>BKT/as. (%FIN keskiarvosta)</i>	73,0 %	80,0 %	tilasto

<i>Maatilojen tulotaso</i>	Tie	ipitotiloilta	(Maatalouden tutkimuskeskus)
<i>Maaseutuyrityksissä tapahtuva kehitys</i>			Tiedot yritysten määrästä sekä aloitaneet ja lopettaneet yritykset (lkm) Tilastokeskus
<i>TEKES-rahoituksen määrän muutokset</i> <i>Alueelle suuntautuva TEKES- rahoitus</i>	verrataan v.1999 tilanteeseen	2 %	5 % KTM/Tekes seurantajärjestelmä

II Ohjelmataso, koskee pelkästään ohjelman kautta käytettyjä panokset ja aikaansaatuja tulokset

	Tavoite 2006	Seuranta
<i>Uudet työpaikat(brutto)</i>	10 000	Brutto hankkeista FIMOSin kautta, Netto erillisselvitys. Lisäksi mahdollista verrata tavoitetta toteumaan.
Miehet	6 100	
Naiset	3 900	
<i>Säilytetyt/Uudistetut/Turvatut työpaikat(brutto)</i>	20 000	Brutto hankkeista FIMOSin kautta, Netto erillisselvitys. Lisäksi mahdollista verrata tavoitetta toteumaan.
Miehet	12 300	
Naiset	7 700	
<i>KTM:n myöntämät yritystuet:</i>		
Tuki olemassa oleville yrityksille (tpk 1.1, 1.2, 3.1) josta Pk-yritykset	80 % EAKR:n yritysrah. (n. 100mmk) 90 %	Koodi 161 (pääsääntöisesti), myös 17 Suuryritys koodi 15, energiah. 33
Tuki teknologisille innovaatioille, kansainvälisty- miselle ja muille yksittäisen yrityksen kilpailukykyä nostaville toimille (tpk.t 1.1, 1.2, 3.1)	12 % EAKR:n yritysrah.	Koodi 18 (t&k), 163 (kv., kilp.kyky)
<i>Uudet yritykset</i>	1 000	FIMOS oma kohta
joista EAKR rah. (1.1, 1.2, 3.1)	550 ja 20 % EAKR:n yritysrah.	
Naisyriyten lkm	200, joista 60 EAKR rah.	
<i>Verkostoituminen,</i>	10 % EAKR rahoituksesta	koodit 164, 182, 173 + tukimuoto (KTM)
yhteistyöhankkeet	8 % TL 1:n EAKR rahoituksesta	pääomasijoitushank. 165 + tukimuoto (KTM)
yritysten verkostuminen		
<i>Tietoyhteiskuntahankkeet</i>	10 % EAKR ja ESR rah.	FIMOS, oma kohta
pk yritysten palvelut ja sovellukset	3 % EU-rahoituksesta	Koodi 324

Kaikki ESR toimenpiteisiin osallistuneet		Koodit 21,22,23,24,25
Miehet	24 300	
Naiset	21 700	
<i>Työhön tai koulutukseen sijoittuneiden %-osuus ESR toimenpiteisiin osallistuneista työttömistä toimenpiteen jälkeen</i>	Korkeampi taso kuin kansallisessa toiminnassa.	FIMOS. Vertailutietoa työhallinnon URA –tietojärjestelmän tietoihin.
Yhteensä		
Miehet		
Naiset		
<i>joista avoimille työmarkkinoille tai yrittäjiksi sijoittuneiden %-osuus</i>		
Yhteensä		
Miehet		
Naiset		
<i>Tasa-arvohankkeet eli</i>	5 % EU-rahoituksesta	FIMOS oma kohta (tasa-arvohanke) johon hanke merkitään kuuluvaksi jos sillä on jonkinlaisia tasa-arvovaikutuksia
Yhtäläiset mahdollisuudet vähäisessä tai keskimääräistä enemmän huomioon ottavat		
Yhtäläiset mahdollisuudet keskimääräistä enemmän huomioon ottavat	5 % ESR-kehyksestä	FIMOS, ESRA ²
<i>Ympäristö eli</i>		
ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet	vähintään 20 % EU –rah.	Koodit 343, 344, 345, 351 ja FIMOS oma kohta
Vesi- ja jätehuoltohankkeet sekä saastuneitten maa-alueiden puhdistushankkeet	ei tavoitetta	(ympäristövaikutuksiltaan positiivinen hanke) Koodit 343, 344, 345, 351
<i>Tuetut hankkeet</i>	lkm	FIMOS
Ylimaakunnalliset hankkeet	”	FIMOS
<i>Hankkeisiin sidotut varat</i>	mk	FIMOS
<i>Hankkeisiin maksetut varat</i>	mk	FIMOS

² ESR-hankkeista on mahdollista saada tieto kolmella tasolla: tasa-arvoneutraali, tasa-arvopainotteinen tai tasa-arvoa merkittävästi edistävä hanke, jonka viranomaisen arvioi hankkeen hakemusvaiheessa (tieto saadaan Fimokseen ESRA:n hakemuslomakkeesta). ESR:n osalta voidaan tehdä erillisajo ESRA:sta yksilöimään yhtäläiset mahdollisuudet keskimääräistä enemmän huomioon ottavat hankkeet.

III Toimintalinjataso, joissa esitetyt tavoitteet yhteenlaskettuna muodostavat ohjelmataason tavoitteet Seurantatiedot kuhunkin kohtaan saadaan hankkeista

TL 1 Yritystoiminta, EAKR, ESR

Uudet työpaikat (brutto)

Miehet

Naiset

Tavoite 2006

7 700

5 000

2 700

Seuranta

kuten ohjelmataso

Säilytetyt/Uudistetut/Turvatut työpaikat (brutto)

Miehet

Naiset

12 500

8 500

4 000

kuten ohjelmataso

Uudet yritykset

Uusien naisyritysten lkm

600

80

FIMOS

Toimialajakauman monipuolistuminen eli tukea saaneiden uusien yritysten toimialajakauma

elinkeinorakenne
monipuolistuu

erillisselvitys (tilastokeskus ja KTM:n seurantajärjestelmä. Verrataan v. 1999 tilannetta tarkasteluvuoden tilanteeseen.

Viennin kasvu eli viennin % -osuus yrityksen liikevaihdosta

+ 6,0 %/vuosi

Otokseen perustuva hankekohtainen erillisselvitys

T & K hankkeiden osuus TL:n kokonaisrahoituksesta josta TEKES rahoitus

8 %

6 %

KTM:n seurantajärjestelmä

ESR-toimenpiteen aloittaneet

Miehet

Naiset

15 500

8 800

6 700

FIMOS oma kohta

Verkostoituminen

Yhteistyöhankkeet

7 % TL:n EU-rahoituksesta

FIMOS koodit 164, 182, 173, tukimuoto (KTM), ESRA

Ylimaakunnalliset hankkeet

ohjelmataso

FIMOS, oma kohta

Tuetut hankkeet

ohjelmataso

"

Ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

ohjelmataso

"

Tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet

ohjelmataso

Hanketaso, FIMOS oma kohta (tasa-arvohanke)

TL 2 Maaseutu, EMOTR, EAKR, ESR, KOR*Uudet työpaikat (brutto)*

Miehet

Naiset

Tavoite 2006

1 600

800

800

Seuranta

kuten ohjelmataso

Säilytetyt/Uudistetut/ Turvatut työpaikat

Miehet

Naiset

6 500

3 300

3 200

”

Uudet yritykset

Naisyrietykset

400

120

FIMOS

ESR-toimenpiteen aloittaneet

Miehet

Naiset

7 500

3 800

3 700

FIMOS oma kohta

Maaseutuyritykset

tapahtuu monipuolistumista

erillisselvitys

MMM:n seurantajärjestelmästä saadaan tukea saaneiden yritysten toimiala sekä uusien yritysten toimiala, tätä tietoa voidaan verrata alueen yritysten toimialarakenteeseen ohjelmakauden alussa ja/tai alueen yleiseen toimialarakenteeseen

Maatilojen tulotaso

säilyy nykytasolla tai kasvaa

osittain tilastoon perustuva erillisselvitys

MMM:n investointitukea saaneille tiloille tehdään otoskysely, jossa selvitetään investointien vaikutusta tulotasoon

*Maidon tuotannon määrä*säilyy nykytasolla tai kasvaa
markkinaehtoisesti

Tilasto (MMM / TIKE)

Maaseutumatkailun kehitys

käyttöaste kasvaa

osittain tilastoon perustuva erillisselvitys
(MMM)*Kalatalousyritysten kannattavuus*

paranee

osittain tilastoon perustuva erillisselvitys
(MMM)*Ylimaakunnalliset hankkeet*

ohjelmataso, ei tavoitetta

FIMOS, oma kohta

Tuetut hankkeet

ohjelmataso

”

Ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

”

”

Tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet

ohjelmataso

FIMOS, oma kohta

TL 3 Osaaminen, EAKR, ESR

Uudet työpaikat (brutto)

Miehet

Naiset

yhteisvaikutuksena EAKR:n toimien kanssa

Säilytetyt/Uudistetut/Turvatut työpaikat (brutto)

Miehet

Naiset

Uudet yritykset

ESR toimenpiteen aloittaneet

Miehet

Naiset

Verkostuminen

ESR toiminnan vaikutus väestön (15-64) koulutustason parantumiseen eri ikäryhmissä

Ylimaakunnalliset hankkeet

Tuetut hankkeet

Ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

Tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet

Tavoite 2006

700

300

400

1 000

500

500

0

23 000

11 500

11 500

5 % EU-rahoituksesta

Paranee

ohjelmataso

ohjelmataso

"

ohjelmataso

Seuranta

kuten ohjelmataso

erillisselvitys

kuten ohjelmataso

FIMOS

FIMOS, koodit 21,22,23,24,25

Erillisselvitys

FIMOS, oma kohta

"

"

FIMOS, oma kohta

IV Toimenpidekokonaisuustaso

Ovat osa ohjelmatasolla esitettyjä tavoitteita sekä erillisiä seurattavia tavoitteita. Pääosa tpk:ien indikaattoreista valmisteltiin ohjelman valmistelun yhteydessä. Indikaattoreille asetetut tavoitteet ovat yhdenmukaisia TL ja ohjelmataason tavoitteiden kanssa.

Tpk 1.1 EAKR

Toiminta-alakoodit: 151, 152, 153, 154, 155, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 174, 181, 182, 183, 321, 322, 323, 324, 331, 332, 333

	Tavoite 2006	Seuranta
<i>tuetut hankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS
<i>tuetut yritykset</i>	ohjelmataso	"
<i>ylimaakunnalliset hankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS, oma kohta
<i>uudet yritykset</i>	500	FIMOS
uudet naisyritykset	70	"
<i>uudet työpaikat</i>	7 000	"
miehet	4 500	"
naiset	2 500	"
<i>säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat</i>	9 800	"
miehet	6 600	"
naiset	3 200	"
<i>vientiä harjoittavat yritykset</i>		"
<i>uudet tuotteet tai tuotantomenetelmät</i>		KTM:n TUKI2000 seurantajärjestelmä, koodi 18
<i>tietoyhteiskuntahankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS
<i>tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet</i>	"	"
<i>ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet</i>		FIMOS
<i>uusien ympäristöjärjestelmien käyttöönotto yrityksissä</i>		KTM
<i>ympäristöystävällisiä tuotteita ja tuotantomenetelmiä kehittävät hankkeet</i>		KTM
<i>uusiutuvien energianlähteiden käyttöä edistävät hankkeet</i>		KTM

Tpk 1.2. EAKR

Toiminta-alakoodit: 151, 152, 153, 154, 155, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 174, 181, 182, 183, 321, 322, 323, 324, 331, 332, 333, 341, 342, 343, 344, 345, 351, 352, 36.

	Tavoite 2006	Seuranta
<i>tuetut hankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS
<i>tuetut yritykset</i>		"
<i>hankkeisiin osallistuneet yritykset</i>		FIMOS

<i>ylimaakunnalliset hankkeet</i>	ohjelmat	FIMOS, oma kohta
<i>uudet yritykset</i>	50	FIMOS
<i>uudet naisyritykset</i>	5	"
<i>uudet työpaikat</i>	500	FIMOS
miehet	300	"
naiset	200	"
<i>säilytetty/uudistetut/ turvatut työpaikat</i>	700	"
miehet	480	"
naiset	220	"
<i>tietoyhteiskuntahankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS
<i>tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet</i>	"	"
<i>ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet</i>	"	"
<i>vesihuoltohankkeet</i>	"	"
<i>jätehuoltohankkeet</i>	"	"
<i>kaupunkiympäristön parantamishankkeet</i>	"	"
<i>kunnostetut, kulttuurillisesti arvokkaat rakennukset ja miljööt</i>	"	"
<i>ympäristösuunnitteluun liittyvät hankkeet</i>	"	"
<i>luontomatkailuhankkeet</i>	"	"

Tpk 1.3 ESR

Toiminta-alakoodit: 21, 22, 23, 24, 25

<i>tuetut hankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS
<i>ylimaakunnalliset hankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS, oma kohta
<i>uudet työpaikat</i>	1 200	FIMOS
miehet	730	"
naiset	470	"
<i>säilytetty/uudistetut/ turvatut työpaikat</i>	2 000	"
miehet	1 230	"
naiset	770	"
<i>uudet yritykset</i>	200	"
naisyrityksiä	20	"
<i>tietoyhteiskuntahankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS
<i>tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet</i>	"	"
<i>ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet</i>	"	"
<i>ympäristökoulutushankkeet</i>		FIMOS, ESRA
<i>aloittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema ennen aloittaneet yhteensä,</i>	15 500	FIMOS

joista naisia työssä avoimilla työmarkkinoilla työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla työttömänä työttömistä pitkäaikaistyöttömiä koulutuksessa muualla	6 700	
<i>aloittaneiden ikä</i>		FIMOS
alle 25 vuotiaita		
25-39		
40-49		
50 vuotta täyttäneitä		
<i>keskeyttämisen syyt</i>		FIMOS
keskeyttäneet henkilöt yhteensä, joista naisia työllistymisen takia keskeyttäneet koulutukseen siirtyneet muusta syystä keskeyttäneet		
<i>loppuun suorittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema projektin jälkeen</i>		FIMOS
loppuun suorittaneet yhteensä		
työssä avoimilla työmarkkinoilla	ohjelmataso	
työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla		
yrittäjinä	ohjelmataso	
työttömänä		
koulutuksessa		
muualla		
<i>Projekteissa mukana olleet yritykset yhteensä</i>		FIMOS
<i>Projektissa mukana olevien yritysten henkilöstön määrä</i>		FIMOS
alle 5 henkilöä		
5-9		
10-49		
50-249		
250-499		
yli 499 henkilöä		
<i>Projekteissa mukana olleiden koulutusorganisaatioit</i>		FIMOS
<i>Ennen projektia työttömänä olleista</i>		(loppuraportti)
avoimille työmarkkinoille		
yrittäjiksi		

koulutukseen
Ennen projektia työmarkkinoiden ulkopuolella olleista
työhön avoimille työmarkkinoille
yrittäjäksi
koulutukseen

(loppuraportti)

Tpk 2.1. EMOTR-O

Toiminta-alakoodi: 111

tuetut hankkeet

ylimaakunnalliset hankkeet

uudet yritykset

naisyrietykset

uudet työpaikat

miehet

naiset

säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat

miehet

naiset

tietoyhteiskuntahankkeet

ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

luonnonmukaisia tuotteita / tuotantomenetelmiä kehittävät hankkeet

= Luomutuotteiden osuus elintarvikkeiden jatkojalostushankkeissa mk/%

Maatilojen ympäristönsuojeluinvestoinnit

Tavoite 2006

ohjelmataso

"

10

7

25

15

10

1 500

800

700

ohjelmataso

"

"

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

FIMOS

"

FIMOS

"

"

"

FIMOS

FIMOS

FIMOS

"

Tpk 2.2. EMOTR-O

Toiminta-alakoodi: 112

tuetut hankkeet

ylimaakunnalliset hankkeet

säilytetyt/uudistetut/turvatut työpaikat

miehet

naiset

tietoyhteiskuntahankkeet

Tavoite 2006

ohjelmataso

ohjelmataso, ei tavoitetta

1 260

660

600

ohjelmataso

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

"

FIMOS

Tpk 2.3 EMOTR-O

Toiminta-alkoodit: 113, 128

tuetut hankkeet

ylimaakunnalliset hankkeet

säilytetyt/uudistetut/turvatut työpaikat

miehet

naiset

tietoyhteiskuntahankkeet

ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

ympäristökoulutushankkeet

koulutukseen osallistuvien määrä

miehet

naiset

tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet

Tavoite 2006

300

100

200

ohjelmataso

"

10 000

4 500

5 500

ohjelmataso

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

"

FIMOS

"

FIMOS, MMM

"

FIMOS

Tpk 2.4 EMOTR-O

Toiminta-alkoodi: 121,122,123,127

tuetut hankkeet

ylimaakunnalliset hankkeet

uudet työpaikat

miehet

naiset

säilytetyt/uudistetut/turvatut työpaikat

miehet

naiset

tietoyhteiskuntahankkeet

ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet

puun energiakäytön lisäys

puun jatkojalostukseen liittyvät hankkeet

Tavoite 2006

110

90

20

300

240

60

ohjelmataso

"

"

"

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

"

"

"

"

"

"

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

FIMOS

naisyrietykset	33	
uudet työpaikat	855	FIMOS
miehet	395	
naiset	460	
säilytetyt/uudistetut/turvatut työpaikat	2 360	"
miehet	1 010	
naiset	1 350	
tietoyhteiskuntahankkeet	ohjelmataso	"
ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet	"	"
tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet	"	"
kunnostetut, kulttuurisesti arvokkaat rakennukset ja miljööt		FIMOS
luontomatkailuhankkeet		"
ympäristön laatua ja viihtyvyyttä parantavat hankkeet		"

Tpk 2.6 ESR

Toiminta-alkoodit: 21,22,23,24,25

tuetut hankkeet

ylimaakunnalliset hankkeet

uudet työpaikat

    miehet

    naiset

säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat

    miehet

    naiset

uudet yritykset

    naisyrietykset

tietoyhteiskuntahankkeet

tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet

ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

ympäristökoulutushankkeet

aloittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema ennen projektia

    aloittaneet yhteensä,

    joista naisia

    työssä avoimilla työmarkkinoilla

    työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla

    työttömänä

    työttömistä pitkäaikaistyöttömiä

    koulutuksessa

Tavoite 2006

ohjelmataso

"

500

230

270

300

150

150

100

80

ohjelmataso

"

"

7 500

3 700

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

FIMOS

"

"

"

"

"

FIMOS

"

"

FIMOS, ESRA

FIMOS

muualla <i>aloittaneiden ikä</i> alle 25 vuotiaita 25-39 40-49 50 vuotta täyttäneitä		FIMOS
<i>keskeyttämisen syyt</i> keskeyttäneet henkilöt yhteensä, joista naisia työllistymisen takia keskeyttäneet koulutukseen siirtyneet muusta syystä keskeyttäneet		FIMOS
<i>Loppuun suorittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema projektin jälkeen</i> loppuun suorittaneet yhteensä työssä avoimilla työmarkkinoilla työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla yrittäjinä työttömänä koulutuksessa muualla	ohjelmataso	FIMOS
<i>projekteissa mukaan olleiden yritysten lukumäärä</i> <i>projekteissa mukana olleiden yritysten henkilöstön lukumäärä</i> alle 5 henkilöä 5-9 10-49 50-249 250-499 yli 499 henkilöä		FIMOS
<i>projekteihin mukaan tulleiden koulutusorganisaatioiden lukumäärä</i> <i>Ennen projektia työttömänä olleista</i> avoimille työmarkkinoille yrittäjiksi koulutukseen		FIMOS (loppuraportti)
<i>Ennen projektia työmarkkinoiden ulkopuolella olleista</i> työhön avoimille työmarkkinoille yrittäjäksi koulutukseen		(loppuraportti)

Tpk 2.7 EAKR

Toiminta-alkoodit: 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 174

	Tavoite 2006	Seuranta
<i>tuetut hankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS
<i>ylimaakunnalliset hankkeet</i>	ohjelmataso, ei tavoitetta	FIMOS, oma kohta
<i>uudet työpaikat</i>	100	FIMOS
miehet	60	
naiset	40	
<i>säilytetyt/uudistetut/turvatut työpaikat</i>	400	"
miehet	270	
naiset	130	
<i>tietoyhteiskuntahankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS
<i>ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet</i>	ohjelmataso	"
<i>tasa-arvovaikutuksia sisältävät hankkeet</i>	ohjelmataso	"
<i>jätehuoltohankkeet</i>		FIMOS
<i>kunnostetut, kulttuurillisesti arvokkaat rakennukset ja miljööt</i>		"
<i>vesihuoltohankkeet</i>		"
<i>ympäristösuunnitteluun liittyvät hankkeet</i>		"
<i>kunnostetut vesistöt/valuma-alueet</i>		"
<i>luonnon virkistyskäyttöön ja luonnonsuojeluun liittyvät hankkeet</i>		"
<i>luontomatkailuhankkeet</i>		"
<i>Natura 2000-alueita tukevat hankkeet</i>		"
<i>pohjavesialueiden suojaussuunnitelmat ja suojaustoimenpiteet</i>		"
<i>saastuneitten maa-alueiden kunnostushankkeet</i>		"

KOR-toimenpiteiden yleisotsikko 2.8, keskeiset indikaattorit

Toiminta-alkoodi: 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148 **Tavoite 2006**

<i>uudet työpaikat</i>	10	FIMOS
miehet	6	
naiset	4	
<i>säilytetyt/uudistetut/turvatut työpaikat</i>	80	FIMOS
miehet	70	
naiset	10	
<i>tuettujen kalanjalostusyriytysten liikevaihdon kasvu</i>	20%	tilastot/erillisselvitys
<i>koko alueen kalanjalostussektorin liikevaihdon kasvu</i>	10%	tilastot/erillisselvitys
<i>uusien lajien osuus alueen ruokakalatuotannon arvosta</i>	10%	tilastot/erillisselvitys

Tpk 3.1 EAKR

Toiminta-alakoodit: 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 181, 182, 183, 321, 322, 323, 324

tuetut hankkeet

ylimaakunnalliset hankkeet

hankkeisiin osallistuneet yritykset

uudet työpaikat

miehet

naiset

säilytetyt/uudistetut/turvatut työpaikat

miehet

naiset

tietoyhteiskuntahankkeet

ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

tasa-arvoaikutuksia sisältävät hankkeet

Tavoite 2006

ohjelmataso

ohjelmataso, ei tavoitetta

200

100

100

300

120

180

ohjelmataso

ohjelmataso

ohjelmataso

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

FIMOS

FIMOS

"

FIMOS

"

"

Tpk 3.2 ESR

Toiminta-alakoodit: 21, 22, 23, 24, 25

tuetut hankkeet

ylimaakunnalliset hankkeet

uudet työpaikat

miehet

naiset

säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat

miehet

naiset

tietoyhteiskuntahankkeet

ympäristökoulutushankkeet

tasa-arvoaikutuksia sisältävät hankkeet

ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

aloittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema ennen projektia

aloittaneet yhteensä,

joista naisia

työssä avoimilla työmarkkinoilla

työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla

työttömänä

työttömistä pitkäaikaistyöttömiä

Tavoite 2006

ohjelmataso

"

200

120

80

300

185

115

ohjelmataso

ei tavoitetta

ohjelmataso

"

16 000

8 000

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

FIMOS

"

"

"

"

"

FIMOS

"

"

"

FIMOS

	koulutuksessa muualla		
<i>aloittaneiden ikä</i>			FIMOS
	alle 25 vuotiaita		
	25-39		
	40-49		
	50 vuotta täyttäneitä		
<i>keskeyttämisen syyt</i>			FIMOS
	keskeyttäneet henkilöt yhteensä,		
	joista naisia		
	työllistymisen takia keskeyttäneet		
	koulutukseen siirtyneet		
	muusta syystä keskeyttäneet		
<i>loppuun suorittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema projektin jälkeen</i>			FIMOS
	loppuun suorittaneet yhteensä		
	työssä avoimilla työmarkkinoilla	ohjelmataso	
	työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla		
	yrittäjinä	ohjelmataso	
	koulutuksessa		
	muualla		
<i>Opetushenkilökunta ja työpaikkaohjaajat</i>			FIMOS
	Aloittaneista opetushenkilökuntaa		
	Aloittaneista työpaikkaohjaajia		
<i>Ennen hanketta työttömänä olleista</i>			loppuraportti)
	avoimille työmarkkinoille		
	yrittäjiksi		
	koulutukseen		
<i>Ennen hanketta työmarkkinoiden ulkopuolella olleista</i>			(loppuraportti)
	työhön avoimille työmarkkinoille		
	yrittäjäksi		
	koulutukseen		

70

Tpk 3.3 ESR

Toiminta-alakoodit: 21, 22, 23, 24, 25

tuetut hankkeet

ylimaakunnalliset hankkeet

uudet työpaikat

miehet

Tavoite 2006

200

120

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

FIMOS

"

naiset	80	”
<i>säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat</i>	300	”
miehet	185	”
naiset	115	”
<i>tietoyhteiskuntahankkeet</i>	ohjelmataso	FIMOS
<i>tasa-arvoaikutuksia sisältävät hankkeet</i>	”	”
<i>ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet</i>	”	”
<i>ympäristökoulutushankkeet</i>	ei tavoitetta	FIMOS, ESRA
<i>aloittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema ennen projektia</i>		FIMOS
aloittaneet yhteensä,	4 700	
joista naisia	2 300	
työssä avoimilla työmarkkinoilla		
työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla		
työttömänä		
työttömistä	pitkäaikaistyöttömiä	
	koulutuksessa	
	muualla	
<i>aloittaneiden ikä</i>		FIMOS
alle 25 vuotiaita		
25-39		
40-49		
50 vuotta täyttäneitä		
<i>keskeyttämisen syyt</i>		FIMOS
keskeyttäneet henkilöt yhteensä,		
joista naisia		
työllistymisen takia keskeyttäneet		
koulutukseen siirtyneet		
muusta syystä keskeyttäneet		
<i>Loppuun suorittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema projektin jälkeen</i>		FIMOS
loppuun suorittaneet yhteensä		
työssä avoimilla työmarkkinoilla	ohjelmataso	
työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla		
yrittäjinä	ohjelmataso	
työttömänä		
koulutuksessa		
muualla		
<i>Ennen projektia työttömänä olleista</i>		(loppuraportti)

avoimille työmarkkinoille
yrittäjiksi
koulutukseen

Ennen projektia työmarkkinoiden ulkopuolella olleista
työhön avoimille työmarkkinoille
yrittäjiksi
koulutukseen

(loppuraportti)

Tpk 3.4 ESR

Toiminta-alakoodit: 21, 22, 23, 24, 25

tuetut hankkeet

ylimaakunnalliset hankkeet

uudet työpaikat

miehet

naiset

säilytetyt/uudistetut/ turvatut työpaikat

miehet

naiset

tietoyhteiskuntahankkeet

tasa-arvoaikutuksia sisältävät hankkeet

ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet

ympäristökoulutushankkeet

Aloittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema ennen projektia

aloittaneet yhteensä,

joista naisia

työssä avoimilla työmarkkinoilla

työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla

työttömänä

työttömistä pitkäaikaistyöttömiä

koulutuksessa

muualla

Aloittaneiden ikä

alle 25 vuotiaita

25-39

40-49

50 vuotta täyttäneitä

Keskeyttämisen syyt

keskeyttäneet henkilöt yhteensä,

Tavoite 2006

100

60

40

100

60

40

ohjelmataso

"

"

ei tavoitetta

2 300

1 200

Seuranta

FIMOS

FIMOS, oma kohta

FIMOS

"

"

"

"

"

FIMOS

"

"

FIMOS

FIMOS

FIMOS

FIMOS

joista naisia työllistymisen takia keskeyttäneet koulutukseen siirtyneet muusta syystä keskeyttäneet			
<i>Loppuun suorittaneiden henkilöiden työmarkkina-asema projektin jälkeen</i>		FIMOS	
loppuun suorittaneet yhteensä, joista naisia			
työssä avoimilla työmarkkinoilla	ohjelmataso		
työssä muualla kuin avoimilla työmarkkinoilla			
yrittäjinä	ohjelmataso		
työttömänä			
koulutuksessa			
muualla			
<i>Aloittaneista henkilöistä heikossa työmarkkina-asemassa olevia</i>		FIMOS	
pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömiä			
vajaakuntoisia, vammaisia			
etnisiä vähemmistöjä, pakolaisia tms			
muita (esim vankilasta juuri vapautuneita)			
<i>Sukupuolten tasa-arvo</i>		FIMOS	
projekteihin osallistuneiden naisten määrä, jotka aloittaneet koulutuksen seuraavilla aloilla		erillisselvitys/seurantalomake	
sähkö-, tieto- ja tietoliikennetekniikka, -elektroniikka ja tietojen käsittely (yliopisto- ja ammattikorkeakoulutaso, naisten osuus vuonna 1998 18%)			
sähköala ja tietotekniikka, kone- ja metalliala, rakennusala (toisen asteen ammatillinen koulutus, naisten osuus vuonna 1998 2-4%)			
projekteihin osallistuneiden miesten määrä, jotka aloittaneet koulutuksen seuraavilla aloilla		erillisselvitys/seurantalomake	
luokanopettajat			
sosiaali- ja terveysala (miesten osuus 20%)			
<i>Ennen projektia työttömänä olleista</i>		(loppuraportti)	
avoimille työmarkkinoille			
yrittäjiksi			
koulutukseen			
<i>Ennen projektia työmarkkinoiden ulkopuolella olleista</i>		(loppuraportti)	
työhön avoimille työmarkkinoille			
yrittäjäksi			
koulutukseen			

LIITE 4**TUKIJÄRJESTELMÄT**

Suomen viranomaiset aikovat käyttää seuraavia lueteltuja valtion tukijärjestelmiä hankkeiden osarahoitukseen. Lista on täydentynyt komission kanssa käytyjen keskustelujen ja notifiointi prosessien päätyttyä (?). Täydennysosan valtioneuvoston on nykyisessä lopullisessa muodossaan jossain määrin ristiriitainen ohjelmasiikirjassa olevan, alustavan valtioneuvoston kanssa.

1. Investointituki, **KTM**
2. Pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistuki, **KTM**
3. Tuki kansainvälistymishankkeisiin, **KTM**
4. Tuki yritysten toimintaympäristön parantamiseen, **KTM**
5. Energiatukiohjelma, **KTM**
6. Yrityskoulutusohjelma, **KTM**
7. Alueellisia kehittämissuoritteita tukeva ohjelma, **KTM**
8. Teollisten yritysten tuotekehitystuki, **TEKES**
9. Finnvera Oyj:n pienrahoitusohjelma (pienlainat ja naisryttäjälainat), **FINNVERA Oyj**
10. Finnvera Oyj:n perustamislainaohjelma, **FINNVERA Oyj**
11. Finnvera Oyj:n kasvurahoitusohjelma (investointi- ja käyttöpääomalainat), **FINNVERA Oyj**
12. Maakunnan kehittämisraha, **SM**
13. Työllisyysperusteinen projektituki, **TM**
14. Valtionapu investoinneille, **TM**
15. Työllistämistuki ohjelma, **TM**
16. Elinkeinokalatalouden rakennepoliittinen tuki, **MMM**
17. Metsätalouden rahoitus, **MMM**
18. Maaseutuelinkeinojen rahoitus, **MMM**
19. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitus, **MMM**
20. Ympäristönsuojelun edistämisavustukset, **YM**

Valtioneuvoston tukijärjestelmän nimi	Viitenumero	EU-komission hyväksymis-Kirjeen viite
1. Investointituki	N 746/99	27.6.2000, SG(2000) D/104428
2. Pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistuki	N 746/99	27.6.2000, SG(2000) D104428
3. Tuki kansainvälistymishankkeisiin	94-050	ESA 28.12.1994, 94-18977-D
4. Tuki yritysten toimintaympäristön parantamiseen	N 1006/95	17.6.1996, SG(96)D/5461
5. Energiatukiohjelma	N 880/95	22.1.1996, SG(96)D/1542
6. Yrityskoulutusohjelma	N 548/96	11.10.1996, SG(96)D/8928
7. Alueellisia kehittämissuoritteita tukeva ohjelma	N549/96	11.10.1996, SG(96)D/8930

8. Teollisten yritysten tuotekehitystuki	N 343/97	8.12.1997, SG(97)D/10230
9. Finnvera Oyj:n pienrahoitusohjelma (pienlainat ja naisyrittäjälainat)	De minimis KTM:n kirje 8.12.1998	
10. Finnvera OYJ:n perustamis-lainaohjelma	93-022, ilmoitettu ESA:lle 25.2.1994	Komissio hyväksyi tukijärjestelmän käytön 10.1.2001
11. Finnvera Oyj:n kasvurahoitus-ohjelma (investointi- ja käyttöpääomalainat)	93-035 ja 93-006, ilmoitettu ESA:lle 25.2.1994	Komissio hyväksyi tukijärjestelmän käytön 10.1.2001
12. Maakunnan kehittämisraha	N 824/95 de minimis	11.9.1995, D/22378
13. Työllisyysperusteinen projektituki	N 600/96	11.10.1996, SG (96)D/8932
14. Valtionapu investoinneille	N 600/96	11.10.1996, SG(96)D/8932
15. Työllistämistuki ohjelma	N 115/95 ja N 165/95	24.3.1995, SG(95)D/3698
16. Elinkeinokalatalouden rakennepoliittinen tuki	Ilmoitettu 8.8.1995	
17. Metsätalouden rahoitus	N 598/96, N 304/99	SG(97)D/457, SG(99)D/8790
18. Maaseutuelinkeinojen rahoitus (1)	N 97/2000, N 160/2000, N 264/2000	SG(2000) D/107394
19. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitus	N 43/2000 ja N 44/2000	SG(2000) D106272 ja SG(2001) D285316
20. Ympäristönsuojelun edistämisasiavustukset	N 301/96	21.10.1996 SG(96)D/9116

1) Maaseutuelinkeinojen rahoitus notifioidaan kahdessa osassa. Maatilainvestointien, nuorten viljelijöiden aloitustuen, yritystoiminnan tuen tukijärjestelmä on hyväksytty komission päätöksellä 9.10.2000 SG(2000)D/107394. Kehittämishankkeita koskeva tuki sisältyy osittain kyseiseen päätökseen, minkä lisäksi tukijärjestelmän laajennus on notifioitu maa- ja metsätalousministeriön kirjeellä 4.1.2001.

Valtiontukijärjestelmien kuvaus

1. Investointituki

Säädöspohja:	Laki yritystoiminnan tukemisesta (1068/2000)
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 27.6.2000 (N 746/99, SG(2000) D/104428)
Edunsaajat:	Pk-yritykset ja suuremmat yritykset
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Käyttöomaisuus, palkkamenot, yrityshautomotoiminta
Tuen maksimitasot:	PK-yritykset: Kehitysalueen I tukialue 40 % brutto II tukialue 34 % brutto III tukialue 25 % brutto Kehitysalueen ulkopuoliset alueet (vain pienet yritykset) 15 % brutto Suuret yritykset: I tukialue 30 % brutto II tukialue 25 % brutto III tukialue 20 % brutto

2. Pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistuki

Säädöspohja:	Laki yritystoiminnan tukemisesta (1068/2000)
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 27.6.2000 (N 746/99, SG(2000) D/104428)
Edunsaajat:	Pk-yritykset
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Ulkopuolisten asiantuntijoiden ja palveluiden käytöstä aiheutuvat menot, palkka- ja matkamenot, kehittämishankkeeseen liittyvät kone- ja laitehankinnat tai niiden vuokraus, raaka-aine- ja puolivalmistemenot.
Tuen maksimitasot:	Tukea voidaan myöntää: 1) tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittämishankkeisiin I-tukialueella enintään 45%, II ja III-tukialueilla enintään 40 % ja muualla maassa enintään 35 % kehittämishankkeen menoista. 2) Liikkeenjohto- ja markkinointitaitojen kehittämishankkeisiin enintään 50 % kehittämishankkeen menoista. 3) Perustamis- tai toimintaedellytysten selvittämiseen liittyviin kehittämishankkeisiin enintään 50 % kehittämishankkeen menoista.

Laissa yritystoiminnan tukemisesta on pk-yritysten kehittämistuen osana aikaisemmin erillisenä tukimuotona ollut kansainvälistymistuki. Komissio on hyväksynyt kansainvälistymistuen erillisenä tukiohjelmalla, minkä johdosta se esitetään erillisenä tukiohjelmalla.

3. Tuki kansainvälistymishankkeisiin

Säädöspohja:	Laki yritystoiminnan tukemisesta (1068/2000)
Ilmoitus/hyväksyntä:	ESAn hyväksymä 28.12.1994
Edunsaajat:	Pk-yritykset
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Esiselvitykset, esittely- ja muut tiedotusaineisto, markkinatutkimusmatkat, ulkopuolisilla teetetävät markkinatutkimukset, konsulttiapu, osallistuminen ulkomaisiin seminaareihin, messuille ja näyttelyihin, yrityksen kansainvälistymisvalmiuksien kehittämiseen tarvittavan henkilön palkkaus, yhteishankkeet ja verkostoryhmät
Tuen maksimitasot:	50 % brutto

Laissa yritystoiminnan tukemisesta on pk-yritysten kehittämistuen osana aikaisemmin erillisenä tukimuotona ollut kansainvälistymistuki. Komissio on hyväksynyt kansainvälistymistuen erillisenä tukiohjelmalla, minkä johdosta se esitetään erillisenä tukiohjelmalla.

4. Tuki yritysten toimintaympäristön parantamiseen

Säädöspohja:	Laki yritystoiminnan tukemisesta (1068/2000)
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 17.6.1996 (N 1006/95, SG(96)D/5461)
Edunsaajat:	Pk-yritykset
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Voidaan myöntää sellaisiin julkisten ja yksityisten yhteisöjen, säätiöiden sekä yritysten ja yksityisten henkilöiden hankkeisiin, joiden tarkoituksena on yritysten toimintaympäristön parantaminen. Ulkopuolisten asiantuntijoiden ja palveluiden käytöstä aiheutuvat menot, palkka- ja matkamenot, raaka-aine- ja puolivalmistemenot, koneet ja laitteet, rakennukset, maa-alueet, tilojen ja laitteiden vuokrat.

5. Energiatukiohjelma

Säädöspohja:	Valtioneuvoston päätös energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista (VNp 29/99)
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 22.1.1996 (N 880/95), SG(96)D/1542)
Edunsaajat:	Pk-yritykset ja suuremmat yritykset
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Energiansäästöä ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä koskevien tutkimusten ja konsultoinnin (kehittämishankkeiden) sekä investointien kustannukset
Tuen maksimitasot:	30 % bruttoinvestoinneista, kuitenkin tuulienergialla 40 %, energiakatselmuksissa ja -analyysseissa ja muissa selvityshankkeissa 50 % kustannuksista.

6. Yrityskoulutusohjelma

Säädöspohja:	KTM:n päätös 214/96
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 11.10.1996 (N 548/96, SG(96)D/8928)
Edunsaajat:	Pk-yritysten henkilöstö ja johto
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Osallistuminen koulutukseen, neuvontaan, seminaareihin sekä konsultointi
Tuen maksimitasot:	Tukea, myönnetään joko de minimis -tukena tai soft aid -tukena. Koulutushankkeissa soft aid -tuki on enintään 75 % ja konsultoinneissa 50 % ulkopuolisten asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvista palkkioista sekä muista kustannuksista.

7. Alueellisia kehittämisprojekteja tukeva ohjelma

Säädöspohja:	KTM:n päätös 214/96
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 11.10.1996 (N 549/96, SG(96)8930)
Edunsaajat:	Pk-yritysten johto ja henkilöstö
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Osallistuminen koulutukseen, neuvontaan, seminaareihin sekä konsultointi
Tuen maksimitasot:	Tukea myönnetään joko de minimis -tukena tai soft aid -tukena. Koulutushankkeissa soft aid -tuki on enintään 75 % ja konsultoinneissa 50 % ulkopuolisten asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvista palkkioista sekä muista kustannuksista.

8. Teollisten yritysten tuotekehitystuki (Tekes)

Säädöspohja:	Valtioneuvoston päätös 461/98
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 8.12.1997 (N 343/97, SG(97)D/10230)
Edunsaajat:	Pk-yritykset ja suuremmat yritykset
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Teknologisista tutkimus- ja kehittämishankkeista aiheutuvat kustannukset ml. suorat henkilöstökulut, suorat toimintakulut, tutkimuslaittekulut, ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttö ja epäsuorat yleiskulut osittain.
Tuen maksimitasot:	Teollisen tutkimuksen tuki 50 % brutto ja kilpailua edeltävän kehittämistoiminnan tuen osalta 25 %. Pk-yrityksille tuki voidaan myöntää 10 %-yksikköä korkeampana.

9. Finnvera Oyj:n pienrahoitusohjelma (pienlainat ja naisyrittäjälainat):

Säädöspohja:	Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta (445/1998)

Ilmoitus/Hyväksyntä:	Ilmoitettu komissiolle de minimis-perusteisina tukiohjelmina (KTM:n kirje 8.12.1998)
Edunsaajat:	Pienlainoissa enintään viiden työntekijän yritys. Naisyrittäjälainoissa enintään viiden työntekijän yritys, josta nainen tai naiset omistavat yli 50% ja jota johtaa yksi naisomistajista
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Laite- ja koneinvestointeihin, kehittämishankkeiden rahoittamiseen ja käyttöpääomaksi.
Tuen maksimitaso:	Tuki on korkotukea yritykselle ja valtion luottotappiokorvausta Finnvera Oyj:lle. Siltä osin kuin lainoihin sisältyy valtion korkotuen lisäksi EAKR:n korkotukea, valtiontukea syntyy jonkin verran referenssikorkoon verrattuna. Tukea käsitellään de minimis -säännön mukaisesti. Finnvera oyj:lle myönnettävä valtion luottotappiokorvaus on otettu yrityksen maksamaa korkoa mitoitettaessa huomioon korkoa alentavana tekijänä.

10. Finnvera Oyj:n perustamislainaohjelma

Säädöspohja:	Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoinnista (445/1998).
Ilmoitus/Hyväksyntä:	Notifioitu ESA:lle 25.2.1994 (ESA n:o 93/022). Komissio hyväksyi tukijärjestelmien käytön 10.1.2001
Edunsaajat:	Osakeyhtiön osakas, jonka osuus osakepääomasta ja äänivallasta on oltava vähintään 20%. Kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ja avoimen yhtiön yhtiömies
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Yrityksen osakepääomaksi tai kommandiittiyhtiön tai avoimen yhtiön yhtiömiesosuudeksi sekä edellä mainittujen osuuksien korottamiseen kahden ensimmäisen vuoden aikana
Tuen maksimitaso:	Tuki on korkotukea yritykselle ja valtion luottotappiokorvausta Finnvera Oyj:lle. Siltä osin kuin lainoihin sisältyy valtion korkotuen lisäksi EAKR:n korkotukea, valtiontukea syntyy jonkin verran referenssikorkoon verrattuna. Tukea käsitellään de minimis -säännön mukaisesti. Finnvera oyj:lle myönnettävä valtion luottotappiokorvaus on otettu yrityksen maksamaa korkoa mitoitettaessa huomioon korkoa alentavana tekijänä. Ottaen huomioon edunsaajat kysymyksessä ei ole yritykselle myönnettävä valtiontuki, joten tuen maksimitasoa ei voi määritellä.

11. Finnvera Oyj:n kasvurahoitusohjelma (investointi- ja käyttöpääomalainat):

Säädöspohja:	Laki valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoinnista (445/1998)
Ilmoitus/Hyväksyntä:	Notifioitu ESA:lle 25.2.1994 (ESA n:o 93/035 ja 93/006). Komissio hyväksyi tukijärjestelmien käytön 10.1.2001
Edunsaajat:	Pieni tai keskisuuri yritys

Maantieteellinen kattavuus: vain kansallisilla tukialueilla 1 ja 2	Koko maa, mutta alueellista korkotukea myönnetään
Hyväksyttävät menot:	Investointeihin ja käyttöpääomaksi
Tuen maksimitaso:	Pienillä yrityksillä 15 % (brutto), keskiuurilla yrityksillä 7.5 %

12. Maakunnan kehittämisraha

Säädöspohja:	Laki alueiden kehittämisestä (1135/93) ja asetus alueiden kehittämisestä (1315/93, muut. 302/96)
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt de minimis -määritelmän mukaisena 11.9.1995 (N 824/95, D/23378)
Edunsaajat:	Julkiset ja yksityiset yhteisöt, säätiöt sekä yksityiset henkilöt.
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa sekä Suomen lähialueet Venäjällä ja Baltiassa
Hyväksyttävät menot:	Asiantuntija- ja koulutuspalvelut, henkilöstön palkka- ja matkamenot, muut eriteltyt menot sekä hankkeen kannalta välttämättömät kone- ja laitehankinnat
Tuen maksimitasot:	yrityksille de minimis rajaan asti, muille 70 % brutto

13. Työllisyysperusteinen projektituki

Säädöspohja:	Työllisyyslaki (275/87) ja työllisyysasetus (1363/97)
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 11.10.1996 (N 600/96, SG(96)D/8932)
Edunsaajat:	Yritykset (lisäksi paikalliset viranomaiset ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt)
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Kehittämisprojektit, joilla yrityksiä ja alueita sopeutetaan rakenteelliseen muutokseen.
Tuen maksimitasot:	50% brutto

14. Valtionapu investoinneille

Säädöspohja:	Työllisyyslaki (275/87) ja työllisyysasetus (1363/97)
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 11.10.1996 (N 600/96, SG(96)D/8932)
Edunsaajat:	Joskus yritykset (yleensä paikallisviranomaiset ja voittoa tavoittelemattomat tahot)
Maantieteellinen kattavuus:	Alueet, joilla työttömyys on 50 % tai enemmän yli keskiarvon.
Hyväksyttävät menot:	Työpaikkojen luominen rakentamisessa, infrastruktuurissa, energiassa jne.
Tuen maksimitasot:	75% brutto

15. Työllistämistukiohjelma

Säädöspohja:	Työllisyyslaki (275/87) ja työllisyysasetus (1363/97)

Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 24.3.1995 (N115/96, SG(95)D3698)
Edunsaajat:	Yritykset
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Harjoittelijoiksi otettujen, aikaisemmin työttömien nuorten tai muiden työllistettyjen työttömien palkkakulut
Tuen maksimitasot:	410-730 euroa/kk vaihteleviksi ajanjaksoiksi (noin 25-30 % keskipalkasta)

16. Elinkeinokalatalouden rakennetuki

Säädöspohja:	Laki Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta (1139/1994, muut.), maa- ja metsätalousministeriön päätös rakennepoliittisista kalataloustuista (1576/1994, muut.)
Ilmoitus/hyväksyntä:	Ilmoitettu komissiolle 8.8.1995
Edunsaajat:	Ammattikalastajat, kalatalousalan yritykset, julkiset ja yksityiset yhteisöt
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Neuvoston asetuksen (EY) nro 2792/1999 mukaiset
Tuen maksimitasot:	Neuvoston asetuksen (EY) nro 2792/1999 mukaiset

17. Metsätalouden rahoitus

Säädöspohja:	Laki kestävän metsätalouden rahoituksesta (1094/1996, muut. 718/1999) ja asetus (1311/1996) sekä muutokset 19.12.1997 I 30.12.1997
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio hyväksynyt 21.1.1997 SG(97) D/457 N 598/96, muutos SG(99) D/8790 N 304/99
Edunsaajat:	Yksi tai useampi luonnollinen henkilö, yksityisoikeudellinen ja julkisoikeudellinen yhteisö tai säätiö. Esim. yksityiset maanomistajat, pk-yritykset ja mikroyritykset, metsäkeskukset, yhdistykset
Maantieteellinen kattavuus:	Koko maa
Hyväksyttävät menot:	Metsänhoito- ja -parannushankkeet sekä luonnonhoitohankkeet
Tuen maksimitasot:	Tuen suuruuden määrittämistä varten maa jaetaan vyöhykkeisiin. Tuen enimmäismäärä on 70 % toteutuneista kustannuksista tai vastaavista keskimääräisistä kustannuksista. Luonnonhoitohankkeissa tuen enimmäismäärä neuvoston asetuksen No 1257/1999 artiklan 32 kohdan 2 mukainen.

18. Maaseutuelinkeinojen rahoitus

Säädöspohja:	Laki maaseutuelinkeinojen rahoituksesta (329/1999), muut. (44/2000), Valtioneuvoston asetus maaseudun kehittämisestä (609/2000), muut 855/2000, 878/2000 ja 945/2000.

Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio on hyväksynyt tukijärjestelmän 9.10.2000 päätöksellään SG(2000)D/107394. Tukijärjestelmien muutos on notifioitu 4.1.2001.
Edunsaajat:	Luonnolliset henkilöt, yhtiöt ja osuuskunnat; yksityis- tai julkisoikeudelliset yhteisöt ja säätiöt. Nuorten viljelijöiden aloitustuki: alle 40 –vuotiaat yrittäjät, jotka ovat ryhtyneet omaan lukuunsa harjoittamaan maataloutta vuoden kuluessa tilanpidon aloittamisesta ja joilla on riittävä ammattitaito.
Maantieteellinen kattavuus: Hyväksyttävät menot:	Koko maa Maatalouden investoinnit: rakentamisinvestoinnit, muut kiinteät investoinnit sekä koneet ja laitteet. Muut yritystoiminnan investoinnit: käyttöomaisuushankinnat ja käyttöomaisuuden muutos- ja parannustyöt. Yritysten kehittämistuki: suunnittelu- ja selvitystyö, koulutus sekä asiantuntija-apu, jonka avulla parannetaan tuotteiden ja tuotantomenetelmien tasoa, liikkeenjohto- tai markkinointitaitoja, kansainvälistymistä tai perustamisedellytyksiä. Yritysten käynnistystuki: Käynnistystukea myönnetään enintään kolmelle 12 kuukauden pituiselle käynnistysvuodelle. Tukea myönnetään työntekijän palkkauksesta aiheutuneisiin menoihin. Kehittämisen- ja koulutushankkeet: toteuttamista varten palkatun henkilöstön palkka- tai palkkiokustannukset, selvitys- ja suunnittelutyö, ylimääräiset toimintamenot ja investoinnit sekä koulutuksen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset.
Tuen maksimitasot:	Maatilainvestoinnit: asetuksen No 1257/1999 artiklan 7 enimmäismäärä, muut yritykset: valtiontuki- ja de minimis –sääntöjen mukaan; kehittäminen- ja koulutushankkeet: enintään 90 % kehittämishankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Nuorten viljelijöiden aloitustuki: Asetuksen (EY) N:o 1257/1999 liitteen mukainen. Muille kuin Annex I-tuotteilla tullaan noudattamaan normaaleja valtiontuen alueittaisia tukitasoja.

19. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitus

Säädöspohja:	Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki (45/2000), valtioneuvoston asetus eräiden porotalouden ja luontaiselinkeinojen velkojen järjestelyistä (791/2000), valtioneuvoston asetus porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitustuesta (x/2001)
Ilmoitus/hyväksyntä:	Komissio on päätöksellään 17.8.2000 SG(2000) D/106272 hyväksynyt notifiointin velkajärjestelyjen osalta. Rahoitustukien notifiointi on hyväksytty 23.1.2001 SG(2001) D/285316.
Edunsaajat:	Luonnolliset henkilöt, yksityis- tai julkisoikeudelliset yhteisöt ja säätiöt sekä edellä mainituille yhteisesti

Maantieteellinen kattavuus:

Hyväksyttävät menot:

Tuen maksimitasot:

poronhoitoalue ja luontaiselinkeinojen osalta lain 2 § määritellyt pohjoisimmat kunnat tai niiden osat
 Porotalous ja luontaiselinkeinot: rakentamisinvestoinnit, maanosto, koneet, laitteet ja muu irtaimisto, tie-, vesihuolto- ja sähköistämisinvestoinnit. Paliskunnat: rakentamisinvestoinnit, koneet ja laitteet. Muu yritys-toiminta: käyttöomaisuusinvestoinnit. Yritysten kehittä-mistuki: suunnittelu- ja selvitystyö, koulutus sekä asiantuntija-apu, jonka avulla parannetaan tuotteiden ja tuotantomenetelmien tasoa, liikkeenjohto- tai markkinointitaitoja, kansainvälistymistä tai perustamisedellytyksiä. Yritysten käynnistystuki: käynnistys-tukea myönnetään enintään kolmelle 12 kuukauden pituiselle käynnistysvuodelle ja työntekijän palkkauksesta aiheutuviin menoihin. Kehittämishankkeet: toteuttamista varten palkatun henkilöstön kohtuulliset palkka ja palkkiokustannukset, selvitys- ja suunnittelutyö, ylimääräiset toimintamenot ja investoinnit
 Porotalous- ja luontaiselinkeinotilainvestoinnit: kuten maatilainvestoinnit, kuitenkin sisävesikalastuksessa enintään 60 prosenttia. Paliskunnat: enintään 75 prosenttia
 Kehittämishankkeet: enintään 90 prosenttia. Nuorten elinkeinonharjoittajien aloitustuki: Asetuksen 1257/1999 liitteen mukainen

20. Ympäristönsuojelun edistämisyavustukset

Säädöspohja:

Ilmoitus/hyväksyntä:

Edunsaajat:

Maantieteellinen kattavuus:

Hyväksyttävät menot:

Tuen maksimitasot:

Valtioneuvoston päätös ympäristönsuojelun edistämiseen myönnettävien avustusten yleisistä ehdoista (VNp 894/96)
 Komissio hyväksynyt 21.10.1996 (N 301/96, SG(96)D9116)
 Yritykset, kunnat, kuntayhtymät, muut yhteisöt
 Koko maa
 Kehittämisen- ja kokeiluhankkeissa tutkimuksista ja selvityksistä, ohjelmistojen, koneiden ja laitteiden suunnittelusta ja hankinnasta, raaka- ja tarveaineiden hankinnasta sekä välittömistä palkka- ja muista henkilöstömenoista aiheutuvat kustannukset. Investointihankkeissa suunnittelusta ja rakennustöiden valvonnasta, koneiden ja laitteiden hankinnasta ja asennuksesta, rakennusteknisistä töistä, raivaus- ja maarakennustöistä sekä käyttöönotosta ja käyttöhenkilökunnan koulutuksesta aiheutuvat kustannukset. Investointihankkeenkin tulee olla luonteeltaan ympäristönsuojelumenetelmien kehittämishanke.
 Kehittämisen- ja kokeiluhankkeisiin enintään 50 % ja investointi- ja kunnostushankkeisiin enintään 30 %.

DE MINIMIS -SÄÄNNÖN, TUKIEN KUMULAATORAJOJEN JA HERKKIEN TOIMIALOJEN ERITYISSÄÄNTÖJEN NOUDATTAMINEN

De minimis -säännön noudattaminen

De minimis -säännön piirissä olevien tukijärjestelmien osalta todetaan tukipäätösten ehdoissa, että yksittäiselle yritykselle kolmen vuoden aikana kertyvä de minimis -tuki ei saa ylittää 100 000 euroa. Tukia hakeva yritys ilmoittaa kaikki edellisten 3 vuoden aikana ministeriöistä, ministeriön alaisista viranomaisista, Teknologian kehittämiskeskukselta, Finnvera Oyj:stä, kunnista tai maakuntien liitoilta samansa tai hakemansa de minimis -tuet. Tukia myöntävän viranomaisen tai yhteisön on ennen tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemistä tarkastettava em. tukia hakevan yrityksen ilmoituksen perusteella, että eri tahojen maksamien de minimis -tukien yhteismäärä ei ylitä tätä määrää

Valtiontukien kumulaatorajojen noudattaminen

Valtiontukien kasautumisesta hanke- tai yrityskohtaisesti (kumulaatio) koskevasta valvonnasta on valtioneuvosto 5.1.1995 antanut päätöksen valtiontukien ilmoittamisesta komissiolle noudatettavista menettelytavoista. Ko. päätöksen mukaan valtiontukia myöntävän viranomaisen tai yhteisön on ennen tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemistä edellytettävä, että tukia saava yritys ilmoittaa kaiken saamansa ja hakemansa valtiontuen kyseessä olevaan hankkeeseen. Valtiontuen kokonaismäärän valvomiseksi tuen myöntäjän on ilmoitettava kaikista tekemistään tukipäätöksistä sille TE-keskuksen yritysosastolle, jonka toiminta-alueella tuen kohteena oleva hanke toteutetaan.

Herkät toimialat

Kauppa- ja teollisuusministeriö on kirjeellään komissiolle 21.12.1999 sitoutunut noudattamaan ns. erityisen herkillä toimialoilla sovellettavia erityissääntöjä. Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä 8.2.2000 on todettu, että kehitysalueen investointitukea ja pienyritystukea ei myönnetä Euroopan yhteisöjen perustamis-sopimuksen liitteessä 1 lueteltujen maataloustuotteiden tuotantoa, jalostusta ja myyntiä tai kalastusta taikka hiiliteollisuutta harjoittaville yrityksille.

LIITE 5

MAASEUTUASETUS 1257/1999 JA TAVOITE 1 -OHJELMA YHTEISÖN RAHOITUSOSUUS, TUKI-INTENSITEETTI JA TUEN ENIMMÄISMÄÄRÄT

		Yhteisön rahoitusosuus	Tuen intensiteetti (julkisen rahoituksen osuus kokonaiskustannuksista)	Tuen enimmäismäärä
a.	Maatilanves- toinnit (maata- lous- ja annex- investoinnit maati- lalla)	50 % julkisista menoista	enintään 55 % hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskus- tannuksista (nuorten viljelijöiden lisätuki 5 % sisältyy 55 %:iin)	tukea enintään 840 000 eu- ron hyväksyttävälle inves- tointikustannuksille in- vestointia kohden
b.	Nuorten viljelijöi- den aloitustuki	50 % julkisista menoista		avustus enintään 25 000 euroa, korkoetuuden pääomitettu arvo enintään 25 000 euroa
c.	Koulutus	50 % julkisista menoista	enintään 90% hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskus- tannuksista	
i.	Metsätalouden ja puun käytön ke- hittäminen	50 % julkisista menoista	yrityshankkeet: - maatilaninvestoinnit enintään 50% investointien hy- väksyttävistä kokonaiskustannuksista, muuta yritykset enintään 34 % investointien hyväksyttävistä kokonais- kustannuksista - de minimis-tukena enintään 90% yritys kohtaisten kehittämishankkeiden hyväksyttävistä kokonais- kustannuksista kehittämis- ja luonnonhoitohankkeet: - enintään 100% kehittämishankkeiden esiselvitys- ten hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista - enintään 90% kehittämishankkeiden hyväksyttä- vistä kokonaiskustannuksista Metsän hoito- ja parannusinvestoinnit: - enintään 80% kokonaiskustannuksista	Luonnonhoitohankkeissa tu- en enimmäismäärä on neu- voston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 artiklan 32 koh- dan 2 mukainen
l, m, n, o, p, r ja s	Maaseutualuei- den sopeuttami- nen ja kehittämi- nen (artikla 33 toimenpiteet)	50% julkisista menoista	yrityshankkeet: - enintään 34% investointien hyväksyttävistä koko- naiskustannuksista - de minimis-tukena enintään 90% yritys kohtaisten kehittämishankkeiden hyväksyttävistä kokonaiskus- tannuksista - de minimis –tukena enintään 45% yritysten käyn- nistysavustukseen oikeuttavista palkkakuluista kehittämishankkeet: - enintään 100% kehittämishankkeiden esiselvitys- ten hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista - enintään 90% kehittämishankkeiden hy- väksyttävistä kokonaiskustannuksista yhteisölliset investoinnit: - enintään 75% hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista	

LIITE 6

RAKENNERAHASTOJEN TOIMINTA-ALAT LUOKITTAIN JA ALALUOKITTAIN

1. Tuotantoympäristö / luokittain ja alaluokittain

11 Maatalous

- 111 Maatilainvestoinnit
- 112 Nuorten viljelijöiden tilanpidon aloittaminen
- 113 Maatalousalan erityinen ammatillinen koulutus
- 114 Maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen parantaminen

12 Metsätalous

- 121 Metsätalousinvestoinnit
- 122 Metsätaloustuotteiden kasvatuksen, jalostuksen ja kaupan pitämisen parantaminen
- 123 Metsätaloustuotteiden käytön ja kaupan pitämisen uudet mahdollisuudet
- 124 Metsänhoitoyhdistysten perustaminen
- 125 Luonnononnettomuuksien lamauttamien metsätalouden tuotantomahdollisuuksien palauttaminen ja asianmukaisten torjuntavälineiden käyttöönotto
- 126 Viljelemättömän maan metsitys
- 127 Suojeltujen metsien ekologisen tasapainon parantaminen ja säilyttäminen
- 128 Metsätalousalan erityinen ammatillinen koulutus

13 Maaseutualueiden mukauttamisen ja kehittämisen edistäminen

- 1301 Maanparannus
- 1302 Uusjako
- 1303 Lomitus- ja tilanhoitopalvelujen perustaminen
- 1304 Laatuotteiden kaupanpito
- 1305 Maatalouselinkeinon ja maaseutuväestön peruspalvelut
- 1306 Kylien kunnostaminen ja kehittäminen sekä maaseutuperinnön suojeleminen ja säilyttäminen
- 1307 Maataloustoiminnan ja siihen läheisesti liittyvien toimintojen monipuolistaminen tuottamalla sivuelinkeinoja tai vaihtoehtoisia tulonlähteitä
- 1308 Maatalouden vesivarojen hoito
- 1309 Maatalouden kehittämiseen liittyvien perusrakenteiden kehittäminen ja parantaminen
- 1310 Matkailuelinkeinojen kannustaminen
- 1311 Käsiyöläiselinkeinojen kannustimet tiloilla
- 1312 Ympäristön säilyttäminen maa- ja metsätalouden harjoittamisen yhteydessä ja maaseudun hoito sekä eläinten hyvinvoinnin parantaminen
- 1313 Luonnononnettomuuksien lamauttamien maatalouden tuotantomahdollisuuksien palauttaminen ja asianmukaisten torjuntavälineiden käyttöönotto
- 1314 Uudet rahoitusjärjestelyt

14 Kalatalous

- 141 Pyyntiponnistuksen mukauttaminen
- 142 Kalastuslaivaston uusiminen ja nykyaikaistaminen
- 143 Kalastustuotteiden jalostus, kaupanpito ja myyninedistäminen
- 144 Vesiviljely
- 145 Kalastussatamien palvelut ja veteen liittyvien resurssien suojeleminen ja kehitys
- 146 Sosiaalis-taloudelliset toimenpiteet ja tuet kalastustoiminnan lopettamisesta tilapäisesti ja muu taloudellinen korvaus
- 147 Ammattialan asiantuntijoiden toimet, pienimuotoinen rannikkokalastus ja sisäjärvikalastus
- 148 Muiden rakennerahastojen (EAKR ja ESR) rahoittamat toimenpiteet

15 Suuryritysten tuet

- 151 Investoinnit reaali-pääomaan (laitokset ja välineet, tukijärjestelmät)
- 152 Ympäristöystävälliset tekniikat, säästävät ja energiatehokkaat tekniikat
- 153 Yritysneuvontapalvelut (kansainvälistyminen, vienti, ympäristöjärjestelmät ja tekniikkaan liittyvät hankinnat mukaan luettuina)
- 154 Palvelut (terveys ja turvallisuus, huollettavien hoito)
- 155 Uudet rahoitusjärjestelyt

16 Pk-yritysten ja käsityöläiselinkeinojen tukeminen

- 161 Investoinnit reaali-pääomaan (laitokset ja välineet, valtion tukien osarahoitus)
- 162 Ympäristöystävälliset tekniikat, säästävät ja energiatehokkaat tekniikat
- 163 Yritysten neuvontapalvelut (tiedotus, liiketoiminnan suunnittelu, konsulttipalvelut, markkinointi, hallinto, muotoilu, kansainvälistyminen, vienti, ympäristöjärjestelmät, tekniikkaan liittyvät hankinnat)
- 164 Yritysten yhteiset palvelut (toimintakeskukset, yrityshautomot, toiminnan edistäminen, myynnin edistäminen, verkottuminen, konferenssit, messut)
- 165 Uudet rahoitusjärjestelyt
- 166 Sosiaalitalouden palvelut (huollettavien hoito, terveys ja turvallisuus, kulttuuritoiminta)
- 167 Pk-yritysten ja käsityöläiselinkeinojen erityinen ammatillinen koulutus

17 Matkailu

- 171 Fyysiset investoinnit (neuvontakeskukset, majoituspalvelut, ateriapalvelut, välineet)
- 172 Muut kuin fyysiset investoinnit (matkailupalvelujen kehittäminen ja tarjonta, urheilu, kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminta, perinne)
- 173 Matkailuelinkeinon yhteiset palvelut (myynnin edistäminen, verkottuminen, konferenssit ja messut mukaan lukien)
- 174 Ammatillinen koulutus

18 Tutkimus, teknologinen kehitys ja innovaatio (TTKI)

- 181 Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tutkimushankkeet
- 182 Innovaatioiden ja teknologian siirto, yritysten ja/tai tutkimuslaitosten verkostojen ja kumppanuuksien luominen
- 183 TTKI-infrastruktuuri
- 184 Tutkijakoulutus

2. Henkilöressit

21 Työmarkkinapolitiikka

22 Sosiaalinen integroituminen

23 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen kehittäminen (henkilöt, yritykset)

24 Työvoiman joustavuus, yrittäjäys ja innovaatio, uudet tieto- ja viestintätekniikat (henkilöt, yritykset)

25 Naisia kannustavat työmarkkinatoimet

3. Perusinfrastrukturi

31 Liikenneinfrastrukturi

- 311 Rautatiet
- 312 Maantiet
  - 3121 Pääties
  - 3122 Alueelliset ja paikalliset maantiet
  - 3123 Pyörätiet
- 313 Moottoritiet
- 314 Lentokentät
- 315 Satamat
- 316 Vesitiet
- 317 Kaupunkiliikenne
- 318 Multimodaaliliikenne
- 319 Älykkäät liikennejärjestelmät

32 Tietoliikenneinfrastruktuurit ja tietoyhteiskunta

- 321 Perusinfrastrukturi
- 322 Tieto- ja viestintätekniikka (turvallisuutta ja lähetysturvaa koskevat toimenpiteet mukaan luettuina)
- 323 Kansalaisten palvelut ja sovellukset (terveys, hallinto, koulutus)
- 324 Pk-yritysten palvelut ja sovellukset (sähköinen kaupankäynti, koulutus, verkostuminen)

33 Energiainfrastruktuurit (tuotanto ja jakelu)

- 331 Sähkö ja kaasu sekä nestemäiset ja kiinteät polttoaineet
- 332 Uusiutuvat energialähteet (aurinko-, tuuli- ja vesivoima, biomassa)
- 333 Energiatehokkuus, yhteistuotanto, energianhallinta

34 Ympäristöinfrastrukturi (vesi mukaan luettuna)

- 341 Ilma
- 342 Melu
- 343 Yhdyskunta- ja teollisuusjätteet (sairaalajäte ja vaaralliset jätteen mukaan luettuina)
- 344 Juomavesi (keruu, varastointi, käsittely ja jakelu)
- 345 Jäteveden käsittely ja puhdistus

35 Kunnostus ja uudistustyöt

- 351 Teollisuus- ja sotilasalueiden kunnostaminen ja uudistaminen
- 352 Kaupunkiuudistus
- 353 Luonnollisen ympäristön suojeleminen, kehittäminen ja uudistaminen

36 Sosiaali-infrastrukturi ja kansanterveys

4. Muut

41 Tekninen apu ja innovatiiviset toimet (EAKR, ESR, EMOTR, KOR)

- 411 Valmistelu, toteutus, seuranta
- 412 Arviointi
- 413 Tutkimukset
- 414 Innovatiiviset toimet
- 415 Tiedotus

POHJOIS-SUOMEN TAVOITE 1-OHJELMAN YMPÄRISTÖ- VAIKUTUKSET

1. Ympäristöarvot tavoitteissa ja strategiassa

Pohjois-Suomen tavoite 1-ohjelmassa ekologisesti kestävä kehitys, ympäristön laadun turvaaminen ja parantaminen ovat läpikäytyjä periaatteita, jotka ulottuvat ohjelman visiosta ja strategiasta jokaiselle toimintalinjalle ja jokaiseen toimenpidekokonaisuuteen. Ympäristön parantaminen on ohjelmassa ymmärretty tärkeäksi aluekehityksen kilpailukyvyyn osatekijäksi: ympäristön laadun ottaminen huomioon investoinneissa luo edellytyksiä paitsi järkeväle luonnonvarojen käytölle, luonnon virkistyskäytölle, myös taloudelliselle suorituskyvyille ja kilpailukyvyille.

Ekologisesti kestävä kehityksen perusehtona Pohjois-Suomen tavoite 1-alueella on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttäminen. Lisäksi tavoitteena on turvata asukkaille viihtyisiä ja terveellinen elinympäristö sekä lisätä asukkaiden ja yritysten ympäristötietoisuutta ja -vastuullisuutta.

Pohjois-Suomen tavoite 1-alueella ekologisesti kestävä kehityksen tavoite tarkoittaa

1. Luonnon biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden turvaamista
2. viihtyisän ja terveellisen ympäristön turvaamista
3. asukkaiden ja elinkeinoelämän ympäristövastuullisuuden lisäämistä.

Ohjelmatyön kuluessa laadittiin Pohjois-Suomen ympäristön 4-kenttä, jonka pohjalta ympäristön huomioiminen kullakin toimintalinjalla ja toimenpidekokonaisuudessa suunniteltiin. Ekologisesti kestävä kehityksen periaatteen toteutuminen varmistetaan arvioimalla kaikissa toimenpidekokonaisuuksissa hankkeiden ympäristövaikutukset jo hakemusvaiheessa. Ohjelman ulkopuolelle suljetaan hankkeet, joiden ympäristövaikutuksia ei voida hallita.

Ohjelman tavoitteena on, että vähintään 20% EU-rahoituksesta suuntautuu hankkeisiin, joilla on positiivisia vaikutuksia ympäristöön.

2. Ympäristövaikutukset ohjelman toimintalinjoilla

2.1 Toimintalinja 1: YRITYSTOIMINTA

2.1.1 Tavoitteet

Pohjois-Suomen kehittämisstrategia painottuu yritystoiminnan vahvistamiseen kluste-reiden, osaamiskeskittymien ja toimintaympäristön kehittämisen avulla. Näillä toimilla pyritään entistä tiiviimpien alueellisten kokonaisuuksien syntymiseen, tuotannon jalostusarvon huomattavaan kasvuun, tietotekniikan tehokkaaseen hyödyntämiseen sekä toimiviin logistisiin järjestelmiin. Kaikilla näillä toimenpiteillä on oikein toteutettuina positiivisia vaikutuksia ympäristöön niin, että ne suoraan vähentävät ympäristöpäästöjä ja toisaalta tekevät ympäristövaikutukset helpommin hallittaviksi.

Ympäristövaikutusten hallintaa pyritään lisäämään erityisesti yritystasolla. Tuettavissa hankkeissa ympäristövaikutukset täytyy ottaa huomioon tuotesuunnittelussa, tuotantoprosessissa ja koko tuotteen elinkaareissa. Erityisen tärkeää ympäristöosaaminen on vientituotannossa ja matkailussa. Tavoitteena on, että ympäristöosaamisesta tulee jokaisen toimialan vahvuus.

Taloudellisen aktiivisuuden lisääntymisellä voi kuitenkin olla haitallisia ympäristö-vaikutuksia ellei niitä huolellisesti ennakoita ja oteta toteutuksessa huomioon. Ennakointi on erityisen tärkeää hankkeissa, joiden tavoitteena on

- lisätä tai tehostaa luonnonvarojen käyttöä (myös energiavarat)
- synnyttää uutta tuotantoa tai tehostaa olemassa olevaa tuotantoa
- lisätä luonnossa liikkumista (matkailu)

2.1.2 Ympäristöä parantavien hankkeiden tukeminen yritystoiminnassa

Yritystoiminnan toimintalinjalla tuetaan hankkeita, joilla on selviä positiivisia vaikutuksia ympäristön laatuun. Tällaisia tuettavia toimia ovat

- uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen ja energiansäästöhankeet yrityksissä
- elinkeinoelämää tukevan infrastruktuurin rakentaminen
- tietoliikenneverkot,
- erilaiset reitistöt,
- energiainfrastruktuuri,
- vesihuolto (erityisesti matkailukeskukset)
- muut ympäristöhankkeet
- logistiikan kehittäminen
- kulttuuri- ja luonnonympäristön parantaminen sekä muu toimintaympäristön vetovoimaisuuden lisääminen
- laatu- ja ympäristötietoisuuden ja -osaamisen lisääminen yrityksissä
- yritysten kehittämis- ja investointihankkeet (voivat kohdistua ympäristöystävällisiin tuotantotekniikoihin ja -prosesseihin)

2.1.3 Arvio yritystoiminnan toimenpidekokonaisuuksien ympäristövaikutuksista

Toimenpidekokonaisuus	Arvio ympäristövaikutuksista
Yritystoiminnan, klustereiden ja toimialarakenteen kehittäminen (EAKR)	Uusia yrityksiä perustettaessa toiminnan ympäristövaikutukset huomioidaan jo toiminnan käynnistyessä. Olemassa olevissa yrityksissä uusien tuotantoteknologioiden käyttöönotolla voidaan ympäristökuormitusta vähentää. Uusiutuvien luonnon luonnonvarojen käytön edistäminen ja energian säästön edistäminen vähentävät osaltaan yritystoiminnan aiheuttamaa ympäristökuormitusta. Tuotesuunnittelussa (myös matkailussa) otetaan huomioon tuotteen ympäristöstävällisyys sen koko elinkaaren ajan. Puuteollisuuden kehittämisessä painotetaan raaka-aine-hankinnoissa yhteistyötä ja logistiikan kehittämistä, jolla pyritään minimoimaan kuljetuksien aiheuttama ilmankuormitus. Kaikkiaan toimenpidekokonaisuuden vaikutukset ympäristöön arvioidaan olevan merkittävän positiiviset.
Yritysten toimintaympäristön parantaminen (EAKR)	Matkailijamäärien lisääntyminen lisää luonnossa liikkumista. Luonnon kulumista ehkäistään erilaisten reittien rakentamisella. Reitit palvelevat myös paikallista väestöä. Matkailun lisääntymisen ympäristövaikutuksia ehkäistään myös matkailukeskusten vesihuollon kehittämällä ja matkailualueiden kokonaisvaltaisella suunnittelulla. Toimenpidekokonaisuus tähtää kaikilla hankkeilla toimintaympäristön, myös luonnon- ja kulttuuriympäristön, parantamiseen, minkä vuoksi ympäristövaikutusten arvioidaan olevan merkittävän positiivisia.
Yritysten henkilöstön kehittämisen ja yrittäjyyden edistäminen (ESR)	Toimenpidekokonaisuuteen sisältyy on yritysjohton ja henkilöstön ympäristötietoisuuden ja -osaamisen lisääminen. Hankkeilla vaikutetaan asenteisiin ja annetaan valmiuksia kehittää ympäristövaikutusten huomioon ottamista omassa yrityksessä. Tulokset ovat hyvät, jos koulutus johtaa uusien ympäristöjärjestelmien käyttöön ottoon yrityksissä.

2.1.4 Ympäristöhankkeiden seuranta

Hankkeiden kohdistumista ympäristön laatuun seurataan yritystoiminnan toimintalinjalla kaikkiaan 11:llä indikaattorilla:

- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- uusien ympäristöjärjestelmien käyttöönotto yrityksissä
- ympäristöstävällisiä tuotteita/ tuotantomenetelmiä kehittävät hankkeet
- uusiutuvien energianlähteiden käyttöä edistävät hankkeet
- vesihuoltohankkeet
- jätehuoltohankkeet
- kaupunkiympäristön parantamishankkeet
- kunnostetut, kulttuurillisesti arvokkaat rakennukset ja miljööt
- ympäristösuunnitteluun liittyvät hankkeet
- luontomatkaileuhankkeet
- ympäristökoulutushankkeet

2.2 TOIMINTALINJA 2: MAASEUTU

2.2.1 Tavoitteet

Ympäristön hoito ja kulttuuriarvojen säilyttäminen korostuvat Pohjois-Suomessa osana elinvoimaisen maaseudun elinkeinopolitiikkaa. Nämä toimet vahvistavat maaseudun ja kylien identiteettiä ja ympäristön viihtyvyyttä, millä on monia heijastusvaikutuksia. EU:n syrjäisillä alueilla ympäristön hoito korostuu myös työllistävänä tekijänä keskeisiä teollisuus- ja maatalousalueita enemmän.

Fyysiseen ympäristöön liittyvät hankkeet ovat myös tärkeitä maaseudun elinkeino-toiminnan kehittämisessä ja pyrittäessä kestäväan kehitykseen. Mm. luontoyrittäjyyden kehittäminen, ympäristön hoito- ja kunnostushankkeet, rakennuskannan uusiokäyttö, eräät maankäytön ohjaushankkeet ja infrastruktuurin kehittäminen voivat toimia maaseudun yritystoiminnan ja sivuelinkeinojen edellytyksinä ja käynnistäjinä.

Maaseudun toimintalinjalla tuetaan sekä peruselinkeinojen kehittämistä että elinkeinotoiminnan monipuolistamista. Lisäksi osa hankkeista kohdistuu maaseudun infrastruktuurin parantamiseen. Tämä edellyttää ympäristövaikutusten arvioimista ja huomioon ottamista monella tavalla.

2.2.2 Ympäristöä parantavien hankkeiden tukeminen maaseudun kehittämisessä

Maaseudun toimintalinjalla tukea voidaan myöntää monenlaisiin ympäristön laatua välittömästi parantaviin toimiin tai ympäristöosaamiseen ja asenteisiin vaikuttaviin hankkeisiin. Tuettavaan toimintaa sisältyy

- ympäristötavoitteiden omaksumista edistävä koulutus
- metsänhoito- ja metsänparannustoimet
- maisemanhoidon merkittävät kunnostustyöt talousmetsissä
- metsien ekologisen tasapainon ylläpitäminen ja parantaminen
- uusiutuvien energianlähteiden käyttöä edistävät hankkeet
- maisemallisesti tärkeiden rakennusten ja kulttuuriympäristön hoito ja kunnostus
- kylien kehittämis- ja maisemanhoitosuunnitelmien laatiminen ja toteuttaminen
- kylien pienet ympäristö- ja vesihuoltohankkeet ja pientiestön parantaminen
- laatu- ja ympäristö- ja kulttuuriosaamisen kehittäminen
- erilaiset reitistöt
- vesi- ja jätehuolto
- kulttuuri- ja luonnonympäristön parantaminen ja kehittäminen
- rakennusten uusiokäytön edistäminen
- veden luonnonvarojen suojeleminen ja kehittäminen

2.2.3 Arvio toimenpidekokonaisuuksien ympäristövaikutuksista

Toimenpidekokonaisuus	Arvio ympäristövaikutuksista
2.1 Maatila-investoinnit (EMOTR)	Toimenpidekokonaisuuden avulla uudistetaan maatalatalouden tuotantotiloja, joka paikallisesti vähentää tuotannon aiheuttamaa ympäristökuormitusta. Tukea suunnataan myös suoraan maatalojen ympäristöhankkeisiin. Toimenpiteet vähentävät paikallisesti vesistökuormitusta ja vesistöjen rehevöitymistä. Luomu-tuotannon lisääntyminen vähentää torjunta-aineiden käyttöä ja vaikuttaa osaltaan positiivisesti ympäristön laatuun.
2.2 Nuorten viljelijöiden aloitustuki (EMOTR)	Tuki kohdistuu sukupolvenvaihdoksiin, minkä vuoksi toimenpidekokonaisuudella ei ole mainittavia ympäristövaikutuksia.
2.3 Koulutus (EMOTR)	Koulutuksella on tarkoitus luoda paremmat valmiudet tuotannon ja yritystoiminnan parempaan hallintaan. Tämä pitää sisällään mm. ympäristön hoidon edistämisen ja ympäristötavoitteiden omaksumisen. Toimenpiteillä voi olla välillisiä positiivisia ympäristövaikutuksia.
2.4 Metsätalous-toimenpiteet (EMOTR)	Tuettavaan toimintaa kuuluu mm. ensiharvennushakkuiden ja taimikonhoidon lisääminen. Saatavan pienpuun käyttöä energiantuotannossa lisätään. Lisäksi tehdään vajaatuottoisten alueiden metsitystä, kunnostusojitusta, laaditaan alue-ekologisia suunnitelmia sekä maisemanhoitotöitä. Toimenpiteet edistävät metsien biologista monimuotoisuuden säilymistä ja lisäävät metsien monikäyttömahdollisuuksia. Toimenpidekokonaisuudella on merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia.
2.5 Maaseutualueiden sopeuttaminen ja kehittäminen (EMOTR)	Osa toimenpiteistä suunnataan kylien ympäristö- ja maisemanhoitosuunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen sekä maisemallisesti tärkeiden rakennusten ja kulttuuriympäristöjen hoitoon ja kunnostamiseen. Toimenpidekokonaisuudella on siten merkittäviä positiivisia vaikutuksia maaseudun ympäristön viihtyisyyteen. Ympäristöjärjestelmien kehittäminen, hajakuormituksen vähentäminen (vesihuolto) sekä uudet tuotantomenetelmät puolestaan vähentävät ympäristökuormitusta ja edistävät siten biologisen monimuotoisuuden säilymistä.
2.6 Osaamisen kehittäminen maaseudulla (ESR)	Hankkeilla voidaan edistää ympäristö- ja kulttuuriosaamista. Toimenpiteillä voi olla välillisiä vaikutuksia ympäristön laatuun.
2.7 Maaseudun toimintaympäristön kehittäminen (EAKR)	Toimenpiteillä tuetaan monipuolisesti maaseudun kulttuuri- ja luonnonympäristön parantamista sekä ympäristön käytön suunnittelua. Tuettavaan toimintaan sisältyvät mm. reitistöjen suunnittelu ja rakentaminen, rakennusten uusiokäytön edistäminen ja tietoverkkojen rakentaminen). Toimenpidekokonaisuudella on merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia erityisesti ympäristön viihtyisyyteen.
2.8 Kalatalouden kannattavuuden, rakenteen ja toimintaedellytysten parantaminen (EAKR)	Toimenpiteitä suunnataan vesistöjen kalataloudellisiin kunnostuksiin ja kalaston hoitoon. Pohjois-Suomessa tavoitteena on lohien palauttaminen kutujokiinsa. Lisäksi yrityksiä kannustetaan ympäristösuojeluinvestointeihin vesi-viljelyn kuormituksen vähentämiseksi. Ympäristövaikutuksia pyritään vähentämään myös tuotantotilojen ja –teknologioiden parantamisella sekä kehittämällä rehuja ja ruokinta-menetelmiä. Toimenpidekokonaisuudella on merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia.

2.2.4 Ympäristöhankkeiden seuranta

Maaseudun toimintalinjalla ympäristöön vaikuttavia hankkeita seurataan osittain samoilla indikaattoreilla kuin yritystoiminnassa:

- ympäristövaikutuksiltaan positiiviset hankkeet
- maatalojen ympäristöinvestoinnit
- ympäristökoulutushankkeet
- uusiutuvien energianlähteiden käyttöä edistävät hankkeet
- ympäristöstävällisiä tuotteita/ tuotantomenetelmiä kehittävät hankkeet
- kunnostetut, kulttuurillisesti arvokkaat rakennukset ja miljööt
- luontomatkailuhankkeet
- jätehuoltohankkeet
- vesihuoltohankkeet
- pohjavesialueiden suojaussuunnitelmat ja suojaustoimenpiteet
- kunnostetut vesistöt/valuma-alueet
- saastuneitten maa-alueiden kunnostushankkeet
- ympäristösuunnitteluun liittyvät hankkeet
- luonnon virkistyskäyttöön ja luonnonsuojeluun liittyvät hankkeet
- Natura 2000-alueita tukevat hankkeet

2.3 TOIMINTALINJA 3: OSAAMINEN JA TYÖLLISYYS

2.3.1 Tavoitteet

Osaamisen kautta hyödynnetään Pohjois-Suomen vahvuustekijöiksi todettuja ympäristön ja luonnon arvoja. Pohjois-Suomen tavoite 1-alueella tavoitteeksi on asetettu, että ympäristöosaamisesta tulee jokaisen toimialan vahvuus. Tätä toteutetaan lisäämällä kestävästä kehitystä tukevan ympäristötietoisuuden ja ympäristöosaamisen koulutusta yrityksissä ja maatilataloudessa sekä kehittämällä ympäristöön soveltuvaa rakentamista, pohjoista ympäristöteknologiaa ja pohjoiseen sopivia toimintamalleja. Toiminnalla tuetaan myös oppilaitosten ja tutkimuslaitosten tiedon siirtämistä yritysten käyttöön hyödynnettäväksi.

2.3.2 Ympäristöä parantavien hankkeiden tukeminen osaamisen kehittämisessä

ESR-hanketoiminnan tavoitteena on yrityksissä, yritysverkostoissa ja osaamis-keskitymissä tarvittavan osaamisen ja ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä. Lisäksi tarvitaan kehittämiseen liittyvää tuotekehitys- ja tutkimustoimintaa sekä teknologian siirtämistä. Toimintalinjan läpikäyvä tavoitteena on ympäristötietoisuuden ja osaamisen lisääminen yritystoiminnassa kaikissa väestöryhmissä.

2.3.3 Arvio toimenpidekokonaisuuksien ympäristövaikutuksista

Toimenpidekokonaisuus	Arvio ympäristövaikutuksista
3.1 Osaamisen ja tietoyhteiskuntarakenteiden kehittäminen (EAKR)	Uusien tietoverkkojen, oppimisympäristöjen ja etäopetuksen avulla vähennetään opiskelusta ja palveluiden ja tavaroitten hankkimisesta aiheutuvaa liikkumista. Toimenpiteillä on vähäisiä positiivisia ympäristövaikutuksia.
3.2 Osaamisen ja avainalojen edistäminen (ESR)	Koulutustoimenpiteillä lisätään ympäristötietoisuutta ja – vastuullisuutta. Toimenpiteillä on välillisiä positiivisia ympäristövaikutuksia.
Työllistymisen edistäminen ja työttömyyden ehkäiseminen (ESR)	Toimenpiteet edistävät asukkaiden työllistymistä. Toimenpiteillä ei ole ympäristövaikutuksia.
3.4 Työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäiseminen ja tasa-arvon edistäminen työmarkkinoilla (ESR)	Toimenpiteet ehkäisevät syrjäytymistä ja lisäävät sukupuolten välistä tasa-arvoa. Toimenpidekokonaisuudella ei ole ympäristövaikutuksia.

2.3.4 Ympäristöhankkeiden seuranta

Toimintalinjalla seurataan toteutettavien ympäristökoulutushankkeiden lukumäärää.

3. Ympäristövaikutusten huomioiminen hankevalinnoissa

Pohjois-Suomen tavoite 1-ohjelmassa hankkeiden valintaa ohjaa 15 yleiskriteeriä. Niiden mukaan jokaisen tuettavan hankkeen tulee olla kestävä kehityksen periaatteiden mukainen. Hankkeet eivät myöskään saa vaarantaa natura 2000-ohjelmaan kuuluvien suojelualueiden toteutumista. Lisäksi ympäristövaikutuksiltaan positiivisia hankkeita voidaan priorisoida. Korkeampaa tukitasoa voidaan käyttää rakennerahastojen yleisasetuksen artiklan 29 mukaisesti kansalliset säädökset huomioiden.

Hanketasolla ympäristövaikutusten arviointi kulkee läpi koko hanke prosessiin hakemusvaiheesta projektin toteuttamiseen. Negatiivisten ympäristövaikutusten havaitseminen ja ehkäisy kuuluvat sekä hakijalle että hakemusta käsitteleville viranomaisille, erityisesti ympäristöviranomaisille. On tarkoituksenmukaista, että jo hankkeen suunnitteluvaiheessa hankkeen toteuttaja ohjataan ja veloitetaan arvioimaan hankkeensa ympäristövaikutuksia. EAKR –osarahoitteisista hankkeista sekä hakija että rahoittaja arvioivat toiminnan vaikutuksen alkuperäisluontoon, ympäristön kuormitukseen ja ympäristöterveyteen, luonnonvaroihin, kulttuuriympäristöön sekä alue- ja yhdyskuntarakenteeseen.

- alkuperäisluonto (luonnon monimuotoisuus, uhanalaiset ja harvinaiset lajit suojelualueet ja –kohteet, yhtenäiset luontokokonaisuudet, luonnonmaisema)
- ympäristön kuormitus ja ympäristöterveys (ilma, vesistöt, pohjavesi, maa- ja kallioperä, melu, kemikaalien käsittelyn turvallisuus, asuinympäristön terveellisyys)

- luonnonvarat (uusiutuvien luonnonvarojen käyttö, energian säästö, jätteiden hyötykäyttö, jätteiden määrän vähentäminen)
- kulttuuriympäristö (kulttuurimaisema, muinaisjäännökset, rakennussuojelu, olemassa olevan rakennuskannan hyödyntäminen)
- alue- ja yhdyskuntarakenne (maankäytön rakenteen eheys, liikenteen määrän vähentäminen, taajamien ja kylien elinvoimaisuus)

Jos on mahdollista, että hankkeella on kielteisiä ympäristö- tai yhdyskunta-rakennevaikutuksia, täytyy niiden esittämiseksi tai vähentämiseksi laatia suunnitelma jo hakemusvaiheessa.

Hankkeiden ympäristövaikutusten ennakointia varten nimetään kuhunkin ohjelmaa toteuttavaan maakuntaan yva-vastuuhenkilöt. Nämä vastuuhenkilöt käsittelevät hankehakemuksia rahoittajaviranomaisen tai yhteistyöryhmän esityksestä ja antavat hankkeista lausunnon. Lausunnon pohjaksi ne pyytävät tarvittaessa hakijalta täydentäviä tietoja. Lausunto tai lausunnon mukainen suositus liitetään rahoituspäätökseen.

Yva-henkilöiden tehtäviin kuuluu myös hakijoiden neuvonta ja avustaminen tarvittavan tiedon hankinnassa. Vastuuhenkilöiden tulee myös tiedottaa hankkeiden toteuttajille heidän velvollisuudestaan olla riittävästi selvillä hankkeidensa ympäristövaikutuksista (YVA-laki, 25§).

Hyväksytty Pohjois-Suomen tavoite 1 ohjelman seurantakomiteassa 28.11.2000

VÄLITTÄJÄORGANISAATION KÄYTÖN PERIAATTEET TAVOITE 1 – OHJELMISSA

Välittäjäorganisaatioiden toiminnan määrittely Pohjois- ja Itä-Suomen 1-ohjelmissa

Pohjois-Suomen hyväksytyn 1-ohjelman mukaan (luku 4.5. Global Grant-menettely)

välittäjäorganisaatioiden käyttöön osoitetaan 0,5 % ohjelman ESR-rahoituksesta käytettäväksi ESR-viitekehysten painopisteiden 1 ja 2 mukaiseen toimintaan toimenpidekokonaisuuksissa 3.3 ja 3.4.

Tarkoitukseen käytetään ESR-varoja yhteensä 2,618 mmk, josta 1,309 mmk (50 %) varataan työministeriön ESR-rahoitusosuudesta v. 2001 talousarvioesitykseen. Loppuosa valmistaudutaan varaamaan v. 2004 talousarvioesitykseen. Varaus merkitään ao. toimenpidekokonaisuuksien kohdalle ohjelmareserviksi.

Itä-Suomen hyväksytyn 1-ohjelman mukaan (luku 5.3. Global grant -menettely)

Itä-Suomen tavoite 1-ohjelman ESR-rahoituksesta osoitetaan enintään 0,5 % (0,9 milj. euroa) ns. yleiskattavana tukena (global grant) paikallisiin työllistämis- ja kumppanuushankkeisiin. Niissä välittäjäorganisaatiot edustavat työntekijäjärjestöjä, työttömien järjestöjä tai paikalliseen kumppanuuteen liittyviä kunnallisia ja maakunnallisia toimijoita. Välittäjäorganisaatioiden tulee täyttää tavoite 1-ohjelman toimijoille asetetut kriteerit. Global grant –tuki sisältyy ESR-viitekehysten painopisteen 1 mukaiseen toimintaan toimenpidekokonaisuudessa 4.2.3.

Tarkoitukseen käytetään ESR-varoja yhteensä 5,376 mmk, josta 2,688 mmk (50 %) varataan työministeriön ESR-rahoitusosuudesta v. 2001 talousarvioesitykseen. Loppuosa valmistaudutaan varaamaan v. 2004 talousarvioesitykseen. Varaus merkitään ao. toimenpidekokonaisuuksien kohdalle ohjelmareserviksi.

VÄLITTÄJÄORGANISAATIOITA KOSKEVAT YLEISET PERIAATTEET

Valtiosta riippumattomia välittäjäorganisaatioita käytetään ESR-asetuksen artiklan 4.2. mukaisesti pienten tukien välittämiseksi ei-julkisille yhteisöille. Välittäjäorganisaatioiden käytön tarkoituksena on saada mukaan ESR-toimintaan kansalais- ja vapaaehtoisjärjestöjä sekä paikallisia kumppanuusyhteisöjä sekä perinteisen projekti-toiminnan ulkopuolelta tulevia toimijoita.

Yleisasetuksen 27 artiklan mukaisesti välittäjäorganisaation tulee olla alueella toimiva yleishyödyllinen yhteisö, vain perustelluissa poikkeustapauksissa käy alueen ulkopuolinen toimija. Valittavilla välittäjäorganisaatioilla tulee olla riittävän pitkä kokemus asianomaiselta alalta. Välittävien organisaatioiden on osoitettava vakavaraisuutensa sekä hallinnollinen ja varainhoitoa koskeva pätevytensä ja kokemuksensa.

Välittäjäorganisaatiot ehdotetaan valittaviksi määräajaksi, ensi vaiheessa vuosiksi 2001-2003.

Välittäjäorganisaation tehtävät

Välittäjäorganisaatio toimeenpanee avoimia hakuja tai tarjouskilpailuja ja tekee ehdotuksen rahoitettavista kohteista. Lisäksi välittäjäorganisaatio toimii tukioorganisaationa rahoitettaville hankkeille ja keventää näin pienten toimijoiden hallinnollista työtaakkaa. Tarkoitus on, että välittäjäorganisaatio valitsee rahoitettavat hankkeet hyväksytyn toimintasuunnitelman puitteissa.

Toiminta järjestetään hallinnollisesti niin, että välittäjäorganisaatio toimii projektin toteuttajatahona organisoimalla sateenvarjoprojektin, jonka puitteissa se tekee ehdollepanon rahoitettavista osaprojekteista rahoittavalle viranomaiselle. Näiden osaprojektien ei tarvitse muodostaa toiminnasta erillisiä projekteja, vaan ne ovat hyväksytyn sateenvarjoprojektin osia ja toimivat sateenvarjoprojektin alihankkijoina. Välittäjäorganisaatio koordinoi sateenvarjoprojektia ja ottaa tehtäväkseen tavanomaista pidemmälle meneviä tehtäviä varsinaisten toimijoiden puolesta. Tässä roolissa välittäjäorganisaatio tarjoaa hallinto-, seuranta- ja asiantuntijapalveluja ja helpottaa näin pienten toimijoiden mahdollisuuksia osallistua ESR-toimintaan.

Sateenvarjoprojektin osaprojektien / pienten apurahansaajien tulee olla tarvittavaa asiantuntemusta ja kokemusta omaavia juridisia henkilöitä. Yksityishenkilöt ja ryhmät eivät voi olla apurahan saajia. Tässä toiminnassa välittäjäorganisaatio toimii EU-säädösten, kansallisen lainsäädännön sekä hallinto- ja maksuviranomaisen asettamien muiden velvoitteiden mukaisesti. Välittäjäorganisaatio vastaa lisäksi siitä, että rahoitettava toiminta on ohjelmasiikirjojen ja täydennysosien sekä hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaista.

Välittäjäorganisaation valintaprosessi

Välittäjäorganisaatioiden valintaa ja toiminnan periaatteita koskeva periaatepäätös tehdään tavoite 1 –ohjelmien syksyn 2000 seurantakomiteoissa. Tämän jälkeen työministeriö ja ao. TE-keskusten työvoimaosastot järjestävät avoimen haun välittäjäorganisaatioiksi ja valmistelevat ehdotuksen valinnasta seurantakomitealle yhdessä seurantakomiteassa edustettuina olevien tahojen kanssa. Ehdotukset käsitellään maakunnan yhteistyöryhmissä, työvaliokunnissa ja/tai sihteeristöissä.

Välittäjäorganisaatio esittää toimintasuunnitelman, joka sisältää kuvauksen toiminnan sisällöstä, kohderyhmistä, tavoitteista ja tulosten mittaamiseen käytettävistä indikaattoreista. Lisäksi suunnitelma sisältää kuvauksen hallinnollisista ja organisatorisista menettelyistä välittäjäorganisaationa. Toimintasuunnitelma on kuvaus sateenvarjohankkeesta, jonka puitteissa varojen välittäminen toimijoille organisoidaan.

Seurantakomitea valitsee välittäjäorganisaatiot ottaen huomioon ohjelmassa ja täydennysosassa hyväksytyt valintakriteerit sekä esitettyjen suunnitelmien sisällön sopivuuden toimenpidekokonaisuuden tavoitteisiin.

Työministeriö/ao. TE-keskusten työvoimaosastot tekevät valitulle sateenvarjoprojektille hyväksymispäätöksen, jolla hyväksytään projektisuunnitelma ja varataan rahoitus (ESR ja kansallinen).

Työministeriö/ao. TE-keskusten työvoimaosastot ja sateenvarjoprojektista vastaava välittäjäorganisaatio tekevät keskenään sopimuksen toiminnan hallinnoinnista, varainhoidosta, valvonnasta ja vastuista sekä muista varojen käyttöön liittyvistä periaatteista yleisasetuksen artiklassa 27 ilmenevällä tavalla.

Välittäjäorganisaation valintaperusteet

Välittäjäorganisaatiolta edellytetään riittäviä hallinnollisia resursseja, vakavaraisuutta, varojen hallintointiin liittyvää asiantuntemusta, riittävää alueellista organisaatiota tai kontaktiverkkoa sekä asianomaista sisällöllistä asiantuntemusta. Välittäjäorganisaation valinta suoritetaan seuraavien periaatteiden mukaan:

- Välittäjäorganisaatioksi valitaan Pohjois-Suomen/Itä-Suomen tavoite 1-ohjelman toteuttamisalueen kattavia tai alueellisia organisaatioita, jotka eivät ole valtion tai kuntien hallintoviranomaisia.
- Välittäjäorganisaatiolla tulee olla asianomaisella alalla laaja, potentiaalisia osaprojektien toteuttajia koskeva yhteistyöverkosto.

- Välittäjäorganisaation tulee esittää apurahojen jakamisen perusteena oleva toimintasuunnitelma, jonka arvioinnissa käytetään Pohjois-Suomen/Itä-Suomen tavoite 1-ohjelmassa ja täydennysosassa määriteltyjä hankkeiden valintakriteerejä

Edellä olevan lisäksi välittäjäorganisaation valinnassa ja sateenvarjoprojektisuunnitelman hyväksymisessä noudatetaan soveltuvin osin ohjelma-asiakirjojen ja niiden täydennysosien projektien valintakriteereitä.

Ohjeistus, seuranta ja valvonta

Välittäjäorganisaation tulee noudattaa hallinto- ja maksuviranomaisen antamia ohjeita ja ehtoja ESR-varojen käyttöön, seurantaan ja valvontaan liittyvissä kysymyksissä.

Välittäjäorganisaatioiden toimintaa ja toiminnan tuloksia seurataan erikseen ja niistä raportoidaan seurantakomitealle erikseen sovittavalla tavalla. Välittäjäorganisaation velvoitteet määrärahojen käytön seurantaan ja indikaattoriseurantaan koskien määritellään tarkemmin projektin hyväksymispäätöksessä.

Välittäjäorganisaatioiden toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan ohjelman puoliväliarvioinnin yhteydessä, jolloin voidaan päättää mahdollisesta lisärahoituksesta toimintaan.

EU-ALUEOHJELMAT 2000 - 2006
Viestintäsuunnitelma

SISÄASIAINMINISTERIÖN ALUEKEHITYSOSASTO

BNL INFORMATION OY
26.6.2000

SISÄLTÖ

1 Viestinnän lähtökohdat	102
1.1. Rakennerahastokausi 2000 - 2006	
1.2. Toiminta- ja viestintäkenttä	
1.3. Ongelmat ja haasteet	
2 Viestintäyhteistyön tehostaminen	105
2.1. Viestinnän tavoitteet	
2.2. Vuorovaikutusprosessi	
2.3. Uusi toimintatapa	
3 EU-alueohjelmien tavoiteprofiili	108
3.1. Nykytilanne	
3.2. Tavoiteprofiili ja tärkeimmät sanomat	
3.3. Kuiluanalyysi	
4 Tavoiteprofiilin viestiminen kohderyhmittäin	112
4.1. Viranomaiset	
4.2. Etujärjestöt	
4.3. Edunsaajat	
4.4. Poliittiset vaikuttajat	
4.5. Suuri yleisö	
4.6. Tiedotusvälineet	
5 Graafinen ilme ja verbaaliset ohjeet	115

LIITTEET

- 1 Kaboom-malli: viestintätulvan vaikutuksia
- 2 Avainhenkilöhaastattelut ja seminaariosallistujat
- 3 Viestinnän aikataulukaavio
- 4 Tulosten seuranta ja mittarit

1. VIESTINNÄN LÄHTÖKOHDAT

1.1. Rakennerahastokausi 2000 - 2006

Taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvaisuuden lisäämiseen ja alueellisten kehityserojen vähentämiseen tähtäviä EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimia toteutetaan jäsenvaltioiden vastuulla olevien ohjelmilla, joiden rahoitukseen EU:n eri rakennerahastot (EAKR, ESR, EMOTR-O, KOR) osallistuvat. Uudella rakennerahastokaudella lisätään toiminnan tehokkuutta ja vaikuttavuutta.

Rakenerahastokaudella 2000 - 2006 EU-ohjelmien hallinnointia keskitetään ja yksinkertaistetaan. Tavoiteohjelmien määrää on supistettu kolmeen toiminnan tehostamiseksi. Pääpaino on kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden ja rakennemuutosalueiden kehittämisessä talouden rakenteen monipuolistamisen, yritystoiminnan ja paikallisten aloitteiden aktivoimisen ja työllistävien toimien kautta. Tavoiteohjelmien rinnalla toteutetaan näiden tavoitteita täydentäviä yhteisöaloitteita, joilla edistetään rajat ylittävää yhteistyötä ja innovaatiotoimintaa ja hyvien käytäntöjen levittämistä.

Rakenerahastoviestinnässä on komission asetuksen (EY) N:o 1159/2000 mukaan toivottavaa käyttää viestejä, jotka tiedottavat kunkin rahaston tehtävästä. Eri rahastojen kohdalla nämä tehtäviä kuvaavat viestit ovat seuraavat:

EAKR:

Tasoiittaa alueiden välisiä kehitys- ja elintasoeroja osallistumalla kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden kehittämiseen ja rakenteelliseen sopeuttamiseen sekä alueiden sosiaalis-taloudelliseen uudistamiseen.

ESR:

Tukee työllistettävyyttä, yrittäjyyttä, sopeutumiskykyä ja tasa-arvoa muun muassa osaamisen tasoa nostamalla.

EMOTR:

Parantaa maaseutualueiden keskeisen elinkeinon, maatalouden kilpailukykyä; edistää maaseudun toimintojen monipuolistamista; tukea maaseutualueiden asuttuina säilyttämistä sekä maaseudun ympäristön, maisemien ja maaseutuperinnön vahvistamista.

KOR:

Edistää kalavarojen ja niiden hyödyntämisen välistä kestävästä tasapainoa; uudistaa kalatalouden rakenteita alan tulevaisuuden turvaamiseksi; edistää alan säilymistä dynaamisena ja kilpailukykyisenä sekä elvyttää kalastuksesta riippuvaisia alueita; parantaa kalastustuotteiden tarjontaa ja niiden arvostusta.

Tavoiteohjelmat perustuvat alueellisiin kehitystavoitteisiin ja -ohjelmiin, jotka on valmisteltu kussakin maakunnassa laajassa yhteistyössä aluekehitysviranomaisena toimivien maakunnan liittojen johdolla. Alueen rahoittajaviranomaiset päättävät yksittäisten kehityshankkeiden tukemisesta kansallisen ja EY-lainsäädännön, ohjelma-asiakirjan ja maakunnan yhteistyöasiakirjan mukaisesti.

Kaikkiaan EU-rahoja tulee Suomeen rakenerahastojen kautta alkaneella seitsenvuotiskaudella 12,4 mrd mk, josta sisäasiainministeriön koordinoimiin alueohjelmiin saadaan 8,2 mrd mk.

1.2. Toiminta- ja viestintäkenttä

EU-ohjelmien valmistelussa ja toteutuksessa noudatetaan kumppanuusperiaatetta. Aidossa kumppanuudessa asiat tehdään yhdessä. Siinä syntyy vaikuttavia kehityshankkeita, jotka eivät ilman yhteistyötä olisi mahdollisia. Viranomaisten, yritysten ja järjestöjen yhteistyötä tiivistetään entisestään.

Keskeiset toimijat ja tehtävät:

1. EU:n komissio: säädösten antaja, neuvottelukumppani ja ohjelmien hyväksyjä
2. Hallinto- ja maksuviranomaiset: SM, TM ja MMM
3. Rahoittajaviranomaiset hallinnonaloittain: KTM, LM, OPM, MMM, SM, STM, TM, YM
4. Maakunnan liitot: valmistelevat aluekehitysohjelmat
5. Maakuntien yhteistyöryhmät (MYR): valmistelevat maakuntien yhteistyöasiakirjat ja yhteen sovittavat toimenpiteitä
6. Seurantakomiteat: hyväksyvät ohjelmien täydennysosat, jotka sisältävät ohjelmien viestintäsuunnitelmat sekä valvovat ohjelmien toimeenpanon tehokkuutta ja laatua
7. Alue- ja paikallishallintoviranomaiset: maakuntien liitot, TE-keskukset, kunnat, lääninhallitukset, ympäristökeskukset toimivat päätöksentekijöinä, valmistelijoita ja neuvonantajia
8. Sosiaalipartnerit: työmarkkinaosapuolet ja elinkeinoelämän järjestöt sekä kansalaisjärjestöt keskustelu-kumppaneita ja valmistelijoita
9. Hankesuunnittelijat ja –toteuttajat: yritykset, maaseutuyrittäjät, yhteisöt, yksilöt, kunnat, osaamis-keskukset, koulutusorganisaatiot ja yksityiset konsultit ideoivat, osallistuvat ja koordinoivat hankkeita

EU-ohjelmien yleistiedotuksesta vastaavat hallinto- ja maksuviranomaiset. Rahoitusviranomaiset täsmätiedottavat kohderyhmilleen mahdollisuuksista ja tuloksista omalla hallinnonalallaan.

Alueviranomaiset tiedottavat oman alueensa EU-ohjelman tavoitteista, painotuksista ja rahoitusmahdollisuuksista sekä niiden tuloksista. Sosiaalipartnerit panostavat jäsenkuntansa koulutukseen ja aktivointiin.

Pääosa viestinnästä hoidetaan hajautetun periaatteen mukaisesti. Samoja kohde-ryhmiä on lähestytty usealta eri suunnalta erilaisin viestein ja painotuksin, joka on aiheuttanut sekaannusta varsinkin yritys kentässä. Viestintäsuunnitelman avulla viestintää kehitetään samansuuntaiseksi. Alueohjelmien ja yhteisöaloitteiden tiedotuksen kohdalla pyritään noudattamaan viestintäsuunnitelman tarjoamia lähtökohtia ja tavoitteita alueellisesti sovellettuna.

1.3. Ongelmat ja haasteet

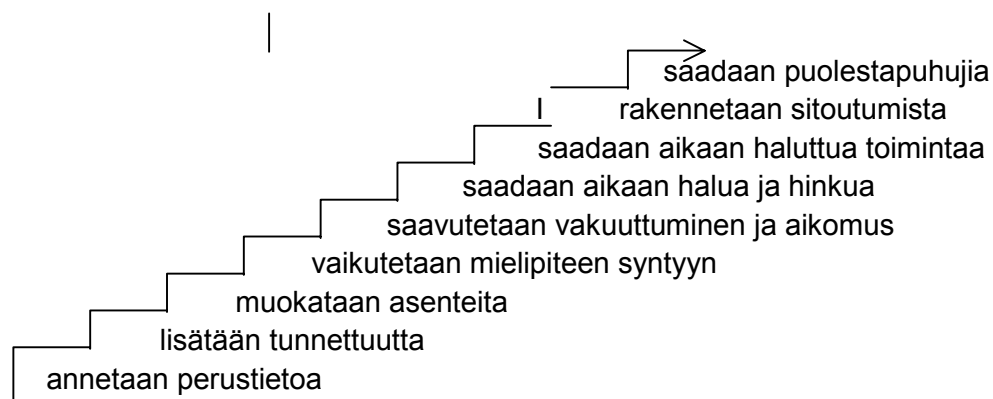
Kilpailu ihmisten ajasta ja huomiosta on kiristynyt merkittävästi. Vastaanottajan kannalta on tärkeää, että asiat on tiivistetty ja luokiteltu huolellisesti, jotta ne osataan hahmottaa osaksi laajempaa kokonaisuutta. Asioiden ymmärtämistä helpottavat tehokkaat mielikuvat ja kiinnostavat tarinat.

BNL:n kehittämä Kaboom-malli (ks. liite 1) kuvaa viestinnän tarjonnan ja vastaanoton haastavuutta nyky maailmassa. Kuvio kertoo vastaanottajien reaktioista viestintätulvan alla sekä trendeistä lähettäjätasolla.

Kaboom-malli selittää pitkälti sen, miksi EU-ohjelmat tunnetaan heikosti. Yleisluontoinen tiedottaminen ei kosketa eikä vaikeaselkoinen viesti avaudu. Miten sitten kohderyhmään kuuluva ihminen saataisiin kiinnostumaan aiheesta ja viesti puhuttelevaisi?

Kaikkea ei voi kertoa kerralla, vaan tietoa on tarjoiltava tarpeisiin sopivasti. Viestinnän ja vaikuttamisen tasoja voidaan kuvata portailla. Aluksi lähdetään liikkeelle perustiedoista, ylimmillä askelmilla vuorovaikutussuhde voi olla jopa niin tiivis, että asiakkaista tulee asian/tuotteen/yrityksen puolestapuhujia. Koko viestintäprosessia kehitetään vastaanottajaystävällisemmäksi käyttämällä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja välttämään vaikeasti avautuvan hallinnollisen kielen ja käsitteiden käyttöä.

Vaikuttamisen portaat:

2. VIESTINTÄYHTEISTYÖN TEHOSTAMINEN

2.1. Viestinnän tavoitteet

EU-ohjelmien viestinnällä edesautetaan ohjelmastrategioiden ja -tavoitteiden tehokasta toteutumista. Konkreettisten hankkeiden esiintuominen viestinnässä edistää tavoitteiden saavuttamista myös hanketasolla.

Viestinnän tavoitteena on:

- Lisätä EU:n rahoittaman toiminnan avoimuutta, näkyvyyttä ja tehokkuutta
- Tehostaa yhteistyötä ja lisätä aitoa kumppanuutta eri toimijoiden kesken
- Lisätä tietoutta, aktivoida hankeideointia ja vauhdittaa hankkeiden käynnistämistä
- Nostaa ohjelmien tunnettuutta ja edistää tavoiteprofiilin mukaista imagoa

Viestinnän kohderyhmäkohtaisia tavoitteita käsitellään kohdassa 4.

2.2. Vuorovaikutusprosessi

Tavoiteohjelmien valmisteluun on kuulunut olennaisesti vuorovaikutteisuus. Myös viestinnän suunnittelu on vuorovaikutusprosessi. Tämän suunnitelman ensimmäinen luonnosversio muotoutui Sisäasiainministeriön aluekehitysosaston ja BNL Information Oy:n yhteistyönä sekä 16.2. pidetyn asiantuntijaseminaarin perusteella. Seminaarin osallistujat liitteessä 2b.

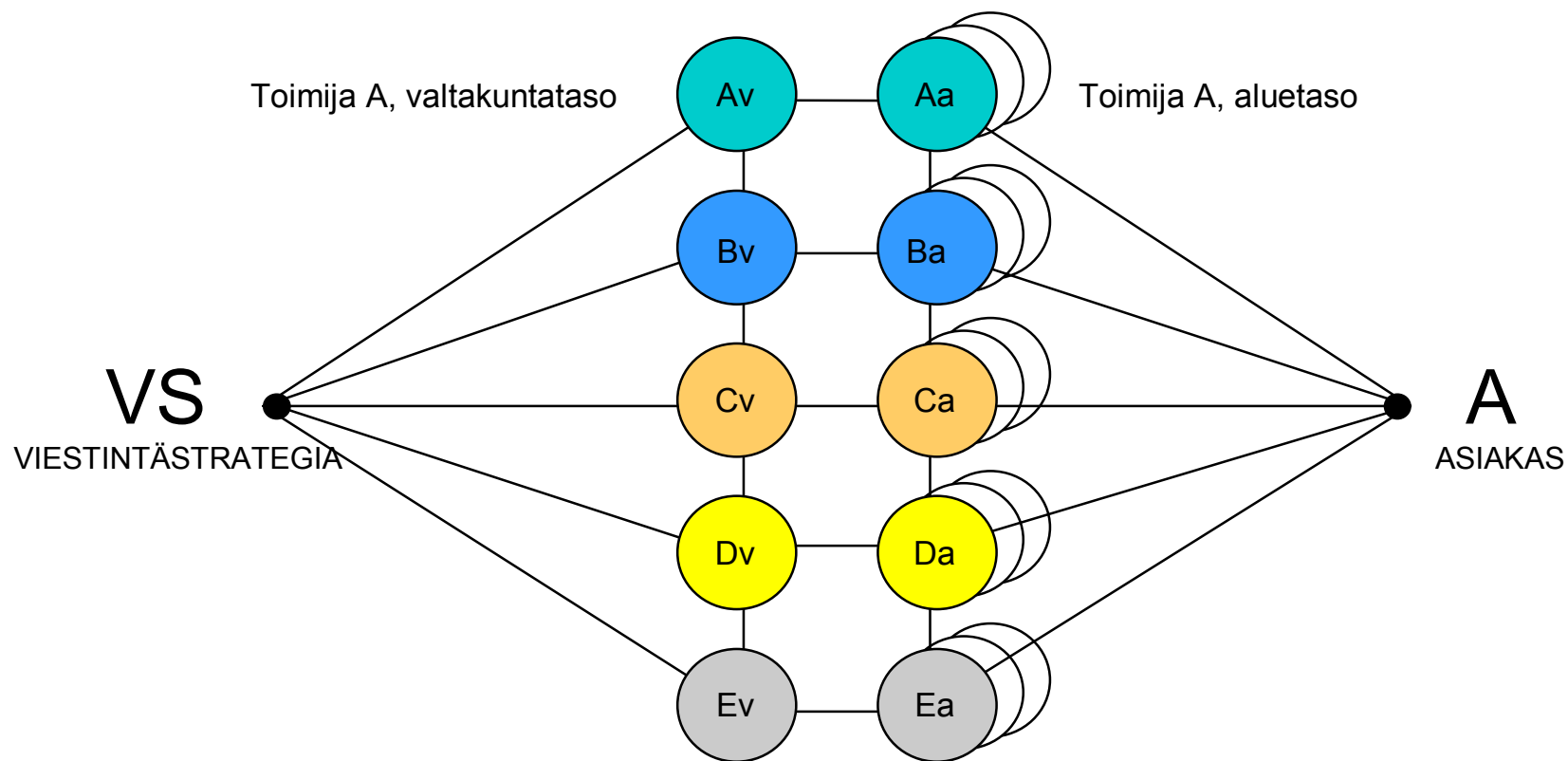
Seuraavassa vaiheessa suunnitelmaa on valmisteltu asiantuntijaseminaarin pohjalta rakennetun viestintäverkon toimesta siten, että kaikki keskus- ja aluehallinnon alueohjelmatiedotuksen kanssa tekemisissä olevat tahot ovat voineet osallistua suunnitelman muokkaamiseen. Sisäasiainministeriön aluekehitysosaston viestintäryhmää on täydennetty ohjelma-alueiden edustajilla, jotka toimivat välittäjinä eri hallinnon tasojen välillä viestintää suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Prosessi käynnistyi haastattelemalla EU:n alueohjelmien keskeisiä toimijoita (18 organisaatiota, 36 haastatettavaa) viestinnän nykytilasta ja kehittämistarpeista. Samanaikaisesti analysoitiin tiedotusvälineiden levittämää julkisuuskuvaa EU-ohjelmista viimeisen vuoden ajalta. Luettelo haastatelluista liitteessä 2a.

Tässä viestintäsuunnitelmassa keskitytään EU-ohjelmien tavoiteprofiilin määrittelyyn ja sen viestimiseen kohderyhmittäin. Valmisteluvaihe sisältää myös henkilökohtaisten viestintävalmiuksien kehittämistä sekä yhtenäisen graafisen ilmeen luomisen EU-ohjelmille.

EU-ohjelmaviestintä: KOHTI INTEGROITUA VIESTINTÄÄ

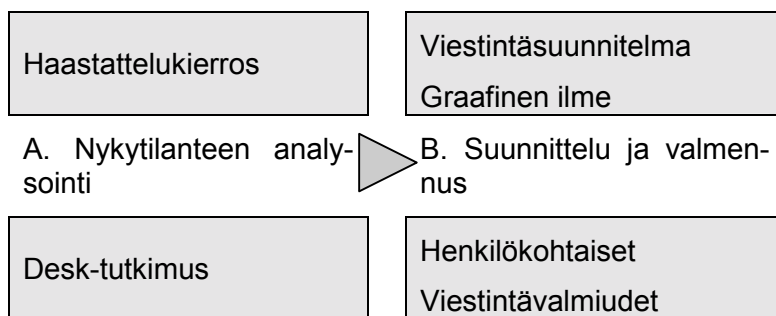
SITOUTTAMINEN, VALMENNUS, APUVÄLINEET, SUUNNITTELUTUKI

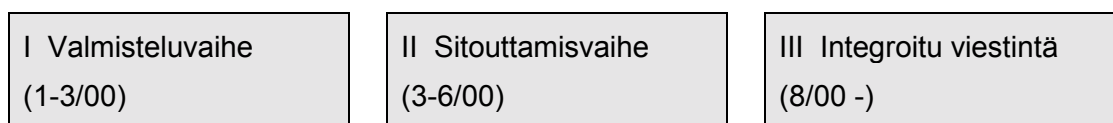
YHTEISTYÖ, TOIMENPIDEOHJELMAT, TOTEUTUS

Valmisteluvaiheen sisältö:

Etenemisvaiheet:

Jatkoaskeleet:

- viestintäsuunnitelman täsmennykset: vko 10-11
- avainhenkilötapaamiset ja infoiskut: maalis-huhtikuu
- viestintäverkoston kokoaminen ja valmennus: huhti-kesäkuu
- ohjeet, oppaat ja apuvälineet alueellisille toimijoille: maalis-kesäkuu
- ohjelmakohtaisten viestintäsuunnitelmien (ml. budjetti) hyväksyminen seuranta-komiteoissa: touko-kesäkuu
- tavoiteprofiilin mukaiset toimenpiteet: käyntiin välittömästi

2.3. Uusi toimintatapa

Sisäasiainministeriön koordinoimaa ohjelmien yleistiedotusta lisätään edelliseen rakennerahastokauteen verrattuna. Yleistiedotuksessa painotetaan ohjelmien ja niiden tarjoamien rahoitusmahdollisuuksien tunnettuuden lisäämistä sekä sisällön, tulosten ja vaikutusten julkistamista.

Tulosten kannalta ratkaisevan tärkeää on eri toimijoista koostuvan viestintäverkoston sitoutuminen EU-ohjelmien viestintään. Toisto ja samansuuntainen, oma-aloitteinen viestintä rakentavat tehokkaasti haluttua tavoiteprofiilia. Tavoiteprofiilin mukaisia viestejä tulee saada läpi hallintokoneiston, etujärjestöjen ja tiedotusvälineiden kautta niin yrityksille kuin kansalaisillekin. (Ks. kuvio sivulla 7)

Eri toimijoiden viestintärooleja ja -vastuita pitää kirkastaa. Hallintoviranomaisen tehtävänä on viestinnällisten apuvälineiden tarjoaminen koko viestintäkentän käyttöön. Viestintäsuunnitelmien hyväksymisen jälkeen kaikkien EU-hankkeista tiedottavien tahojen tulee pyrkiä edistämään suunnitelman mukaisia tavoitteita käytössä olevien välineiden kautta. EU-ohjelmien viestintä tehostuu, kun asioita tehdään yhdessä eri toimijoiden kesken ja tehtäviä priorisoidaan.

Jatkossa hyödynnetään tehokkaasti eri yhteyksissä toimineita tiedotuskäytäntöjä. Viestintäverkostossa vaihdetaan aktiivisesti ideoita ja kehitetään yhteisiä välineitä. Laajempien tiedotushankkeiden toteuttamisessa voidaan käyttää ulkopuolista asiantuntemusta.

3. EU-ALUEOHJELMIEN TAVOITEPROFIILI

3.1. Nykytilanne

EU-ohjelmista muodostunut mielikuva on hajanainen johtuen viestinnän sirpaleisuudesta ja monikerroksisuudesta. Julkisuuden EU-ohjelmista välittämä kuva on byrokrattinen ja ne koetaan usein ylhäältä alaspäin johdetuiksi. Ohjelmien tuloksia ja vaikuttavuutta ei juurikaan tunneta, julkisuuteen tulevat kehityshankkeet valitaan omien tarkoitusperien mukaan.

Ne, jotka ovat paremmin perillä EU-ohjelmista esimerkiksi omakohtaisen osallistumisen kautta, suhtautuvat asiaan myönteisemmin. Asiantuntemusta ja neuvontaa hankevalmistelua varten on saatavilla. Hallinnointiin ja hakumenettelyihin on olemassa selkeät pelisäännöt, joita noudatetaan tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti.

3.2. Tavoiteprofiili ja tärkeimmät sanomat

EU-ohjelmien tavoiteprofiili osoittaa suunnan, johon toimintaa ja viestintää pitää kehittää. Siihen liittyvien määreiden on oltava ohjelmien kohderyhmille merkittäviä ja motivoivia toimintaan osallistujien silmissä. Uskottavuuden säilymiseksi tavoiteprofiilin ja nykytilan välillä ei saa olla liikaa ristiriitaa.

Toimiakseen tavoiteprofiiliin tulee olla kaikkien EU-ohjelmista viestijöiden tiedossa ja sisäistettynä siten, että jokainen voi sitä soveltaa erilaisissa viestintätilanteissa.

Ns. 3x3x3-mallissa tavoiteprofiilin mukaiset asiat on ryhmitelty määreiksi, teemoiksi ja sanomiksi. Teemat ja sanomien painotukset valitaan kohderyhmän ja tilanteen mukaan, jolloin ylemmän tason periaatteiden sisältöä voidaan avata yksityiskohtaisten kolmannen tason tavoitteiden kautta. Sama sateenvarjo ja yhtenäinen ilme auttavat vastaanottamaan ja jäsentämään EU-ohjelmiin liittyvää tietotulvaa.

Käynnissä oleva evaluointi ja siitä saatavat kattavat tulokset EU-ohjelmista tarjoavat erinomaisen perustan vaikuttavuudesta viestimiseen. Menestystarinoiden ympärille on otollista luoda mielikuvaa EU-ohjelmista laajemminkin. Huonotkin esimerkit ovat tarpeellisia, sillä niistäkin voi oppia jotain. Yleisesti hyväksyttävää on, että mukaan mahtuu myös heikosti menneitä kehityshankkeita.

Hanketoiminnasta tiedotettaessa on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota yksittäisten hankkeiden sitomisesta osaksi laajempaa kokonaisuutta. Tässä voidaan hyödyntää toimialakohtaista lähestymistapaa, jossa yksittäiset hankkeet nivotaan osaksi laajempaa hankekokonaisuutta (esimerkiksi maaseutuyhteisöjen kehittäminen, ympäristö, matkailu, pk-yritykset).

EU-ohjelmien viestintään on lisättävissä pehmeitä arvoja. Yksilötasolla EU-ohjelmat merkitsevät parhaimmillaan työn ja toimeentulon turvaamisen lisäksi sosiaalista hyvinvointia, elämänlaatua, viihtymistä, tulevaisuuden uskoa ja omakohtaista vastuunkantoa. Aluekohtaiselle tiedottamiselle saadaan inhimillisyyttä yrittäjäkokemusten ja tavallisten kansalaisten tuntojen kautta.

Yksilötason vaikutuksiin heijastuvat myönteisesti myös tasa-arvotavoitteiden huomiointi ja vastuunkanto ympäristöstä. Yhteiset pelisäännöt sisältävät sukupuolien välisen tasa-arvon huomioinnin ohjelmatyön kaikissa vaiheissa. Ympäristövaikutusten

EU-ALUEOHJELMIEN TAVOITEPROFIILI MÄÄREET, TEEMAT JA SANOMAT

ELINVOIMAA
EU-
OHJELMISTA

OMAEHTOINEN	ALUELÄHTÖISYYS	Ohjelmat valmistellaan maakunnissa Yritykset ideoimaan kehityshankkeita Osallistujat sitoutuvat omalla rahalla
	TAVOITTEELLISUUS	Alueelliset tarpeet määrittävät strategiat Osaamisen aluepolitiikkaa Hankkeet osana laajempaa kokonaisuutta
	TASA-ARVO	Luodaan kasvuedellytyksiä ja tasataan kehityseroja Sukupuolten tasa-arvoisuus osa koko ohjelmatyötä Käytetään yhteisiä pelisääntöjä
KANNUSTAVA	OSAAMINEN	Lisää yrittäjyyttä ja luovaa hulluutta Uusia tuotteita, palveluja ja toimintatapoja Henkilöstö tuloksen tekijänä
	YHTEISTYÖ	Verkottumalla tullaan vahvemmiksi Löydetään yhteiset intressit ja talkoohenki Kasvatetaan kansainvälistä kilpailukykyä
	LISÄARVO	Lisäresurssit tuovat vauhtia kehityshankkeisiin Luodaan konkreettisia menestystarinoita Koulutusta, oppimista, työkykyä
VAIKUTTAVA	HYVINVOINTI JA TYÖLLISYYS	Lisää työtä ja toimeentuloa Inhimillistä tasapainoa, vireyttä ja hyvinvointia Uskoa tulevaisuuteen
	JATKUVUUS	Hallittu muutos, kestävä kehitys Luodaan alueellista elin- ja vetovoimaa Saavutetaan ympäristömyönteisiä ja kestäviä vaikutuksia
	TEHOKKUUS	Hyvä hyötysuhde hankkeita priorisoimalla Toimimme ja palvelemme avoimesti Yhteistyö ja aito kumppanuus toimijoiden kesken

huomiointi sisältyy hyvinvoinnin ja jatkuvuuden teemoihin, joissa huomioidaan kestävä kehityksen eri ulottuvuudet: ekologinen kestävyys, taloudellinen kestävyys ja sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

3.3. Kuiluanalyysi

Kuiluanalyysi lähtee liikkeelle kartoittamalla nykytilan vahvuudet ja heikkoudet sekä määrittelemällä tavoitetilä. Niiden välinen kuilu sisältää viestinnän esteitä ja haasteita. Kohderyhmiä analysoimalla määritellään sanomat ja kanavat operatiiviselle toiminnalle. EU-alueohjelmien kuiluanalyysi seuraavalla sivulla.

Haasteellisin osa kuvattuun tavoiteprofiiliin pääsemiseksi lienee EU-ohjelmien vaikuttavuudessa ja erityisesti tehokkuuslupauksen lunastamisessa. ”Aito kumppanuus” ja ”palveleva toimintamalli” punnitaan käytännön tilanteissa yhä uudelleen. Viestinnän lupauksilla on oltava myös katetta.

Suurimmat haasteet ja epävarmuustekijät kuilun ylittämiseksi asettavat toimijoiden runsaus, puutteet viestintä- ja yhteistyövalmiuksissa sekä ennakoasenteet EU-hankkeita ja viranomaispalvelua kohtaan. Huolellisella valmistautumisella esteet on voitettavissa ja asenteetkin muokattavissa myönteisemmiksi.

EU-ohjelmista on myös vääristyneitä mielikuvia, jotka on korjattavissa avoimella, tehokkaalla viestinnällä. Vallalla on käsityksiä, että EU-ohjelmat sisältävät paljon, pieniä sirpaleisia hankkeita ja byrokratia vaikeuttaa kohtuuttomasti hakumenettelyä. Viime aikojen kirjoittelussa on epäilty, että hallinnointi on salailua ja EU-rahats kohdennetaan tehottomasti ja mielivaltaisesti.

KUILUANALYYSI: EU-ALUEOHJELMAT

NYKYTILA

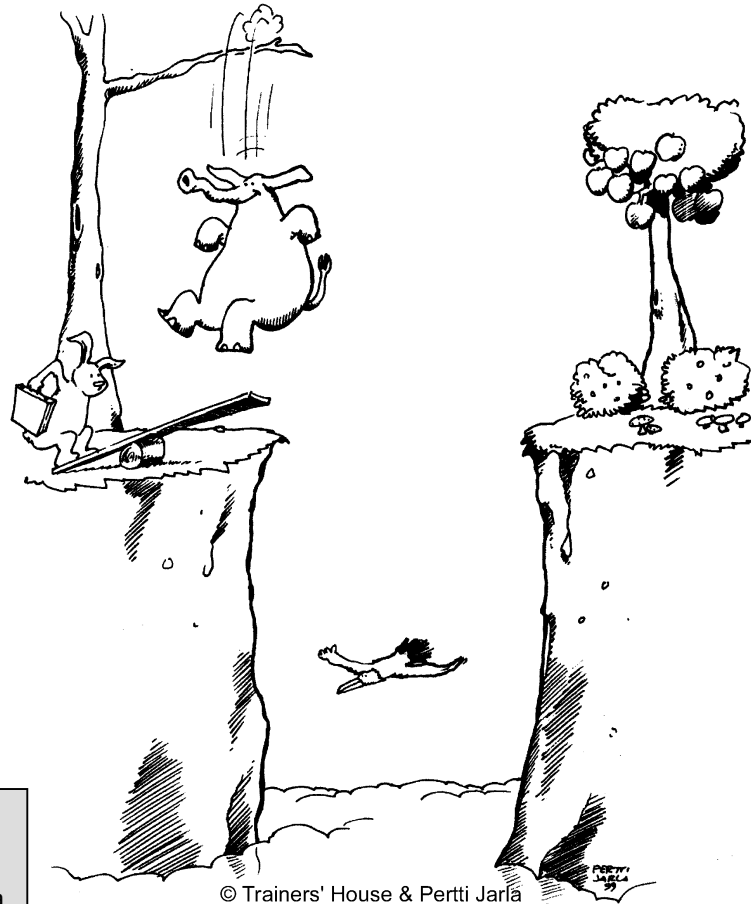
- + Osaaminen, asiantuntemus
- + Selvät pelisäännöt, jatkuvuus
- + Tasapuolisuus, palvelun saatavuus
- Yksisuuntaisuus, byrokratia
- Monimutkainen ja -kerroksinen
- Media ei tunne aihetta

KOHDERYHMÄT

- Viranomaiset (keskus-aluehallinto)
- Sosiaalipartnerit
- Hankkeiden toteuttajat ja osallistujat
- Poliittiset vaikuttajat
- Suuri yleisö ja yksittäiset kansalaiset
- Tiedotusvälineet

TEEMAT/SANOMAT

- ”Elinvoimaa EU-ohjelmista”
- Aluelähtöistä, tavoitteellista, tasapainoista kehittämistä
- Innovatiivisuuteen, verkottumiseen ja yhteistyöhön kannustava
- Työtä ja toimeentuloa, kestävää kehitystä, palvelua ja asiantuntemusta

© Trainers' House & Pertti Jarla

ESTEET/HAASTEET

- Useita toimijoita
- Viestintävalmiudet puutteelliset
- Yhteistyökyvyttömyyttä
- Ennakoasenteita

TAVOITETILA

- Aito kumppanuus,
- toimiva yhteistyöverkosto
- Hyviä hankekokonaisuuksia, tulokset tavoitteiden mukaisia
- EU-alueohjelmat tunnetaan ja niillä on positiivinen imago

TOIMINTA

- Viestinnän yhteistyöverkon sitouttaminen
- Suunnitelmallinen viestintäkokonaisuus
- Suunnittelusta toteutukseen, seurantaan ja kehittämiseen

KANAVAT

- Välitön ja välillinen viestintä, tehokas viestintäverkosto
- Perinteisten keinojen edelleen kehittäminen
- Inter-/extranetin tehokas hyväksikäyttö

4. TAVOITEPROFIILIN VIESTIMINEN KOHDERYHMITÄIN

Tiedon tasoa ja asenteita voidaan analysoida nelikentällä, joka auttaa ymmärtämään kohderyhmää ja valitsemaan sanomat ja kanavat vastaanottajan mukaan.

Otollisin ryhmä ("kiinnostuneet") sijaitsee ruudussa 1, jossa asennoituminen aiheeseen on myönteistä ja tiedolle on olemassa selkeä tarve. Ruudussa 2 on EU-ohjelmien puolestapuhujia joko ammattinsa tai omakohtaisten kokemusten kautta.

Ruudussa 3 on suuri joukko asiasta tietämättömiä, joita EU-ohjelmat eivät kiinnosta. EU-ohjelmilla ei ole heille joko mitään merkitystä tai niistä ei kerrota kohderyhmää koskettavalla tavalla. Ruudun 4 tyrmääjät ovat viestinnän kohderyhmänä vaikein. He suhtautuvat aiheeseen mustavalkoisesti, tunteenomaisesti ja negatiivisesti.

		- TIETO/OLETUS +	
+	ASENNE	1 Kiinnostuneet (tietovaje)	2 Puolestapuhujat (vakuuttuneet)
-		3 "Ei kiinnosta" (ei tietoa)	4 Tyrmääjät (luulotietoa)

4.1. Viranomaiset

Tavoitteet:

- muodostaa yhtenäinen tavoiteprofiili yhdessä eri toimijoiden kanssa
- selkeyttää viestintärooleja ja tehostaa EU-alueohjelmien viestintää
- rakentaa viestintäverkosto ja saada aikaan aitoa vuorovaikutusta

Haasteet:

- löytää yhteinen tahto ottaen huomioon eri toimijoiden tarpeet
- saada tavoiteprofiili sisäistettyä läpi organisaatioiden
- tarjota selkeät ohjeet ja helppokäyttöisiä apuvälineitä

Viestintästrategia:

SANOMAT	SÄVY	KANAVAT
• EU-ohjelmat ansaitsevat jatkossa kirkkaamman ilmeen • Löydetään yhdessä tehokkaimmat tavat viestiä	• Määrätietoinen, selkeä, haastava • Yhteistyöhaluinen, rakentava	• Henkilökohtaiset kontaktit • Koulutus- ja infotilaisuudet • Seurantakomiteat ja MYR:t • Inter-/extranet • Alue-Integraattori

4.2. Etujärjestöt

Tavoitteet:

- muodostaa yhtenäinen tavoiteprofiili yhdessä eri toimijoiden kanssa
- saada järjestöt houkuttelemaan jäseniään mukaan EU-ohjelmiin
- rakentaa viestintäverkosto ja saada aikaan aitoa vuorovaikutusta

Haasteet:

- auttaa asiamiehiä esittelemään EU-rahoitusmahdollisuuksia
- tarjota selkeät ohjeet ja helppokäyttöisiä apuvälineitä

Viestintästrategia:

SANOMAT	SÄVY	KANAVAT
• EU-ohjelmat ansaitsevat jatkossa kirkkaamman ilmeen • Löydetään yhdessä tehokkaimmat tavat viestiä	• Määrätietoinen, selkeä, haastava • Yhteistyöhaluinen, rakentava	• Henkilökohtaiset kontaktit • Asiantuntijaseminaarit • Seurantakomiteat ja MYR:t • Asiamiesjärjestelmät • Inter-/extranet • Alue-Integraattori

4.3. Edunsaajat

Tavoitteet:

- tehdä EU-ohjelmat tutuiksi ja niiden mahdollisuudet houkutteleviksi
- tarjota yrittäjille ja kansalaisille oleellinen tieto, tiedonlähteet ja etenemistavat
- kannustaa yrityksiä ja kansalaisia ideoimaan hankkeita, verkottumaan ja hakemaan apua hankesuunnitteluun
- saada hankkeille näkyvyyttä toteutuksen aikana ja nostaa esiin menestystarinoita

Haasteet:

- saada myös yritysten henkilöstö ideoimaan hankkeita
- hyödyntää yrittäjien henkilökohtaisia verkostoja ja viiteryhmiä
- saada EU-hankkeisiin osallistuneet yrittäjät puolestapuhujiksi

Viestintästrategia:

SANOMAT	SÄVY	KANAVAT
• EU-rahaa saatavilla hyviin kehityshankkeisiin • Verkottumalla lisää kilpailukykyä • Apua hankesuunnitteluun ja rahanhakuun	• Pelkistetty, selkeä, rohkeava, innostava • Konkreettisia etuja • Kiinnostavia kehitys-/menestystarinoita • Kasvot, samastuminen (viiteryhmä/alue)	• Henkilökohtaiset kontaktit • Tiedotus-, koulutus- ja yrittäjätilaisuudet • Ammatti-, järjestö- ja sanomalehdet • Messut, näyttelyt • Suoramarkkinointi • Esitteet, oppaat • www-sivut • Hakuilmoitukset

4.4. Poliittiset vaikuttajat

Tavoitteet:

- taata perustiedot EU-ohjelmien tarkoituksesta, tavoitteista, sisällöstä, vaikutuksista
- vähentää ennakkovastustusta suhtautumalla kritiikkiin avoimesti ja rakentavasti
- lisätä uskottavuutta tukeutumalla puolueettomaan tutkimustietoon EU-ohjelmien vaikuttavuudesta

Haasteet:

- löytää puolestapuhujat ja auttaa heitä poliittisessa työssään
- välttää puolustuskannalla olemista toimimalla oma-aloitteisesti

Viestintästrategia:

SANOMAT	SÄVY	KANAVAT
• Osaamisen aluepolitiikka • Innovaatioihin ja verkottumiseen kannustavaa • Vaikuttavia hankekoko- naisuuksia	• Rehellinen, avoin, objektiivinen • Tutkimustietoa, konkreettisia esimerkkejä • Kasvot, samastuminen (viiteryhmä/alue)	• Henkilökohtainen vaikuttaminen ja kirjeet • Monipuolinen käsittely mediassa • Koulutustilaisuudet • Tutustumismatkat • Alue-Integraattori

4.5. Suuri yleisö

Tavoitteet:

- tehdä EU-ohjelmat tutuiksi konkreettisten esimerkkien avulla
- tarjota perustietoa selkeästi ja kiinnostavasti kokonaisuuksiin sitomalla
- liittää mukaan inhimillinen aspekti yksilön hyvinvoinnin kautta

Haasteet:

- löytää hankkeita, joiden ympärille rakennetaan kiinnostavia tarinoita
- tavoittaa mielipidevaikuttajat, jotka vievät viestiä lähipiirissään eteenpäin

Viestintästrategia:

SANOMAT	SÄVY	KANAVAT
• Lisää työtä ja toimeentuloa • Oppimista, uusia mahdollisuuksia • Sisäistä tasapainoa, vireyttä ja kukoistusta	• Inhimillinen, läheinen, konkreettinen • Kasvot, samastuminen (viiteryhmä/alue) • Konkreettisia kehitys-/menestystarinoita	• TV, lehdistö, radio (erityisesti paikallinen) • Esitteet ja oheistuotteet • www-sivut • Yleisötilaisuudet • Messut, näyttelyt • Järjestöt, järjestölehdet

4.6. Tiedotusvälineet

Tavoitteet:

- luodaan tavoiteprofiilin mukainen julkisuuskuva EU-ohjelmista
- rakennetaan laaja mediaverkosto ja avoin vuorovaikutussuhde toimittajiin
- käynnistetään systemaattinen, suunnitelmallinen mediatyö alueittain

Haasteet:

- otetaan huomioon, että toimittajat tiedoiltaan ja asenteiltaan erilaisia
- tarjoillaan aktiivisesti juttuideoita ja näkökulmia medially: niitä voidaan miettiä myös yhdessä toimittajan kanssa

Viestintästrategia:

SANOMAT	SÄVY	KANAVAT
• Entistä avoimempaa, aktiivisempaa tiedotusta • Konkreettisia, kiinnostavia menestystarinoita • Miten voisimme parhaiten auttaa työtäsi?	• Aktiivinen, avoin, asiallinen • Yhteistyöhaluinen, auttava	• Tiedotus- ja koulutusilaisuudet • Toimittajatapaamiset • Tutustumismatkat • Tiedotteet, taustat, perusmateriaali • Juttuideat, haastattelut • www-sivut

5. GRAAFINEN ILME JA VERBAALISET OHJEET

Design management on tärkeä strateginen työkalu EU-ohjelmaviestinnässä. EU-alueohjelmien tavoiteprofiilia tukeva tunnus, visuaalinen ilme ja ohjeistus kattaa mainonnan, nettisivut, painotuotteet, lomakkeet. Saman linjan tulisi näkyä kaikessa EU-ohjelmia koskevassa viestinnässä.

EU-alueohjelmille luodaan yhteinen slogan ja tunnus. Graafinen ohjeistus sisältää lisäksi kuvankäytön, värimaailman ja typografian suunnittelun, formaatti- ja paperiehdotukset sekä sovellukset eri käyttötarkoituksiin. Keskeiset tunnukset, kartat ja visuaaliset elementit ovat imuroitavissa SM:n nettisivuilta ja saatavissa myös CD-muodossa.

EU-alueohjelmien viestinnälle määriteltiin tavoiteprofiilin mukaisia sanomia ja viestejä. Niiden lisäksi kannattaa harkita verbaalisten ohjeiden laatimista viestintäverkoston käyttöön. Ohjeissa otetaan kantaa siihen, mitä sanoja ja erityisesti verbejä käytetään. Lisäksi listataan termit, joita ei missään nimessä pidä käyttää.

ESR -viestinnässä alueohjelmien osalta käytetään ESR:n graafista ohjeistusta alueohjelmien tunnuksen ja graafisen ilmeen ohessa. ESR -logoa tulee aina käyttää sosiaalirahaston hankkeiden yhteydessä.

Liite 1. KABOOM: viestintätulvan vaikutuksia

VIESTIEN LÄHETTÄJÄT

VIESTIEN VASTAANOTTAJAT

Liite 2a.**AVAINHENKILÖHAASTATTELUT (37)**

Sisäasiainministeriö: Johansson, Kavonius, Lähteenmäki, Rantahalvari, Arajärvi, Taskinen, Tuominen, Viman

Kauppa- ja teollisuusministeriö: Hilikka Gehör, Leena Jokinen

Maa- ja metsätalousministeriö: Marja Kokkonen, Jaana Merta

Opetusministeriö: Harri Martikainen, Juha Mäntyvaara, Merja Niemi

Työministeriö: Kallio, Kojonsaari, Neitiniemi

Ympäristöministeriö: Seija Jokilehto, Rainer Lahti, Hannele Soininen

Etelä-Pohjanmaan TE-keskus: Simo Luoma

Uudenmaan TE-keskus: Lehto, Paju, Pesola, Vesikansa

Suomen Kuntaliitto: Kari Pakarinen

Hämeen liitto: Sara Nyberg

Kyminlaakson liitto: Juha Haapaniemi

Satakunnan liitto: Tuula Telin

Pohjois-Pohjanmaan liitto: Arja Keso-Laitinen

Keskuskauppakamari: Pentti Mäkinen, Marja-Liisa Peltola

Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitto: O-P Väänänen

Suomen Ammattiliittojen Keskusliitto: Eine Mikkonen

Suomen Teknisten Toimihenkilöiden Keskusliitto: Tom Holmroos

Suomen Yrittäjät: Matti Pallari

Liite 2b.**ASiantuntijaseminaarin osallistujat (35)**

Sisäasiainministeriö: Märten Johansson, Pia Viman, Tarja Arajärvi, Marja Taskinen, Kaisa-Leena Lintilä, Helinä Tuominen, Kaisa Lähteenmäki-Smith, Mika Honkanen, Pasi Rantahalvari

Kauppa- ja teollisuusministeriö: Leena Jokinen

Maa- ja metsätalousministeriö: Kaija Sipilä

Opetusministeriö: Harri Martikainen

Varsinais-Suomen TE-keskus: Elina Monnonen

Etelä-Karjalan liitto: Lisbeth Mattson

Etelä-Pohjanmaan liitto: Juha Tall, Raimo Alanen

Etelä-Suomen maakuntien liittouma: Johanna Viita

Hämeen liitto: Sara Nyberg

Itä-Uudenmaan liitto: Eija Lehtonen

Keski-Suomen liitto: Mari Vilenius

Lapin liitto: Marjaana Lahdenranta

Pohjanmaan liitto: Astrid Rapakko

Pohjois-Karjalan liitto: Tuija Astikainen

Pohjois-Pohjanmaan liitto: Arja Keso-Laitinen

Päijät-Hämeen liitto: Niina Sipiläinen

Satakuntaliitto: Tuula Telin

Uudenmaan liitto: Mikko Taivainen, Marja Alpola-Narinen

Varsinais-Suomen liitto: Riitta Ahdan, Heli Tuuskanen, Markku Roto

Helsingin kaupunki/Urban: Margareta Tolvanen

Akava: Jarmo Nurmio

MTK: Lea Jylhä, Jaakko Kosonen

Liite 3. EU-ALUEOHJELMIEN VIESTINTÄ: AJOITUSKAAVIO 3-8/00

SM:n aluekehitysosasto

TOIMENPIDE:	MAALISKUU	HUHTIKUU	TOUKOKUU	KESÄKUU	HEINÄKUU	ELOKUU
VAIKUTTAJAVIESTINTÄ						
• Seurantakomiteat, MYR:t • Ministeriöt (keskushallinto) • Poliittiset vaikuttajat						
KOULUTUS, KUMPPANUUS						
• Viestintäverkoston valmennus ja infoiskut • Extranet						
OHJEET, APUVÄLINEET						
• Viestintästrategia • Graafiset ohjeet • Työkirjat • Alueviestintäopas						
PERUSVÄLINEET						
• www-sivut • Yleisesite • Perustietopaketti • Alue-Integraattori						
YHTEISMARKKINOINTI						
• Kampanjat, täsmäiskut • Hakuilmoittelu • Seminaarit • Messut						
MEDIATYÖ						
• Avainmediakontaktit • Lehdistötilaisuudet • Tiedotteet ja mediajaketut						
SEURANTATUTKIMUKSET						
• Mielipidemittaus (Omnibus) • Mediaseuranta, -analyysit						

Liite 4. Tulosten seuranta ja mittarit

TAVOITE	MITTARI
Viranomaiset, etujärjestöt • Muodostaa yhtenäinen tavoiteprofiili yhdessä eri toimijoiden kanssa • Selkeyttää viestintärooleja ja tehostaa EU-alueohjelmien viestintää • Rakentaa viestintäverkosto ja saada aikaan aitoa vuorovaikutusta	• Lehdistö- ja esitemateriaalin analysointi (1 krt/v) • Roolitääsmennykset ja niiden toteutuminen, yhteistilaisuuksien määrä, osallistujien palaute • Suunnitelmien toteutuminen, tapaamisten määrä, osallistujien palaute
Edunsaajat • Tehdä EU-ohjelmat tutuiksi ja niiden mahdollisuudet houkutteleviksi • Kannustaa yrityksiä ideoimaan hankkeita, verkottumaan ja hakemaan apua hankesuunnitteluun • Saada hankkeille näkyvyyttä pitkin projektia ja nostaa esiin menestystarinoita	• Suunnitelmien toteutuminen • Mediajulkisuuden määrän ja laadun kehittyminen (analysointi 2 krt/v) • Hankekohtainen julkisuus • Hankehakemusten määrä ja laatu • Opastuksen määrä ja luonne
Poliittiset vaikuttajat • Taata perustiedot EU-ohjelmien tarkoituksesta, tavoitteista, sisällöstä ja vaikutuksista • Vähentää ennakkovastustusta suhtautumalla kritiikkiin avoimesti ja rakentavasti • Lisätä uskottavuutta tukeutumalla puolueetomaan tutkimustietoon EU-ohjelmien vaikuttavuudesta	• Vuorovaikutuksen arviointi: rakentavuus vastakkainasettelussa • Tutkimustulokset ja niiden hyödyntäminen
Suuri yleisö • Tehdä EU-ohjelmat tutuiksi konkreettisten esimerkkien avulla • Tarjota perustietoa selkeästi, kiinnostavasti kokonaisuuksiin sitomalla • Liittää mukaan inhimillinen aspekti yksilön hyvinvoinnin kautta	• Mediajulkisuuden määrän ja laadun kehittyminen (analysointi 4 krt/v) • Tunnettuuden kehittyminen: Omnibus-tutkimus (2-4 krt/v)
Tiedotusvälineet • Luodaan tavoiteprofiilin mukainen julkisuuskuva EU-ohjelmista • Rakennetaan laaja mediaverkosto ja avoin vuorovaikutussuhde toimittajiin • Käynnistetään systemaattinen, suunnitelmallinen mediatyö alueittain	• Mediajulkisuuden määrän ja laadun kehittyminen (analysointi 2 krt/v) • Suunnitelmien toteutuminen • Toimittajakontaktien määrä